

közgazdász

MAGYARORSZÁG LEGRÉGEBBEN MEGJELENŐ FELSŐOKTATÁSI LAPJA

LVIII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM | 2016. OKTÓBER

4

DOHÁNYSTOP AZ E-BEN

Megszűntek a
dohányzóhelyek

8

SCI-FI ÉS POLITIKA

Interjú
Tóth Csabával

14

NAGY IMRE

Nemzeti hős
vagy áruló?

'56 ÉS A KÖZGÁZ

SZABÓ KÁLMÁN TEHETSÉGPROGRAM

Átadták a negyedik évfolyam okleveleit

Szeptember 23-án átadtuk a Szabó Kálmán Tehetségprogram negyedik évfolyamának az ösztöndíjat igazoló okleveleket. Nagy örömmünkre az oklevélátadón a korábbi évfolyamok tagjai, a program támogatói és korábbi szervezői is jelen voltak. Az eseményen az új évfolyam tagjai találkoztak mentoraikkal, akik a következő év során egyetemi tanulmányaikban

segítik majd őket. Az ösztöndíjasok és a mentorok egy játékos csapatépítés keretében ismerkedtek, míg a program korábbi ösztöndíjasai a kollégium udvarán meséltek a koordinátoroknak egyetemi sikereikről. ✎

Szabó Kálmán
TEHETSÉGPROGRAM

FOTÓ: MATOS BENCE

#EZAMUNKÁM - Bemutatkozik Mári Zsuzsanna

#PR

Mári Zsuzsanna első éves egyetemistaként, szilveszterkor, 2009. január 1-én 0:00 perckor kezdett a Telekomnál dolgozni. Jelenleg IT fejlesztési menedzser, de az utóbbi hét évben több területén is dolgozott a vállalatnak, saját szavaival élve „szinte itt nőtt föl.” „Az a legérdekesebb, ahogy összeérnek a szálak, és minden mindennel összefügg”- felelte a kérdésre, hogy mit szeret a legjobban munkájában. Zsuzsi a szegedi call centerben kezdte pályafutását a hibabejelentő vonalra érkező hívások megválaszolásával. A Telekom különböző

területein nem csak tudást és tapasztalatot szerzett, hanem rengeteg barátot és ismerőst is. Szerinte az itt dolgozó emberek teszik vonzóvá a Telekomot, hiszen nagyon erős kapcsolat fűzi össze a csapatokat. A saját közvetlen kollégáit mindig képes meglepni váratlan ötleteivel és kezdeményező-készségével, ezzel inspirálva a többieket és önmagát is. „Büszke vagyok arra, hogy a Telekom ennyi területen képviselteti magát szponzorként, így nekünk, dolgozóknak is lehetőségünk van színes és izgalmas programokon részt venni.” Zsuzsinak példá-

ul volt szerencséje a szurkolói szívben helyet foglalva üdvözölni a Rióból hazatérő olimpijonokat, a nagyköveti programban részt vesz a vállalati kultúra formálásában, az önkéntes program keretében pedig a biztonságos internethasználatra okítja az általános és középiskolásokat. Ezek már csak azért is kedves élmények számára, mert gyerekkorában olimpiai úszó, majd tanár szeretett volna lenni. Ha egyet kívánhatna, legszívesebben részt venne a nemzetközi csereprogramban, hogy pár hónapig a Magyar Telekom német anyavállalatának bonni székhelyén

dolgozhasson. A Telekomnál eltöltött évek alatt számos változással kellett szembesülnie, de mindez a munkájában és a magánéletében is megtanította arra, hogy mindenhez lehet alkalmazkodni. „Mindegy hogy milyen napod van, fel kell kelni, ott kell lenni és nem szabad feladni, mert csak ez visz előre.” A távolságok áthidalása kezdődhet emberi kapcsolatainkkal vagy a külvilággal, a lényeg, hogy a munkánkat szervezeti-, földrajzi- és korhatárok nélkül, jó csapatban, hatékonyan együttműködve tudjuk végezni.

Mári Zsuzsanna

IT fejlesztési
menedzser

„Jó lenne a munkámat szervezeti-, földrajzi- és korhatárok nélkül, hatékonyan együttműködve végezni!”

Azon dolgozunk, hogy áthidaljuk a távolságot emberek és emberek, esélyek és lehetőségek között.

Meg akarod változtatni a világot? Tedd velünk!

www.telekom.hu/rolunk/karrier

EGYÜTT. VELED

HÚSZÉVES A CEMS ÉS A CORVINUS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

OBERFRANK BALÁZS

Idén érkezett el a huszadik évfordulója annak, hogy egyetemünk a CEMS – The Global Alliance in Management Education tagintézményévé vált. A jubileumot 2016 szeptember 23-án a Főépület díszelőadójában, hazai és külföldi meghívottak jelenlétében ünnepelte intézményünk.

A huszonnyolc éve működő világhírű menedzsmentképzés mesterszakos érdeklődők számára biztosít nemzetközi diplomát: a képzést félig itthon, félig egy külföldi partnerintézményben végzi el a hallgató. A CEMS presztízsét az adja, hogy országonként csak egy egyetem válhat tagintézményé, Magyarország esetében pedig ez a Budapesti Corvinus Egyetem. A csaknem zsúfolásig megtelt előadóban Szántó Richárd, a Gazdálkodástudományi Kar oktatási dékánhelyettese, a CEMS-program akadémiai igazgatója konferálta fel az eseményt. Legelőször Zoltayné Paprika Zita,

a Kar dékánja köszöntötte a jelenlévőket. Beszédében arra hívta fel a figyelmet, hogy a csatlakozás óta eltelt húsz évben 447 magyar hallgató végezte el a nemzetközi menedzsmentképzést, jelenleg ötven corvinusos diák vesz részt a programban, huszonöt külföldi hallgató pedig éppen egyetemünkön folytatja tanulmányait. Ezt követően Jean-Paul Larçon, az HEC Paris professor emeritusa, a CEMS egyik alapítója tartotta meg előadását. A francia professzor kezdésként a nemzetközi menedzsmentprogram nehéz kezdeteit idézte fel, majd Kína és Kelet-Közép-Európa gazdasági kapcsolatainak jövőjéről beszélt, kiemelve a XXI. század tengeri és szárazföldi Selyemútjainak alapvető szerepét. Előadása végeztével pedig elismerésben részesítette Zoltayné Paprika Zitát a nemzetközi menedzsmentoktatás magyarországi terjesztéséért. Az ünnepséget egy kerekasztal-beszélgetés zárta, amelyben a CEMS Alumni tagjai idézték fel a képzés során szerzett élményeiket, azokat a tapasztalatokat, amelyeket máshol kamaszoktatni

tudtak később. A vendégek között találhattunk bankárt, önálló vállalkozót és egyetemi oktatót is. Ezenkívül a beszélgetőpartnerek képzési helye is szerteágazó volt: Stockholmtól kezdve, Rotterdamon keresztül egészen Kölnig lehetett sorolni azokat a városokat, ahol a programnak köszönhetően eltöltöttek fél évet. Meghatározó tapasztalatként írták le többek között a különleges, egyedi készségeket nyújtó szemináriumokat, az idegennyelv-ismeret fejlesztését, Európa beutazását, vagy éppen a világra való nyitottság érzését. A panel végére a beszélgetőtársak abban is egyetértésre jutottak, hogy a CEMS-program olyan globális szemléletet adott nekik, amelyet aztán helyi szinten is tudtak hasznosítani itthon és a nagyvilágban.

A kerekasztal-beszélgetés végén Szántó Richárd ajándécsomaggal köszöntö meg a résztvevőket, valamint Jean-Paul Larçon professzornak a közreműködést. Az est végül ünnepi vacsorával zárult, amelynek keretében az eseményen résztvevők kötetlen formában koccinthatnak a

CEMS-program húszéves magyarországi működésére. Az ünnepséget követően Szántó Richárd úgy fogalmazott lapunknak, hogy a Corvinus CEMS-tagsága a minőség zálogának tekinthető, mivel minden országból csak az ottani vezető üzleti iskola léphet be a programba. A dékánhelyettes szerint a CEMS-képzés többet ad, mint egy pusztán Erasmus-félév, mivel a program önmagában is megállja a helyét; nem is akárhogyan, hiszen a Financial Times listáján rendre a 10 legjobb képzés között szerepel. Kiemelte, hogy ez a hallgatóknak és az oktatóknak is nagy lehetőség: a diákok Európa legjobb egyetemén tölthetnek el fél éveket, az oktatók pedig nemzetközi kutatói hálózatokba csatlakozhatnak be. Szántó Richárd úgy látta, hogy bár a hallgatók számát tekintve a Corvinus egyetem kis szeletét képezi a programnak, más szempontból is hozzájárulunk a CEMS sokszínűségéhez. Idén például egyetemünkön rendezték meg a varsói és prágai tagintézménnyel együttműködésben szervezett V4-konferenciát, de Budapest adott otthont a CEMS-diákképviselők összejövetelének is.

KAPCSOLJUK MAGYARORSZÁGOT, AVAGY A BBC A CORVINUSRA LÁTOGATOTT

SZALAI RÉKA

Hazánkról rendezett beszélgetést a brit közszolgálati média egyetemünkön. A BBC World Questions című rádióműsorán az Aulát megtöltött érdeklődők közül is kérdezhettek Csák János korábbi londoni magyar nagykövettől, Kovács Zoltán kormányzóvivőtől, Szelényi Zsuzsa Együtt-képviselőtől, illetve Lukasz Cukalisz görög EU-szakértőtől.

A világ legnagyobb nemzetközi rádióadóinak számító BBC World Service vitasorozata már Európa több országába is eljutott. A korábbi adásokban foglalkoztak már Görögországgal, Ciprussal, illetve a Brexit utáni Egyesült Királysággal. A formátum lényege, hogy lehetőséget nyújtsanak a közönség számára, hogy feltegyék kérdéseiket a panelbeszélgetésben résztvevők számára. A Magyarországgal foglalkozó adás témáiként elsősorban az október 2-ai népszavazást, a menekültkérdést, a jogállamiság helyzetét, illetve az ország és az Európai Unió jövőjét jelölték meg. Az adás bevezetéseképpen a műsorvezető, Jonathan Dimbleby rövid országismertetőjében emlékezett meg a hatvan éve kitört forradalomról, illetve arról is, hogy az akkor még Marx nevét

viselő egyetem is az események helyszíne volt. Ezután vette kezdetét az eszmecsere, melynek legelső témája a kvótanépszavazás volt. Szelényi Zsuzsa arról beszélt, hogy a társadalom sokkal megosztottabb, mint amilyen egy éve volt, és ennek okaként elsősorban a kormány menekültellenes kampányát jelölte meg. Kovács Zoltán szerint viszont a népszavazás a legdemokratikusabb eszköz a véleménynyilvánításra, és mindez nem a múltból, hanem a jövőről szól. Terítékre került továbbá a referendum érvényességének ügye is, amelynél meglehetősen sokan szólaltak fel, illetve a közönség is hevesen reagált az összeütköző álláspontokra. Egy kérdező felvetette, hogy tekintetbe véve az '56-ban Magyarországról indult mene-

FOTO: MARTINEK ADAM

külhullámot, nem kellene-e több megértést tanúsítanunk a jelenlegi helyzetben? Szelényi Zsuzsa ezt az álláspontot képviselte, véleménye szerint erkölcsi kötelességeink vannak. Utalt arra is, hogy a boszniai háború menekültjeivel már „tapasztalatot szerezhettünk”. Ugyanakkor hangsúlyozta, különbséget kell tennünk azok között, akik a háború elől menekülnek és azok között, akik gazdasági okokból jönnek. Kovács Zoltán szerint az 1956-os menekültek kérdését nem lehet összemosni a mai helyzettel, hiszen hatvan éve Európa megosztott volt. Akkor a magyarok a szabadságukért harcoltak, ma pedig a kultúránk fennmaradásáért kell küzdenünk. A vitában az Európai Unió jövőjének kérdése is felmerült.

Cukalisz professzor szerint az EU fennállása óta a jelenlegi tekinthető a legsúlyosabb válságnak, ugyanakkor reményét fejezte ki, hogy a szervezet a jövőben is működni fog. Csák János is hasonló véleményen volt, ő az Uniót az ország véleményének tartotta. Szelényi Zsuzsa szerint Magyarországnak két választása van: lehet „potyautas”, amennyiben csak a számára előnyös részeket mazzsolazza ki az EU-tagságból, vagy pedig fáradozhat a válság miatt egyre inkább szétszakadó Unió egyben tartásán. Úgy vélte, azért kellene összefognunk a többi országgal, mert a krízishelyzet együtt jobban kezelhető. Végül a kormányzóvivő azt hangsúlyozta, hogy Magyarországnak is érdeke az erős EU, és leszögezte, hogy ez szerinte csak erős nemzetállamokkal képzelhető el.

MEGSZÜNTEK A KIJELÖLT DOHÁNYZÓHELYEK AZ E ÉPÜLETBEN

MÁRTON LEVENTE

Az új tanév egyik fontos változása volt, hogy a Főépület első emeletén kijelölt dohányzóhelyek megszűntek – az egyetemi polgárokkal szeptember 19-én közölte mindezt a Kommunikációs Iroda. Az új rendszer értelmében dohányozni csak az épület bejáratának ötméteres körzetén kívül lehet.

Megkeresésünkre Tiringner Ákos, a Közgáz Campus igazgatója elmondta, hogy a kijelölt dohányzóhelyek megszüntetésére azért volt szükség, mert több nemdohányzó tanár és diák is panaszt tett, hogy zavarja őket a dohányfüst. Elvételük korábban is érkeztek panaszok a belső udvari dohányzásról,

azonban szeptemberben több, egymástól független, időben nem elszigetelt panasz érkezett, így üzemeltetési hatáskörben szükségesnek tartottak intézkedést hozni a kérdésben. A döntés meghozásánál azt az alapelvet tartották szem előtt, hogy az egyetem polgárait ne

érhesse olyan külső, tőlük független egészségkárosító behatás, amelyet saját hatáskörükben meg tudnak akadályozni.

A Főépület esetében azért lehetett ilyen zavaró a dohányfüst a nemdohányzó tanárok és diákok számára, mert nem minden belső udvarra nyíló helyiség rendelkezik légkondicionáló berendezéssel, így a friss levegőt csak az ablakon keresztül lehet beengedni. A C épület dohányzójában – ami hasonló kialakítású, mint az E épületé – ez a probléma nem áll fenn, tekintve, hogy az ablakaikkal az udvarra néző termek mindegyike légkondicionált, így gépi szellőztetésük tökéletesen megoldott. Vélhetően ennek is köszönhető,

hogy az ottani dohányzóhelyekkel kapcsolatban eddig még egyetlen panasz sem érkezett.

A Közgáz Campus igazgatója ezen felül azt is elmondta, hogy a nemdohányzó tanárok és diákok érdekeit szem előtt tartva vizsgálják annak lehetőségét, hogy a Főépületet és a Sóházat a nemdohányzók védelméről szóló törvény 4/A.§-a szerint nemdohányzó munkahellyé nyilvánítsák. Ez azonban nem egyszerű feladat: nekik mint üzemeltetőknek ebben a kérdésben nincs hatáskörük eljáráni, mindezt csak a szakszervezet kezdeményezésére és egyetértésével lehet megtenni. ✎

FOTÓ: BEKKER BALÁZS

SOK ÖTLET, KEVÉS KAPACITÁS

TOMA FRANCISKA

Egyetemünk hallgatói minden félév végén értékelik tantárgyaikat és oktatóikat a HalVelen keresztül, amelynek jelenlegi rendszeréről és tervezett változtatásairól Kováts Gergely, az egyszemélyes Minőségügyi Iroda titkára adott tájékoztatást.

A tavaszi félév végén körülbelül a hallgatók fele töltötte ki a kérdőívet, ami egyébként megfelel a sokéves tavaszi átlagnak. A kitöltések számának növelésére a kedvezményes vizsgafelvételek kívül más motivációs eszköz bevezetése nincs tervbe véve. Az Iroda dolgozik azonban azon, hogy a hallgatók lássák, a szavuk igenis számít. Ennek elősegítésére 2014-től az eredményeket a (még itt-ott akadozva működő) szakfejlesztési bizottságok elé terjesztik, ahol a bizottságban ülő hallgatók javaslatokat tehetnek a szak fejlesztésére.

Kérdés persze az is, hogy a kitöltők mennyire veszik komolyan a kérdőívet. Erre is vannak (természetesen anonim) adatok, amiket azonban kapacitás hiányában az Iroda nem tud kiértékelni – és sajnos ez a hiány, amit eddig az egyetemnek nem sikerült megoldania, az összegzés számos más területén is jelen van.

Az adatok részletes elemzése és a kapott eredmények felhasználása így a karok feladata, éppen ezért a HalVel jelentősége karonként eltér. Az utóbbi időszak egyik legfontosabb tartalmi újítását, a Tanulmányi Osztály ügyintézőinek értékelését az oktatói dékánhelyettesek vagy a tanulmányi osztályok vezetői végzik, s a kérdőív alapján a múlt félévben voltak igen markáns különbségek a munkatársak között.

Bár ezt kevesen tudják, a HalVel-eredménynek vannak közvetlen következményei az oktatókra nézve. Az átlag szerepet játszik az oktatói telje-

sítményértékelési rendszerben, amit évente kell a tanszékvezetővel egyeztetve a dékánnak megküldeni, és amely – az előző félév óta – a bérdifferentiálás alapjául szolgál. A kimagasló átlagú oktatókat pozitív értékelésük gyakran hozzásegítik az előléptetéshez, a rendszeresen 3,5 alatt teljesítőknek pedig fejlesztési programot írnak elő. Az értékelés szubjektivitása miatt azonban a teljesítmények igazán súlyos következményei (bércsökkentés, elbocsátás) nincsenek. A HalVel így inkább fejlesztő, pozitív ösztönzőként szolgál – erre példa az ez alapján kiosztott „Év Oktatója” cím is.

A HalVel jövőjéről tervek folyamatosan születnek, probléma csak a megvalósításukkal van. Kialakításban van például a rendszer informatikai fejlesztése a szoftver elavultsága miatt, a felület megújulására már akár februárig sor kerülhet. Az egyetem életében bekövetkező jelentősebb változások miatt

(pl. oktatók differenciált bérezési rendszerének kialakítása) szükségessé vált a kérdőív céljának felülvizsgálata is, például hogy a HalVelnek mit kell pontosan mérnie: az oktató teljesítményét vagy az oktató és a hallgató közötti kapcsolat minőségét. A kettő nem ugyanaz, éppen ezért lenne szükséges a közeljövőben a pedagógiai koncepciók egyeztetése, a kérdések részletes átvizsgálása az oktatók és a HÖK bevonásával. A HalVel rendszer tehát még közel sem tökéletes, mondhatni folyamatos átmeneti állapotban van, azonban a Minőségügyi Iroda töretlenül dolgozik a fejlesztésen – amihez szívesen fogadja a hallgatók javaslatait, kutatói igény esetén pedig akár rendelkezésre is bocsátja az eddigi adatokat. ✎

„KELL, HOGY LEGYENEK LEVEZETŐ CSATORNÁK, AMELYEKBE MINDENKI KIÉLHETI MAGÁT”

INTERJÚ DR. BÁNFI TAMÁSSAL

UJDOSÓ BEÁTA ZITA

Íróf Széchenyi István születésének 225. évfordulója alkalmából példátlan kiállítást tekinthetnek meg az egyetemi polgárok a Főépület 283-as termében. A tárlatot Dr. Bánfi Tamás, a Pénzügyi, Számviteli és Gazdasági Jogi Tanszék professzora állította össze személyes gyűjteményéből. A gyűjtés miéértjéről, ritkaságairól és magáról Széchenyiről beszélgettünk.

Mikor kezdte el a gyűjtést?

Ez jó kérdés, bár nem igazán lehet rá válaszolni. Ha nagyon egyszerűen nézzük, akkor kezdtem el gyűjteni kellő intenzitással, amikortól volt rá pénzem. Furán hangzik, de igaz. Időben is ki lehet fejezni: talán huszonöt-harminc éve. Már előtte is vonzódtam a könyvekhez, főleg a régi könyvekhez, de ezt akkoriban jelentős mértékben korlátozták az anyagi lehetőségek.

Valójában a régi könyvek iránt érzett szeretete ösztönözte arra, hogy hozzákezdjen a gyűjtéshez?

Nem is kifejezetten szeretetnek gondolom ezt. Általános véleményem, amit a végzős hallgatónak mindig el szoktam mondani: ahhoz, hogy kellemes életük legyen, vagy ha boldog életre vágyunk, elkerülhetetlen, legyen valamilyen hobbijuk. Meggyőződésem, hogy a munka nem okoz mindenkinek kellő boldogságot és főleg nem kezdettől nyugdíjas korig. Kell, hogy legyenek vezető csatornák, amelyekben kiélheti mindenki magát, ehhez kell a hobbi. Nem muszáj könyvnek lennie, lehet szalvétagyűjtés is. A könyvgyűjtők általában egy-egy területre specializálódnak, én mindenevő vagyok. Sok terület érdekel, sok esetben az is számít, hogy egy könyv iparművészeti remek. Ideális az, amikor a küllem és a belső tartalom harmóniában van.

A jelenlegi kiállításból van olyan darab, ami kedvencnek számít?

Olyan, mintha megkérdeznék, hogy a két fiam közül melyik a kedvencem. Ezt nem lehet megmondani. Nem kedvenc, inkább meghatározó pont a gyűjteményben a ritkaság, mert ha netán megsemmisülne, nagy valószínűséggel nem tudnám pótolni. Például egy háromoldalas nyomat, aminek a címe Kedves Jobbágym, Széchenyi a birtokán dolgozó jobbágjaihoz

írt, a kolera elleni védekezésnek a lehetőségeit írta le. Ez megjelent a Társalkodóban is (1832-től a Jelenkor politikai lap melléklapja – a szerk.), hogy mindenki hozzáférhessen. Ebből még nem láttam másik példányt. Önmagában nem egy különleges dolog, de ritka, ezért értékesnek számít.

Országos szinten mekkorának számít ez a gyűjtemény?

Nem tudom megmondani. Abból lehet következtetéseket levonni, hogy az aukciókon hányan vannak ott, mennyire széles a kör. Szerintem ma Magyarországon körülbelül száz-kétszáz körülire tehető azoknak a száma, akik régi könyveket aktívan gyűjtenek. Megfigyelhető, hogy válságos időszakban jelentősen csökken a kereslet, mivel a jövedelmek is visszaesnek. Ez az aukciókon is látszik, nincs akkora licit.

Széchenyi melyik gondolatát tartja aktuálisnak a mai világban?

Sok van. A kiállításon szoktam mondani, akinek jó a szeme, láthat belül egy kis könyvecskét. Név nélkül jelent meg, nemcsak Széchenyiről szól, hanem a kor neves személyiségeiről is írnak. Az utolsó mondata „Széchenyi

ne írjon (...), hanem tegyen.” Széchenyinél a tettek domináltak, meghatározóak voltak, és sikerült egy széles kört bevonni – számos olyan javaslata volt, ami nélküle vagy nem, vagy jóval később valósult volna meg. A tetteiről, az ötletek, a javaslatok szerintem kiemelkedők a magyar történelem bármelyik alakjához képest. Természetesen túlzás a fentebbi ironikus hangvételű írás állítása. Széchenyi írásai fontosak, nem egy kiemelkedő jelentőségű, mint például a Hitel.

Mi az, amit kevesen tudnak Széchenyiről?

Amit mindenképpen kiemelnék, az a munkabírása. Általában fél négykor felkelt, hogy kellő mennyiségű ideje legyen. Ha valaki akarja, kipróbálhatja, ez mit jelent, mennyivel több ideje lesz. Széchenyi rengeteget utazott, a jegyzetfüzeteit sosem hagyta otthon, a lovaskocsin is folyamatosan dolgozott. Nem félt; többször lement a Vaskapuzhoz, amikor a Duna szabályozásáról volt szó, holott az út során többen megbetegedtek. Konkrét javaslatai előtt igyekezett mindent megtekinteni.

A teljes interjú a cmmuhely.blog.hu-n olvasható.

Gróf Széchenyi István 1791-1860

Kiállítás Gróf Széchenyi István születésének 225. évfordulója alkalmából.

Forrás: Széchenyi István, gróf Széchenyi István életrajza, Budapest, 1860. (Képek: Széchenyi István, gróf Széchenyi István életrajza, Budapest, 1860.)

A kiállítás megtekinthető a II. emelet 283-as teremben hétköznap 9 és 15 óra között 2016. szeptember 21-től december 22-ig.

Kiállítás Bánfi Tamás gyűjteményéből.

Csatlakozz az AEGEE-hez!

Úgy érzed, a fogyasztói társadalom túltelített piaca annyi lehetőséget nyújt, hogy azt sem tudod, hova kapd a fejed? Megbolondít a bőség zavara? Nem tudod, melyiket vagy mit válassz? Az AEGEE-Budapest nem csak egy megfelelő helyet nyújt erre, de a későbbiekben is olyan háttérrel ad, ami nem engedi, hogy elvesz a világban. A mi körünkben kibontakoztathatod a szárnyaidat régi tagjaink szakmai és praktikus tanácsainak segítségével.

Na akkor mi is az AEGEE?

Az AEGEE (European Students' Forum) egy brüsszeli központú diák-szervezet, amely 1985-ben alakult Párizsban, és mára az egyik legnagyobb európai ifjúsági szervezetté vált 13 000 taggal, közel 200 egyetemi városban.

Az AEGEE-Budapest tagjaként amellet, hogy nemzetközi rendezvényeken vehetsz részt, a szervezet helyi életébe is bekapcsolódhatsz. Heti rendszerességgel tartunk munkacsoportgyűléseket és közösségi programokat. Félévente kétszer pedig egész hétvéges rendezvényeink vannak: a bevonó tábor és az LTC. Mindezek mellett részt vállalhatsz nemzetközi ren-

dezvények budapesti szervezésében, valamint helyi szinten lehetőség van az operatív feladatokban, mint a Public Relations, Human Resources, FundRaising, illetve projektjeink munkálataiban is részt venni. Jelenleg futó projektünk a GET INVOLVED!, ahol témát a nemzetközi társadalmi és politikai kérdések megvitatása szolgáltat, ezen kívül új ötleteket is felkarol.

Csatlakozz!

Ha elmúltál már 18, de még nem vagy 35 éves, te is lehetsz tag, tanulmányaidtól függetlenül. Az éves tagdíj (5900 Ft) befizetését követően szabadon jelentkezhetsz bármely rendezvényünkre, részt vehetsz programjaink szervezésében és csatlakozhatsz munkacsoportjainkhoz. ↗

Információ, elérhetőségek:
www.aegEE-budapest.hu
facebook.com/AEGEE.Budapest

Gain international experience with CEMS

Do you know the answers to the questions below?

- Which is the top ranked master program of Corvinus Business School?
- How can you spend a semester at one of the leading business schools of the world?
- In which master program can you gain useful knowledge, develop your skills and build a wide international network?

Not yet? Then let us introduce the CEMS MIM master program! The CEMS Master in International Management program is a double-degree MSc program offered at Corvinus Business School since 1996. But the reason why CEMS is more than an ordinary master program is that it is also available in the top 30 business schools in 5 continents that together form the CEMS Global Alliance. The CEMS Alliance only includes the best business schools from each country; therefore it is not surprising that the CEMS MIM master program was ranked as 4th internationally by the Financial Times in 2015.

But what can you gain from the CEMS MIM master program?

You can spend a semester abroad in one of the member universities and gain an international experience among 60+ nationalities during the 1-year-long program.

To support our students in getting the lifelong skills they need in order to stay a step ahead and also to maximize their potential, CEMS allows them to attend skills seminars and take part in business projects from 65+ leading Corporate Partners and 5 Social Partners.

Nonetheless, an international internship is also an obligatory element of CEMS where you can already start building your career on an international level, and get in contact with employers worldwide. As a result, 95% of CEMS Graduates find a job within 3 months! ↗

Further informations
facebook.com/CEMSclubBudapest
budapestcemsclub@gmail.com

Utazz! Barátkozz! Szerezz élményeket!

Éltre szóló élmények, barátságok és emlékek. Talán így tudnám összefoglalni röviden Sri Lankán töltött hat hetemet.

Önkéntesként egy olyan projektben volt lehetőségem tevékenykedni, amiben a helyi turizmus fellendítését segítettük azáltal, hogy utazásainkról különböző online anyagokat készítettünk, amit később fel tudnak használni a helyi szervezetek promócióján.

Gyönyörű helyekre jutottam el, de, ami a legnagyobb hatással volt rám, az a huszonkét tagból álló csapat, akik hat héten keresztül bearanyozták a napjaimat, akikkel együtt fedezhettem fel ezt a csodálatos országot, és végül, de nem utolsó sorban, akiket a barátaimnak nevezhetek és tudom, hogy várnak rám a világ különböző pontjain.

Életem legjobb döntése volt, hogy ezt a projektet választottam és örülök, hogy voltam elég bátor ahhoz, hogy kiutazzak és átéljem az önkéntesség csodáit.

Élményeket, új kihívásokat keresel? Esetleg szeretnéd a bővíteni

a kapcsolati hálódat, fejleszteni a nyelvtudásodat és nemzetközi tapasztalatot szerezni? Az AIESEC Global Volunteer programjának köszönhetően mindebben részed lehet. Az önkéntes program keretében hat-nyolc hetet tölthetsz külföldön és segíthetsz az ottani fiataloknak a tanulásban, részt vehetsz környezetvédelemben, elősegítheted a kulturális megértést és számos további lehetőség közül válogathatsz.

A program díja 35000 Ft, ami tartalmazza a hozzáférést az összes lehetőségünkhöz, interjú- és önéletrajzképzést, személyes AIESEC-es segítőt, aki a jelentkezési folyamat során folyamatosan a segítségére van, valamint a külföldi AIESEC támogatását (szállás, ügyintézők, segítség a mindennapokhoz).

Ha kíváncsi lennél további történetekre, kövesd az AIESEC BCE oldalát és lépj be a „Tapasztalatszerzés külföldön” Facebook-csoportba. Amennyiben felkeltettük az érdeklődésed, a következő linken tudsz jelentkezni:

bit.ly/AIESEC_Global_Citizen ↗

Milyen is FAKT-osnak lenni?

A Fialat Autonóm Közgazdászok Társasága Szakkollégium a Budapesti Corvinus Egyetem legfiatalabb, de egyik legsikeresebb szakkollégiumaként egyaránt perspektívát kínál és nyit a Közgazdaságtudományi, valamint a Gazdálkodástudományi Kar hallgatói felé.

A FAKT autonóm szervezet, melyet teljes mértékben a tagjai formálnak és vezetnek. A felépítése egy vállalatéhoz hasonlít: hét teamünk van, amiket teamvezetőink irányítanak, az ő munkájukat három alelnök segíti, akik tevékenységét pedig az elnök fogja össze. Szakkollégiumi létünk a minőségi szakmai kurzusok, előadások és kitűnő gyakorlati pozíciók által elsajátított ismereteken, valamint összetartó baráti közösségünkön alapszik.

Az elmúlt évek során olyan jelentős nagyvállalatokkal működöttünk együtt, mint az EY, a Deloitte, a PwC, a Vodafone vagy a Budapest Bank. Szakkollégiumunk tagjai kiemelkedőek a tanulmányi ösztöndíjak terü-

letén, melyhez nagyban hozzájárul közösségünk motiváló és támogató ereje. Ennek köszönhetően versenyeredményeinket és egyéb sikereinket is. Ezt bizonyítja, hogy az idei Köztársasági Ösztöndíj átadón nyolc tagunk nyerte el a kitüntetést. Az évek során szakkollégiumunk közel hatvan tagja volt demonstrátor.

Találkozhattok velünk Gólyaestjeinken, INGYENES konzultációinokon és nyílt előadásainkon. Idén novemberben rendezzük meg munkaerőpiaci konferenciánkat, melynek keretein belül rálátást kaphatunk a jelenlegi tendenciákra és a munkaadók elvárásaira is.

Ha úgy érzed, köztünk a helyed, szeretnél még többet megtudni rólunk, kíváncsi vagy a FAKT-ra, akkor látogass el Gólyaestjeinkre, kövess minket a Facebookon, és keresd fel honlapunkat:

www.fakt.org.hu ↗

SPEAK, SPRECHEN, HABLAR, PARLARE

– NYELVTANULÁS A CORVINUSON

MENYHÉRT DORKA

Kezdődik a tárgyfelvétel, nyit a Neptun, már két órája a gép előtt ülünk, frissítünk. Nem keveset adnánk azért, hogy bekerüljünk, vagy a szerencsésebb esetben a bennmaradásért imádkozunk. A legizgalmasabb limitált férőhelyes kurzus és a tökéletes időpontban megtartott gyakorlat mellett a nyelvi órákért is hatalmas verseny folyik.

Nem véletlenül érkezett szeptember 7-én egy e-mail az Idegennyelvi Oktató- és Kutatóközponttól, melyben arra kérték a hallgatókat, hogy személyesen vagy az oktatóknak küldött levélben is erősítsék meg részvételi szándékukat a hatalmas túljelentkezés miatt. Ha valaki mégsem fért be a preferált csoportba, és az oktatóval sem tudott külön megegyezni, nem kell aggódnia, hiszen a rendkívüli helyzetnek köszönhetően indulnak keresztfélves csoportok is. De milyen kurzusokra lehet jelentkezni? Egyetemünk kilenc – a magyart mint idegennyelvet

nem számítva – különböző nyelven, az alapoktól egészen szakmai felsőfokig kínál kurzusokat. Ezek az angol, arab, francia, kínai, német, olasz orosz, portugál és a spanyol nyelvek. Egyes órákat anyanyelvi oktatóhoz is felvehetünk a hatékonyság érdekében. Ezenkívül minden félévben jelentkezhetnek a hallgatók ingyenes török nyelvanfolyamra is, de kredit nem jár érte.

Miért tanuljunk nyelveket? Ahogy a mondás is tartja: annyi ember vagy, ahány nyelvet beszélsz – elsősorban ezért. Másodsorban tanulmányaink befejezéséhez is szükséges. A legtöbb alapszakos diplomához egy nyelvvizsgabizonyítványt kell felmutatni, ebben az esetben két féléven keresztül heti két sávban ingyenesen tanulhatjuk az általunk választott nyelvet – akár teszünk vizsgát belőle, akár nem. BA szinten két megkívánt nyelvvizsga esetén – ez a nemzetközi tanulmányok és nemzetközi gazdaság hallgatókra érvényes – négy ingyenes félév áll rendelkezésünkre. MA-s hallgatók a Közgazdaságtudományi, valamint Társadalomtudományi és Nemzetközi Kapcsolatok Karon két féléven át heti két sávban

tértítésmentesen, míg a Gazdálkodástudományi Kar hallgatói térítéses formában tanulhatnak nyelvet.

A térítésmentesen tanult nyelv szabadon választott tárgyként kerül az átlagba, T karon 4 kredittel, G és K karon 2 kredittel kell számolnunk. A tanulmányokat ki lehet egészíteni további heti egy sáv térítéses órával, valamint akkor sem kell aggódnia, ha felhasználtuk a rendelkezésünkre álló ingyenes féléveket, hiszen további, 0 kredites kurzusokat is felvehetünk. Egy sáv díja 20 000.- Ft/félév. Ha elsajátítottunk egy nyelvet, eljött az idő, hogy papírunk is legyen róla. Egyetemünkön is szerezhetünk államilag elismert bizonyítványt, segítségül minden félévben indul felkészítő tanfolyam. Tehetünk komplex nyelvvizsgát, de külön szóbelire és írásbelire is van lehetőség. Általános nyelvvizsgát angol és német nyelvből egy évben öt alkalommal, szaknyelvi vizsgát három alkalommal szerveznek meg. Nyelvtudásunkat bizonyíthatjuk alap- (B1), közép- (B2) és felsőfokon (C1) is. A részletes tájékoztatóért és mintafeladatokért keressétek a Corvinus Nyelvvizsgaközpont oldalát. 🐦

#PR

PADS PALLAS ATHÉNÉ DOMJUS SCIENTIAE ALAPÍTVÁNY

PADA PALLAS ATHÉNÉ DOMJUS SCIENTIAE ALAPÍTVÁNY

PAGEO PALLAS ATHÉNÉ GÉOSPOLITIKAI ALAPÍTVÁNY

PADOC PALLAS ATHÉNÉ DOMJUS CONCORDIAE FORGATÓKÖZPONT

PADI PALLAS ATHÉNÉ DOMJUS INNOVATIONIS FOUNDATION

PADMA PALLAS ATHÉNÉ DOMJUS MENTIS ALAPÍTVÁNY

A MI ÁLMUNK... ...HOGY A TIÉD VALÓRA VÁLJON!

A Pallas Athéné Alapítványok az alábbi területeken hirdetnek pályázati, támogatási programokat:

- külföldi tanulmányutak, szemeszterek, kutatások, illetve konferencialátogatások finanszírozása akár 2 évig,
- saját cikkek, kutatási eredmények publikálásának, külföldi szakkönyvek kiadásának és tananyagfejlesztés támogatása,
- PhD és tanulmányi ösztöndíjak finanszírozása 6 hónaptól akár 3+1 éven át,
- vendégkutatói és oktatói programok és konferenciák támogatása,
- diákszervezetek, szakmai versenyek, kurzusok finanszírozása.

További részletek és a jelentkezés feltételei:
www.pallaspalyazatok.hu

PA
PALLAS ATHÉNÉ
ALAPÍTVÁNYOK

KUTATÁSOK, ÖSZTÖNDÍJAK,
KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK,
KONFERENCIÁK ÉS PUBLIKÁCIÓK
FINANSZÍROZÁSA A PALLAS ATHÉNÉ
ALAPÍTVÁNYOK TÁMOGATÁSÁVAL

„A SCIENCE FICTION UNIVERZUMOK PONT AZT MUTATJÁK MEG, HOGY A POLITIKA SZÁMÍT”

– INTERJÚ DR. TÓTH CSABÁVAL

MIKUS ÁRON

Jog és Politika a fantasy-ban címmel tart előadásorozatot az ELTE ÁJK HÖK, amelynek dr. Tóth Csaba rendszeres előadója, valamint a 2016-ban megjelent, **A sci-fi politológiája** című könyv szerzője. Ezek kapcsán kérdeztük a sci-fi, a fantasy és a politika kapcsolatáról.

Honnan jött az ötlet, hogy a sci-fi és fantasy világok politikai rendszereivel foglalkozzon?

Nálam okosabb emberek mindig azt mondták, hogy olyannal kell foglalkozni, amit az ember nagyon szeret. Gyerekkorom óta érdeklődtem mind a sci-fi, mind a politika iránt, és szerencsére a politológia tanulmányaim lehetőséget adtak arra, hogy ezt a két területet kombináljam.

Vannak olyan sajátosságok, amelyek kizárólag a fantasyban található politikai rendszerekre jellemzőek?

Szerintem nincsenek. Sőt! Pont ez az érdekes, hogy – miközben ezek nagyon kreatív szerzők által alkotott világok – a politika alapjai ugyanúgy jelennek meg, mint a mi világunkban, talán ezért is alkalmas arra, hogy egyetemen is a sci-fi és fantasy világokon keresztül mutassuk be a politikát, vagy akár a jogot és a közgazdaságtant. Van néhány olyan szerző, aki próbálkozik egzotikus politikai rendszerek felvázolásával. Csak hogy egy példát mondjak: Alastair Reynoldsnak van egy demarchia nevű politikai rendszere, melyben sorsolással választják ki a politikai vezetőket. De igazából nem ezek a jellemzők.

Mit tanulhatunk a fantasykból politikai szempontból?

Rengeteget. Ezek a világok lehetőséget nyújtanak nekünk arra, hogy gondolat kísérleteket végezzünk. A társadalomtudományok egyik nagy problémája az, hogy nem tudjuk újrajátszani a történelmet. Viszont gondolat kísérlet szintjén ez a sci-fi, fantasy világokban lehetséges. Például Philip K. Dick *Az ember a fellegrárbán*

c. híres könyvében – aminek a sorozatfeldolgozása most fut az Amazonon – azt vizsgálja, hogy hogyan nézne ki az Egyesült Államok, ha náci és japán megszállás alá kerül a második világháború után. Vagy Ursula K. Le Guin egyik művében az embereknek alapvetően nincs nemük, de minden hónap egy meghatározott időszakában vagy férfivé, vagy nővé válnak. Ebben az esetben lehetőségünk nyílik arról az egyébként kimondottan fontos társadalmi kérdéstről gondolkodni, hogy a biológiai és a társadalmi nemnek pontosan hol húzódik a határa.

Melyik filmnek vagy könyvnek van a legjobban kidolgozott jogi vagy politikai rendszere?

Most már egyre több olyan világ van, amelynek rendkívül részletesen kidolgozott a politikai rendszere. Könyvekben és sorozatokban persze mindig könnyebb, mint a filmekben, hiszen azok eleve hosszabb időszakot ölelnek fel. A Trónok Harcát mindenképp kiemelném, különösen a könyvverziót, valamint a Dűnét, amelyben egy nagyon izgalmas, egzotikus politikai rendszert láthatunk, de a Star Wars előzmény trilógiája is voltaképpen egy politikai dráma.

Mi lehet az oka annak, hogy egyre inkább kidolgozott politikai rendszerekkel találkozunk sci-fi és fantasy művekben?

Csak spekulálok, de úgy látom, hogy a populáris kultúrában az elmúlt 10-15 évben elmozdultak

a realizmus felé és úgy néz ki, hogy egyre jobban szeretjük a realiztikus történeteket. A Gyűrűk Ura helyét átveszi a Trónok Harca. Az Elnök emberei optimista légkörét felváltja a House of Cards sötétebb, realistább világa. A realitáshoz viszont hozzá tartozik a politika is. Minél inkább elhagyjuk a magányos hősöket és az adott univerzum fontos szereplőivel és azok kapcsolataival foglalkozunk, annál inkább előtérbe kerülnek a politikai kérdések.

Lát valami párhuzamot a jelenlegi magyar vagy amerikai politika és egy fantasy vagy sci-fi politikai helyzete között?

Mindig óvakodom attól, hogy egyértelmű párhuzamokat vonjak, de ha például a Star Wars-ban Palpatine felemelkedésére gondolunk, amit egy külső fenyegetés, a populizmus erősödése, egy erős vezető iránti igény, a demokratikus intézmények gyengülése, és a bizalmi deficit okozott, akkor ezeket a jelenségeket könnyen felismerhetjük világszerte.

Ön szerint van rá esély, hogy az előadásorozatnak vagy a könyvnek köszönhetően

olyan embereket is elkezd érdekelni a politika, akiket addig hidegen hagyott?

Én nagyon bízom ebben, viszont elsősorban ez egy „geek” terület azok számára, akiket a társadalomtudományok és a sci-fi egyaránt érdekel. Ezek az univerzumok pont azt tanítják meg, hogy a politika számít. Akkor is számít, ha mi nem szeretjük. Az egyik kedvenc példám a Star Wars kapcsán, hogy a régi köztársaság nem bukott volna el, ha a jedik hajlandók lettek volna részt venni a politikai küzdelmekben és nem távolságtartással figyeltek azokat. Ha a politikáról azt mondjuk, hogy csak a gonoszok meg a rossz szakszerepe, ez végül önbeteljesítő jóslattá válik: tényleg csak azok az emberek kezdenek majd politizálni, akiknek túlzott hatalmi ambícióik vannak. Az egyetlen lehetőség ennek a megakadályozására, hogy ha azok is részt vesznek a politikai életben, akiket pozitív érdekek mozgatnak.

Az interjú teljes változata a Corvinus Hallgatói Médiaközpont blogján, a corvinusononline.blog.hu-n olvasható.

FOTÓ: BAUER EMESE

EZEK A VILÁGOK LEHETŐSÉGET NYÚJTANAK NEKÜNK ARRRA, HOGY GONDOLATKÍSÉRLETEKET VÉGEZZÜNK.

Jog és Politika a Fantasyk Világában címmel tart előadásorozatot az ELTE ÁJK HÖK. Az elkövetkező két félévben félévenként három előadás keretein belül boncolgatják a meghívott előadók a fantasy világokban fellelhető jogi és politikai kérdéseket. Az októberi előadás témája A Gyűrűk Ura.

TRUMP A MÁSODIK ELNÖKI VITA ROCKYJA

KOVÁCS-DOBÁK GÉZA

Újabb fordulóhoz érkezett az amerikai elnökválasztás: október 9-én folytatódott a két elnökjelölt, Hillary Clinton és Donald Trump versenye a Fehér Házért. A sokszor hevesre sikeredett vitára nyugodt szívvel lehetne azt mondani, hogy „harc” volt. Az este tartogatott meglepetéseket, az „összecsapás” végére borult a papírforma.

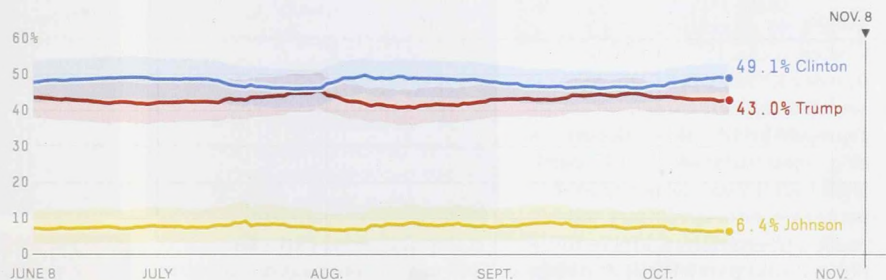
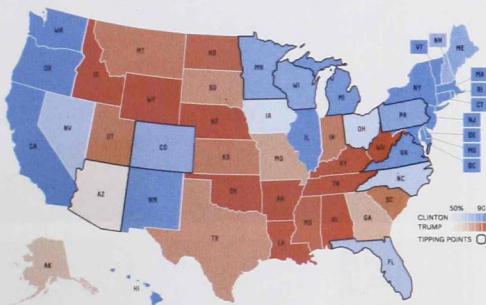
A republikánus elnökjelölt eleve hátrányból indult: a vita előtt két nappal előkerülő, nőket gyalázó felvétele miatt sok támogatója határolódott el tőle, többek között a párt házelnöke, Paul Ryan. Mindennek tetejében a vitát nem más, mint a CNN egyik újságírója is

moderálta, a csatornáról pedig köztudott, hogy erősen Hillary Clinton-párti. Trump nem is kerülhetett volna rosszabb szorítóba, mindenki leírta őt, a kampányát és a támogatóit is elvesztette. A republikánus elnökjelölt azonban az ikonikus Rockyhoz hasonlóan felállt a földről, és kiütéses győzelemmel fejezte be a menetet. A vitát a következő módon bonyolították le: behívták még határozatlan választókat, és hagyták, hogy kérdéseket tegyenek fel az elnökjelölteknek. Ezen felül online is érkeztek felvetések, amelyeket a két moderátor olvasott fel. Utóbbiaknak alkalmuk volt felmerülő kérdésekkel kiegészíteni ezeket, amit Trump esetében többször is megtettek – akár egy kérdés alatt is –, míg Clintonnál meglepően kevésszer. Az este folyamán többször is támadták az üzletemberből lett politikust, ennek ellenére Trump végig higgadt és nyugodt maradt. Már eleget védte magát a támadásokkal

szemben – legyen szó a legutóbbi nőgyalázó botrányról, az adóelkerülésről vagy az iszlámofóbiáról – ahhoz, hogy ne maradjanak megválaszolatlanul ezek a kérdések. Ugyanakkor a figyelmet hamar átirányította más témákra. Ebben a CNN munkatársai sokszor nem voltak kooperatívak, több ízben is próbálták megkérdőjelezni válaszait. Sőt, el is hallgattatták, hogy ne beszéljen tovább a nők szexuális zaklatásával kapcsolatos botrányáról, de a következő körben újra felmerült ez a probléma. Trump a vita során meg is jegyezte: úgy érzi, mintha három az egy ellen lenne a felállítás, ezzel utalva a két moderátor Clinton felé tanúsított elfogultságára. Ellenben amikor Trump támadta ellenfelét kegyetlen pontossággal, nem hagyta, hogy Mrs. Clinton kibújjon a válaszdás alól, vagy amennyiben így történt, egyből felhívta erre a közönség figyelmét a szarkazmus, a gúny és a jól irányzott közbeszólások alkalmazásával.

Ezzel szemben Hillary Clinton képtelen volt elkerülni az őt ért kritikát, és csak a már megszokott mosolyával tudott reagálni: legyen szó a vádakról, Trump közbeszólásairól vagy pedig arról, hogyha emiatt a közönség ellene tapsolt. A vita után a sajtó megosztott volt: a különböző sajtóorgánumok az egyik-másik jelölt győzelméről beszéltek, a győztes kiléte nem volt egyértelmű számukra sem. A közvéleménykutatások és kimutató-sok eredményei mindkét állítást alá tudják támasztani, de ahogyan a média, úgy a statisztika is befolyásolható olyan módon, hogy az azt mutassa, amit látni szeretnének. Egy percig sem szabad ennek ellenére a vita fogalmát félreérteni: az elnökjelöltek irányelvei, politikai tervei vagy tervezett lépéseik nem váltak hirtelen jobbá. A viták nyeresége arról szól, hogy ki volt inkább „elnökösebb”: kit tudnak komolyan venni a választók és ezáltal későbbi tárgyaló felek; ki mutatott vezetői képességeket, vagy csak szimplán ki dominálta a beszélgetést. Ez pedig Donald J. Trump volt. ✎

FORRÁS: FIVETHIRTYEIGHT

CLINTON NEM CSAK TRUMPOT, DE AZ EGÉSZ REPUBLIKÁNUS PÁR- TOT IS MEGSEMISÍTHETI

PAPP GERGŐ

Hillary Clinton még nem nyert akkorát, mint a második elnöki vita körüli napokban. Trump lassan teljesen megsemmisíti saját magát, és könnyen lehet, hogy az egész Republikánus Pártot magával rántja.

Donald Trump nehéz helyzetből fordult rá a második, október 9-én tartott elnökjelölti vitára: egy nyilvánosságra került 2005-ös felvételtől volt hangos a sajtó, amelyen Trump minősíthetetlen stílusban beszél a nőkről és arról, hogy bárkit megkaphat, mert híres. Ahogy várható volt, ez elő is került a vitában, amire a republikánusok elnökjelöltje annyit tudott reagálni,

hogy az egy egyszerű „öltözői beszélgetés” volt, és amúgy is sokkal fontosabb az ISIS-t legyőzni. Trumpnak a folyamatos mellébeszélés miatt nem jutott ideje szakpolitikai elképzeléseinek kifejtésére: bár nagyon kritizálta a demokratákhoz kötődő külpolitikát vagy épp az Obamacare-t, saját tervet többszöri kérésre sem prezentált. Nyilván nem véletlen, hogy a hírek szerint volt ellenfelének, John Kasichnak az elnökjelölti pozícióval együtt azt is felajánlotta, hogy a Trump-adminisztráció teljes bel-és külpolitikáját ő irányíthatja. Valószínűleg a mostani alelnökjelöltjének, Mike Pence-nek is hasonló szerepet szán. Elemzők szerint az alelnökjelölti vitát Pence nyerte, de Trumpnak őt is sikerült diszkreditálnia: amikor a moderátorok felhívták a figyelmét, hogy Szíriával kapcsolatban teljesen

mást mond, mint alelnökjelöltje, annyit tudott reagálni, hogy nem beszélt vele Szíriáról, és nem ért vele egyet. Bár a Clintonhoz fűződő botrányokkal részben sikerült elterelnie a figyelmet saját alkalmatlanságáról, maximum döntetlenre tudta kihozni a vitát, ami a 10-14 százalékpontos hátrányból semmiképp sem elég. Talán Clinton is a döntetlenre játszott: több vele kapcsolatos vádra egyszerűen nem reagált, próbált a szakpolitikáknál maradni, bár konkrétum nála is kevés volt, nagy szavak annál inkább. A volt first lady és stábjá azt jól ismerte fel, hogy elég a kivárára játszaniuk, kockázatvállalás nélkül, amíg Trump teljesen megsemmisíti magát. A viták egyik fontos funkciója az elképzelések prezentálása mellett, hogy a jelöltek méltónak mutakozzanak az elnöki

pozícióra; Trumpnak ez nem igazán sikerült, még messzebb lökve magától a bizonytalan szavazókat. Nem segített az sem, hogy a moderátorokat is elfogultsággal vádolta meg. Bár az anti-establishment imidzsének a média folyamatos kritizálása is része, egy országos választáson úgy tűnik, ez már kevésbé működik: Összességében Trump a viselkedése, a beszólásai és reakciói alapján inkább hasonlított a családi összejöveteleken kicsit részegen politizálni kezdő nagybácsihoz, mint egy elnökjelölt-höz, és bár Clinton passzivitása miatt talán kihozta egy döntetlen-közel állapota, emiatt nem nagyon van oka öröme. Nem beszélve arról, hogy a demokratáknak teljesen jó, ha Trump valamilyenre azért erős marad: egy, a választás után is megosztott, akár kettőre szakadó Republikánus Párt hatalmas ajándék lenne Clintonéknak – és az Egyesült Államoknak. ✎

A BOTRÁNYOK TEMATIZÁLNAK, A POLITIKA HÁTTÉRBE SZORUL, A MÉDIA MEGBUKOTT A VIZSGÁN

– INTERJÚ KALÓ MÁTÉVAL AZ AMERIKAI
ELNÖKVÁLASZTÁSRÓL

BEKKER BALÁZS

Kevesebb mint egy hónap van hátra az amerikai elnökválasztási versenyből. A világ legnagyobb médiafigyelmet generáló politikai eseménye nemsokára a végéhez ér, és kiderül, ki lesz az Amerikai Egyesült Államok új elnöke. A választások kapcsán egyetemünk volt hallgatójával, Kaló Máté Amerika-szakértővel beszélgettünk.

Donald Trumpot és Hillary Clintont a médiában gyakran a valaha volt legnépszerűlenebb jelölt párosnak nevezik, sokan kifogásolják, hogy egyikük sem meggyőző alternatíva. Szerinted ez jelenthet változást a jövőben a jelenleg uralkodó kétpártrendszerre? Valamint lehet ez egy lehetőség a kisebb pártok felemelkedésére?

Inkább azt mondanám, hogy lehetett volna. Pillanatnyilag úgy néz ki, hogy erre nem fog sor kerülni, mert Clintonon és Trumpon kívül – akik valóban elég népszerűtlenek – két kispárti jelölt tudott viszonylag nagyobb ismertséget szerezni, Gary Johnson, a libertáriánusoktól és Jill Stein, a zöld párt jelöltje. Azonban ahogy egyre több médiaviszhangot kaptak, úgy ők is elkövettek pár elég jelentős hibát, amelyek az esetleges felemelkedési lehetőségeiket derékba törték. Johnson az elmúlt évekhez mérten az egyik legerősebb harmadik párti jelölt lehetett volna, de jelenleg úgy néz ki, hogy 10%-ot sem tud majd elérni.

És ha most nem is, a következő választásokon lehet erre esély?

Az Egyesült Államokban szövetségi szinten politizálni nagyon pénzigényes, amit komoly támogatók nélkül nehéz kivitelezni. A libertáriánusoknak idén sikerült elérni, hogy mind az 50 államban választótként legyen a jelöltjük, de ez infrastrukturálisan nagyon nehezen tornászható fel jelentős választói támogatásra. Az indulóknak kampányolnia kell, reklámra költeni, meg kell ismertetni az adott párt szakpolitikáit a választókkal, és ezek után még kérdés, hogy az emberek ezt

szeretni fogják-e. Mind a libertáriánusoknál, mind a zöldekénél voltak erős kritikát kiváltó, radikális elképzelések és jelölti bakik melyekkel nehéz számottevő támogatottságot elérni.

Clintonnak egy olyan széles spektrumú kampányt kellett összeraknia, amellyel azoknak is egy vállalható alternatívát tud nyújtani, akik Bernie Sanderst szerették volna a párt jelöltjének, és azokat is meg tudja szólítani, akik alapvetően a republikánus szavazói körhöz tartoznak, de Trump számukra nem elfogadható. Mennyire sikerült?

A Republikánus Párt mérsékelt szárnyából nagyon sokan nyilvánosan közölték, hogy nekik Clinton az elfogadhatóbb jelölt, hogy „megmentsé a demokráciát”, és a Republikánus Párt nehogy Trump vezetése alatt újuljon meg, mert az jelenlegi értelemben véve annak megszűnését jelentené. Clinton tulajdonképpen nincs is korlátozva abban, hogy adott esetben mennyire tolódhat el középre, vagy jobbra, mert a kiábrándult republikánusok Trumpban egy egzisztenciális problémát látnak, ezért az esetleges átszavazás nem ezen dől el. Az is látszik, hogy a Sanders révén újra megerősödött baloldali értékrendre a demokrata párton belül mindenféleképpen van kereslet, de Sanders volt szavazói között egyéb komolyan vehető alternatíva hiányában szintén Clinton a kézenfekvő jelölt, – valamint Sanders is többször is támogatása felől biztosította – így a Demokrata Párton belüli jelentős megosztottságtól Clintonnak nem kell tartania.

Az alelnöki vita kapcsán a médiában több helyen megjelent, hogy ha Clintonnak Mike Pence ellen kellene indulnia, akkor sokkal nehezebb dolga lenne. Mennyire játszanak fontos szerepet az alelnökök a választásban?

Elsősorban a családost vezető republikánus politikusok és a mérsékelt szavazók mondják ezt. Clintont, amilyen nehézségekkel küszködik, és amilyen botrányokba keveredett, kis túlzással bármelyik republikánus primary-ken elinduló jelölt könnyűszerrel legyőzhetné az elnöki versenyben, hiszen ők képesek egy megfontolt, hozzáértő politikus képét megjeleníteni magukról, és Clintonnal szemben ez már elegendő is lenne. Ilyen szempontból talán Pence-et is bele lehet venni ebbe a listába. Ugyanakkor én úgy látom, hogy a mostani kampányban az alelnökök személye, a szokásosnál is kevésbé kap komoly hangsúlyt. Ez nagyon

érdekes, mert szokták mondani, főleg idősebb jelölteknel –Trump ugyanis már elmúlt hetven és Clinton is csak egy évre van tőle– egyre hangsúlyosabb lesz az alelnök szerepe. Ez idén nincs teljesen így. Trump egy annyira impulzív, extrovertált személyiség, hogy mellette nagyon nehéz nem one-man-show-t kialakítani. Ez Pence-re nézve nem annyira hízelgő. Őt próbálják, mint mérsékelt politikust feltüntetni Trump oldalán, és ezt az alelnöki vitában nagyon jól sikerült produkálnia, még akkor is, ha egyébként teljesen mellébeszélő és semmitmondó válaszokat adott a Trumpgal kapcsolatos kérdésekre. Tim Kaine szintén egy kevésbé ismert jelölt, bár a szenátusban kifejezetten népszerű. Ha esetleg tényleg alelnök lesz belőle Clinton győzelme esetén, emiatt fontos szerepe lehet. Az alelnöki vitán nyújtott izgága teljesítményével azonban sikerült Pence-et egy megfontolt, nyugodt, alelnöknek alkalmas politikusként láttatnia.

FORRÁS: THE ATLANTIC

Szerinted az átlagos amerikai választópolgárok mennyire látják tisztán, hogy valójában mi is történik az elnökjelöltek körül? Milyen szerepet játszik a média a választások során?

Az idei kampányban a botrányok tematizálnak inkább, a szakpolitikai kérdések háttérbe szorulnak. Ez az első elnökjelölti, és az alelnöki vitán is megmutatkozott. Feltettek valamilyen szakpolitikai kérdést, és gyakorlatilag érdemi válasz helyett a jelöltek mindig azt próbálták megtalálni, hogy milyen módon tudják a másik jelölt egyik botrányát az adott témához kapcsolni. Ez a viták információs jellegét tekintve egy nagyon kedvezőtlen szituáció, mivel a szavazók nem sokat tudnak meg a programpontokból, viszont századszorra is meghallgathatják, hogy melyik politikusnak vannak nagyobb botrányai és gyarláságai. A média nem vizsgálott jól ebben a tekintetben. Sokan mondják, hogy már Trump elnökjelöltté válása is annak köszönhető, hogy

fejest ugrottak minden botrányába, minden meghökkenítő kijelentésébe, ezzel hatalmas médiafelületet biztosítva neki. És a rossz reklám is reklám. Trump a republikánus primary időszak alatt tudta a média napirendjét úgy befolyásolni, hogy tulajdonképpen nem is költött komolyabban reklámra. Ellentétben néhány ellenfelével, akik rengeteget költöttek, de elvéreztek, mert a jelöltet képtelenek voltak eladni. Trumpnak ez sikerült, bár kérdés, hogy ez a fajta botrányokra kiépített taktika, – ami a szórakoztatóiparban remekül működik, – a politikában mennyire veszélyes. A médiának köszönhetően Trump – aki egyébként nem politikus – a Fehér Ház kapujába kerülhet, mindenféle törvényhozói vagy végrehajtói tapasztalat nélkül. Ez egy elgondolkodtató tény.

A világ legerősebb országának vezetéséről van szó, amely globálisan is jelentőséggel bír, azonban ez mégis Amerika bel-

ügye. A nemzetközi sajtó tudja a jelölteket befolyásolni?

Minimális mértékben. Trump-pal szimpatizáló sajtó nem igazán létezik, a meghatározó nemzetközi médiumok szinte mind Clintont várják elnöknek. De a jelöltekre ez nincsen hatással. Trump egyértelműen a mainstreammel szemben határozza meg magát, a médiát is a mainstreamhez sorolja. A retorikájába ötéletesen illik, hogy a sajtó áltélenként, elutasított politikusként tünteti fel magát, ezzel is próbálva együttérzést kiváltani, és mozgósítani az anti-establishment szavazókat. Tehát ilyen formán Trumpnak még használna is, hogy a nemzetközi sajtó nem támogatja őt, a versenyre azonban komoly hatása ennek nincs.

Az amerikai - orosz kapcsolat romlani látszik, ennek megoldása valószínűleg a következő elnökre fog hárulni. Melyik jelölt tudná ezt jobban kezelni?

Ez egy nagyon fontos téma, és ez az a pont, ami leginkább megrendíti a republikánusok bizalmát Trumpban. Képzeljük el, hogy a reagani Republikánus Párt meghatározó politikusa, aki elnök lehet, egy oroszbarátnak hitt ember. Trump sokszor dicsérte Putyint, és azt képviseli, hogy a nemzetközi helyzetet – főleg a Közel-Keleten, vagy Ukrajnában – együtt kell megoldani, és konszolidálni a jelenleg nagyon fagyos viszonyokat Oroszországgal, kérdés azonban, hogy hogyan. Az, hogy engedményeket tegyenek Oroszországnak, Amerika nemzetközi politikájában jelenleg aligha fér bele, főleg nem egy republikánus elnök alatt. Ilyen szempontból Obama és Clinton külpolitikája is sokkal pragmatikusabb és keményebb, és meglepő módon sokkal közelebb áll a Republikánus Párt mainstreamjének álláspontjához, mint a saját jelöltjük elképzelései.

Mi lesz a Republikánus Párttal, ha Trump veszít?

Donald Trump hatása a Republikánus Párt vezetőit harapófogóba zárja. Trump extravagáns viselkedése egyfelől rengeteget árt a pártnak, amelynek lét-szüksége lenne, hogy bővítse a táborát, ám ugyanakkor a már meglévő tábor arányban

támogatja Trumpot. Ez utóbbi tényező miatt a konfrontáció kockázatos lépés a kampány során, azonban minél később történik ez meg, a párt egyébként sem túl fényes renoméja annál tovább romolhat. Ez kész rémálom lehet a vezető republikánus politikusoknak, másfelől pedig intő jel, mi történik, ha a párt fősodrát engedik ennyire messze sodródni a közéletől.

És mi lesz Trumppal?

Ha a papírforma szerint Trump veszít novemberben, a blame game néven ismert bűnbakkeresés indulhat el, Trump pedig biztos nem fogja önként magára vállalni ezt a szerepet. Ez a Republikánus Párton belül akár elhúzódozó polgárháborúhoz, szélsőséges esetben pártszakadáshoz is vezethet, ez azonban mindegyik fél számára a lehető legrosszabb kimenetel. Kérdés, elég bölcsek-e a felek, hogy viselkedésükkel ennek elkerüléséért tegyen.

Véleményed szerint melyik elnök lenne a kedvezőbb Magyarország számára?

A Demokrata Párt jelenlegi vezetése nagyon kritikus a magyar kormánnyal és az általuk folytatott politikával szemben, és Clintonék valószínűleg az Obama-féle külpolitikai irányzatot vinnék tovább. Ebből kiindulva az Orbán-kormánynak a demokrata győzelem nem lenne túl kedvező. Egy republikánus jelölt esetében előfordulhat ideálisabb megítélés. Elsősorban például a mai politikai napirendet meghatározó migrációhoz való hasonlóan kritikus hozzáállás számít szembetűnőnek. A migráció radikális kezelését zászlajára tűző jelölt pont Trump volt, szóval egy esetleges Trump-győzelem esetén akár jelentős javulásra is mód nyílna a két ország kapcsolatában ezen a téren. Az is valószínűsíthető, hogy egy Trump-adminisztráció általánosságban is kevésbé lenne kritikus a színtén jobboldali magyar kormánnyal szemben. Tehát a jelenlegi magyar vezetés számára Donald Trump lenne a legideálisabb. **Hogy Magyarországnak ki lenne a legjobb? Ez egy másik kérdés.**

DABIQ – HOGYAN LEGYÜNK TERRORISTÁK?

MENYHÉRT DORKA

Sokkoló képek a halálba menetelő harcosokról és robbantások áldozatairól. Téritő írások és dicsekvés az európai merényletekkel. A Dabiq egy különleges rémség, az Iszlám Állam „hivatalos” magazinja.

Az ISIS magazinjának már maga a címe is beszédes, hiszen az iszlám tanítások szerint a szíriai Aleppóban fekvő Dabiq a végső csata egyik lehetséges helyszíne, ahol a keresztények megütköznek a muszlimokkal. A harcban a muszlimok győzedelmeskednek, a csata a világ végét is jelenti. A települést elfoglaló ISIS-harcosok nem titkolt célja, hogy a megjövendőlt csata valóra váljon, az Egyesült Államok és szövetségeseinek seregeivel csapjanak össze.

A Dabiq saját magát olyan időszaki magazinnak írja le, mely az iszlám tanításait hangoztatja, mint tauhid (egyistenhit), hidzsra (kivonulás), dzsihád (szent háború). Ezen felül fotóriportokat, a jelen eseményeit tárgyaló tudósításokat és az Iszlám Államhoz

kapcsolódó informatív cikkeket tartalmaz. De valójában egy propagandamagazinról beszélünk, melynek elsődleges célja a toborzás, a nyugati dzsihádisták megcélzása. Különböző nyelveken, köztük angolul nyomtatják a mesterien átgondolt, gyönyörűen kivitelezett 50-80 oldalas magazint. A győzelmi dicsekvések – melyeket mások terrorakciónak tartanak – azt mutatják be, hogy az Iszlám Állam hogyan látja, hogyan szeretné láttatni magát. Valljuk be, vannak jó fogásai. Egy magazinhoz méltóan sztárokat vonultat föl – bár ők leginkább öngyilkos merénylők. Minden cikket áthat, hogy az események Allah akaratából történtek, valamint megszóla-

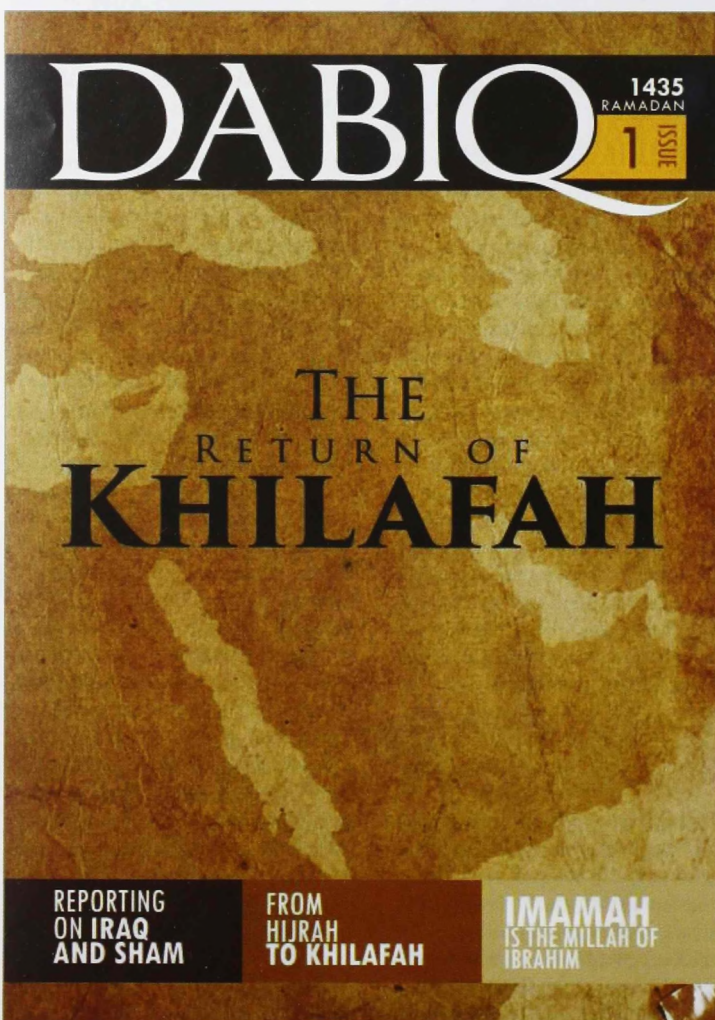
tatják ellenségeiket, az amerikai politikusokat. Bevezették a „crusader” (keresztes vitéz) szót, amellyel minden nyugati katonára, politikusra, ellenkező eszméket valló civilre utalnak. Ószinték. Még inkább büszkék az „Allah akaratából és engedélyével” elkövetett gyilkosságokra. A brutalitást sem mellőzik, holttesteket, fegyvereket ábrázoló képekkel illusztrálják a magazint.

Nézzünk példákat! A Dabiq negyedik száma „The Failed Crusade” (elbukott keresztes hadjárat) címmel látott napvilágot, a borítóján a vatikáni Szent Péter téren álló obeliszk tetejére Photoshop segítségével illesztett fekete ISIS zászlóval. A tizenkettedik kiadás nemes egyszerűséggel a „Just Terror” címet viselte, győzelemként hirdette többek között a párizsi merényletet, a bejrúti bombázást és a 224 emberi életet követelő orosz gép felrobbantását. Utóbbihoz egy dobozos üdítő és néhány kábel képét mellékeltek: ez elég lett volna a gép eltüntetéséhez. Legutóbbi számuk „Break the

Cross” címmel jelent meg, mely a kereszténységet gúnyolta, Jézust Allah rabszolgájának beállítva. Egy hosszabb cikkben, melyet mondhatjuk, hogy a „Nyugatnak” címeztek (Why We Hate You & Why We Fight You), taglalták az utálat és a merényletek miértjét. Elsősorban, amiért nem mindenki Allah-hívó. Ezt egy finn, korábban keresztény nő írása követi, melyben elmagyarázza, miért is tért át az iszlám hitre.

A cikk, sőt az egész magazin a hamis termékleírások érzetét kelteti a szemfüles olvasóban, erősen hasonlít a fantasztikus fogyásokról és hihetetlen idő alatt történő nyelvtanulásról szóló történetekre. Vajon van, akinél beválik a propaganda? Sikeres-e az ISIS-média? ↗

KÜLÖNBÖZŐ NYELVEKEN,
KÖZTÜK ANGOLUL
NYOMTATJÁK A MESTERIEN
ÁTGONDOLT, GYÖNYÖRŰEN
KIVITELEZETT 50-80
OLDALAS MAGAZINT. ”

CONTENTS

The spark has been lit here in Iraq, and its heat will continue to intensify – by Allah’s permission – until it burns the crusader armies in Dābiq.

– Abū Mus’ab az-Zarqāwī

- 03 FOREWORD
- 06 INDEED YOUR LORD IS EVER WATCHFUL
- 10 MY PROVISION WAS PLACED FOR ME IN THE SHADE OF MY SPEAR
- 14 THE REVIVAL OF SLAVERY BEFORE THE HOUR
- 18 ISLAMIC STATE REPORTS
- 32 REFLECTIONS ON THE FINAL CRUSADE
- 45 IN THE WORDS OF THE ENEMY
- 47 A MESSAGE FROM SOTLOFF
- 52 HARD TALK

ALAPÍTVÁ 1951

központ

A KÖZGAZDÁSZ FÓKUSZ ROVATA

A KÖZGÁZ ÉS 1956

MÁRTON LEVENTE ▾

Ha az '56-os forradalomról az egyetemek viszonylatában beszélünk, az első, ami eszünkbe jut, az a Műszaki Egyetem híres diákgyűlése, és az ott elfogadott tizenhat pontos követelés. Azonban a Duna túloldalán a Budapesti Corvinus Egyetem jogelődje, az akkori Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem is több szálon érintett volt a forradalomban – helyzete azonban ideológiai determináltságából adódóan is ambivalens volt.

Az egyetem forradalomban betöltött helyének teljes megértéséhez vissza kell tekintenünk egészen az alapításig. 1948-ban, a magyar „marxista egyetem” megteremtésének szándékával hozták létre, egy közel fél évszázados koncepciót megvalósítva. Korábban a József

Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közgazdaságtudományi Karaként működött, majd innen kiválva lett önálló egyetemmé, és költözött be az Ybl Miklós által tervezett korábbi Fővámpalotába – a komoly háborús károkat szenvedett épületet így sikerült megmenteni a lebontástól. 1953-ban nevezték át Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemmé, a változás pedig példátlan tisztogatással járt mind oktatói, mind hallgatói szinten. A tanári kart szinte teljes egészében lecserélték, a hallgatóknak pedig alig fele folytathatta tanulmányait egy úgynevezett „felvételi vizsgának” köszönhetően – ami valójában inkább egyfajta politikai-ideológiai szűrőnek felelt meg. Az egyetem ideológiai meghatározottsága és a politikával való szoros kapcsolata a korban megkérdőjelezhetetlen volt, ezen felül pedig egészen sajátos tényező volt Nagy Imre egyetemi tanári pozíciója. 1948-ban nevezték ki, majd az egyetemen töltött hét évet követően elbocsátották, hogy 1956-ban újra visszahelyezzék állásába. Ilyen masszív ideológiai

huzalozottság mellett érte el az egyetemet a forradalom. Előestéjén a Műszaki Egyetemhez hasonlóan összegyűltek az egyetemi oktatók és hallgatók, és elfogadtak egy huszonkét pontból álló követelést. Az egyetem forradalomhoz való ambivalens viszonyulását kiválóan példázza, hogy a követelések felsorolása alatt az akkori rektor, Fogarasi Béla tüntetőleg kivonult a teremből. A nagygyűlés tagjai végül visszahívása mellett döntöttek, a rektor pedig visszatérve kritikát fogalmazott meg az egyik követelési ponttal kapcsolatban. Tiltakozó magatartása előéletének ismeretében nem meglepő: 1918-ban belépett az újonnan alakult Kommunista Magyarországi Pártjába, később a Vörös Újság főszerkesztője lett, majd létrehozta és vezette a Marx-Engels Munkás-egyetemet. Mindeközben a marx elméletekből képezte magát a rendelkezésre álló kisszámú szakirodalom segítségével. A Tanácsköztársaság bukása után Bécsbe emigrált, majd a '30-as évektől kezdve Moszkvában dolgozott. 1945-ös hazatérését követően, 1953-ban nevezték ki

a Közgazdaságtudományi Egyetem rektorának. A forradalom napján, október 23-án az órák elmaradtak, mindenkit átjárt a forradalmi láz. A hallgatók közösen vonultak a Bem-szoborhoz – a magyar lobogók mellett néhány vöröset is lengetve. Október 24-én bezárták az egyetemet, és egészen 1957. február 1-ig szünetelt a tanítás, a hallgatók azonban ez idő alatt is bejárták, hogy képezzék magukat. Október végén alakult meg az egyetemi Forradalmi Bizottság, valamint ezt követően az egyetemi zászlóalj is. A nagy útközetek ugyan elkerültek az egyetemet – vélhetőleg elhelyezkedésének stratégiai érdektelenségéből adódóan –, de a bevonuló szovjet katonák golyózáport zúdítottak az épületre, egy hallgató pedig életét vesztette. A rektor, Fogarasi Béla még a forradalom alatt elmenekült, ebből kifolyólag egy harmintagú igazgatótanács irányította az egyetemet, egészen 1957 taváig. A forradalom hevesebb tiltakozásai ugyan elkerültek az egyetemet, azonban oktatói és hallgatói is oroszlánrészt vállalhattak az októberi eseményekben – elég, ha csak Nagy Imrére gondolunk. ✎

NAGY IMRE, A MÁRTÍR MINISZTERELNÖK

KELEMEN FANNI

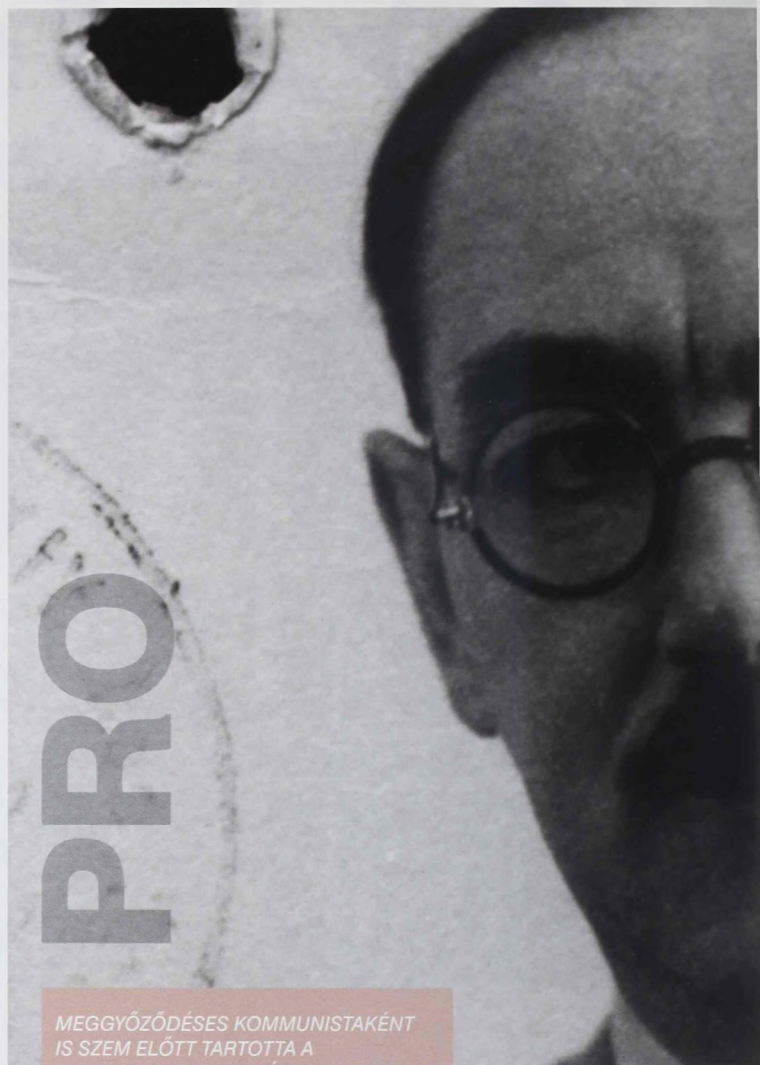
Nagy Imre az 1956. őszi események egyik meghatározó alakjaként vonult be a történelembe. A kommunista politikus a huszadik század derekán a Közgázon is tanított, az Agrárpolitikai Tanszékot vezette. A mártírhálált halt egykori kormányfő neve egyet jelent a zsarnokság ellen való fellépéssel, méltán soroljuk hát a nemzet hősei közé.

Amikor Nagy Imre 1953 júliusában kormányt alakított, olyan intézkedéseket vezetett be, melyek a Rákosit követő időkben nagyon nagy előrelépésnek számítottak. Politikájának köszönhetően növekedett az életszínvonal, a koncepciós perek áldozatai közül többen is amnesztiát kaptak, rehabilitálták a politikai elítélteket. Eltörölte a rendőrbíráskodást és a rögtönbíráskodást. '54-ben gazdasági és politikai reformprogramot hirdetett. Nagy Imre meggyőződéses kommunistaként is szem előtt tartotta a demokratikus eszméket és az emberségességet, így a párt vezetése folyamatosan támadta, ezért '55-ben önként vonult a háttérbe. Ekkortájt tanított a Közgázon – 1948-56 között kisebb megszakításokkal.

Nyugodt és mérsékelt fellépésének köszönhetően kerülhetett ismét a miniszterelnöki székbe 1956. október 24-én. A 23-án történelemmel aznap esti beszédében nem értett egyet, a kormányt pártolta, mondván, várjanak türelemmel, az cselekedni fog. A forradalmárok célkitűzéseit békés, alkotmányos eszközökkel tervezte elérni. Beszédét a következőképp zárta: „Bízunk, barátaim! Töltsön el benneteket az a hit és bizalom a jövőben, amely engem is eltölt. Erre kérlek benneteket, és a hidegvér, a józanság, a nyugalom megőrzésére, amelyre ma mindennél nagyobb szükségünk van. Búcsúszom ezzel tőletek! Menjünk szépen haza! Éljen a magyar ifjúság! Viszontlátásra!” A tömeg

elégedetlen volt Nagy Imre szavaival, ám mégis ezek vezettek odáig, hogy a párt ismét őt helyezte a miniszterelnöki székbe. Október 27-ig a kommunista vezető tétlen volt, nem vett aktívan részt a politikában, ekkor azonban tárgyalásokat kezdett Kádárral – aki bár Nagy kormányának tagjaként tevékenykedett, a pártvezetéshez hű kommunista maradt – a szovjet csapatok kivonásáról. Ekkorra tudatosult benne, hogy a magyar nép élére kell állnia a forradalomban, az ország reformoknál többet vár és érdemel tőle. Október 30-án bejelentette a többpártrendszer visszaállítását, négypárti koalíció alakult november 3-án.

Nagy Imre tervei a megvalósítás kapujában elbuktak, aznap éjjel ugyanis másodjára is szovjet csapatok léptek az országba. November 4-én hajnalban bejelentette: „Ma hajnalban a szovjet csapatok támadást indítottak fővárosunk ellen azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy megdöntsék a törvényes magyar demokratikus kormányt. Csapataink harcban állnak. A kormány a helyén van. Ezt közlöm az ország népével és a világ közvéleményével.” Nem titkolt szándéka volt az ország semlegességének hangsúlyozása, üzenet volt ez nyugatnak, segélykérés, amely azonban nem talált meghallgatásra. Nagy Imrét és társait a jugoszlávokkal szövetségbe átvér-

MEGGYŐZŐDÉSES KOMMUNISTAKÉNT IS SZEM ELŐTT TARTOTTA A DEMOKRATIKUS ESZMÉKET ÉS AZ EMBERSÉGESSÉGET...

”

FORRÁS: FORTEPAN/ JÁNOSI KATA

ték, hónapokig Romániában tartották fogva. Az a bizonyos per, mint oly sok előtte, csupán a látszatot szolgálta, végkimenetele már '56 novemberében borítékolható volt, ítélet mégis csak '58 június 15-én született. A kötel általi halálra ítélt mártír kegyelmet nem kért. Nagy Imre exhumálása halálának harmincadik évfordulóján szimbolikus jelentőséggel bír,

a rendszerváltás éveit meghatározó esemény volt. Hiába volt Nagy Imre kommunista, hiába élt Moszkvában éveken keresztül, végső soron mégis magyar volt. Magyar volt, aki szolidáris népével, aki felismeri a rosszat, és tenni akar ellene, aki akkor sem adja fel, ha már látja, hogy mindenki ellene van, akit addig a barátjának hitt, és büszkén viseli sorsát. ✎

1956 ÉS A KÖZGÁZ

SZALAI RÉKA

1948 – Ekkor jött létre a Corvinus jogelődjének számító Magyar Közgazdaságtudományi Egyetem. Az akkori József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (mai BME) közgazdasági kara felsőbb utasításra kivált, és az újonnan létrejött intézmény célja a jövő marxista-leninista közgazdászainak képzése lett. Ebben az évben kezdődött Nagy Imre oktatói pályafutása az egyetemen, az agrárpolitikai tanszék élén.

1953 – A „fordulat évében” az egyetem új nevet kapott: Marx

Károly Közgazdaságtudományi Egyetem. Jelentős politikai tisztogatások zajlottak, „ideológiai okok miatt” elbocsátottak számtalan hallgatót és oktatót.

1955 – Nagy Imrét elbocsátották az egyetemről.

1956. SZEPTEMBER –

A Petőfi Kör egyik gyűlését a Marxon tartották, a nagyteremben.

1956. OKTÓBER 6. –

A forradalom előestéjének tekinthető Rajk-temetés szervezésében az egyetemről többen is részt vettek.

1956. OKTÓBER 13. –

Nagy Imre visszakérült egyetemi állásába.

1956. OKTÓBER 22. –

Estébe nyúló nagygyűlést tartottak a mai E épület I. számú előadóteremében, ahol a résztvevők elfogadtak egy 22 pontból álló követelést.

BEGYŰJTÉSI MINISZTERKÉNT A NEVÉHEZ
KÖTHETŐK A LEGBRUTÁLISABB
PADLÁSSŐPRÓ AKCIÓK, A PARASZTSÁG
TELJES KIZSÁKMÁNYOLÁSÁNAK
VÉGREHAJTÁSA

NAGY IMRE, A KOMMUNISTA

HORVÁTH MÁTÉ ▾

Nagy Imre, a mártír miniszterelnök. Az 1989-es újratemetése óta többé-kevésbé a fenti hozzáállás vált általánossá a magyar közgondolkodásban és a témát erősen átható politikai szemléletmódban is. Azonban a volt miniszterelnök megítélése korántsem ilyen egyértelmű. A – feltehetően – haláláig kommunista Nagy Imre, a kollektivizálások és kulákperek véreskezű végrehajtója, aki a forradalomtól saját hatalomra kerülését várja vagy pedig egy igazi hős, magát a forradalom szent ügyéért feláldozó vértanú?

1956. OKTÓBER 23. –

Ezen a napon már nem tartottak tanórákat, az oktatók és a hallgatók a folyosókon és az utcán izgatottan latolgatták a várható fejleményeket. Dél előtt vita kezdődött arról, hogy az egyetemi polgárok részt vegyenek-e a tüntetésen. Többségük végül a részvétel mellett döntött, így a hallgatók szervezeten, magyar és vörös lobogókat lengetve vonultak a lengyel-magyar barátságot jelképező Bem-szoborhoz.

1956. OKTÓBER 24. –

Ekkortól kezdve egészen 1957. február 1-jéig szünetelt a tanítás. Sok hallgató csatlakozott a nemzetőrséghez, míg egyesek az ÁVO soraiba szegődtek.

1956. OKTÓBER VÉGE –

Megalakult az egyetemi zászlóalj és a Forradalmi Bizottság, mely a rektori hivatalban ülésezett. A testület feladata az élelmiszer szállítmányok szét-

Nagy Imre 1896-ban, a millennium évében született Kaposváron, majd gimnáziumból történő eltanácsolása után lakatos oklevelet szerzett, az első világháború közepén orosz hadifogságba esett, majd az októberi forradalom után 1918-ban a Vörös Gárda tagja lett, két évre rá pedig belépett az Oroszországi Kommunista Pártba. Ettől kezdve 1944-ig a Szovjetunióban élt, agrártanulmányokat folytatott, majd a világháború végnapjaiban mint a szovjetek által erősen támogatott Ideiglenes Nemzeti Kormány földművelésügyi minisztere szerzett hatalmat.

Első intézkedéseinek egyike a földosztás elrendelése volt, amely az így kialakított életképtelen törpebirtokok révén előre vetítette a moszkvai évei alatt elsajátított kollektivizálás eszme gyakorlati megvalósítását. Későbbi belügyminisztersége alatt cselekvő szerepet vállalt a magyarországi németesség kollektív bűnösség elve alapján történő kitelepítésében. Belügyminiszterként ő adta ki 1945. december 29-én a deportálás jogi megalapozását biztosító hírhedt rendeletet. Az áldozatok módszeres kirablásával és sok száz ember halálával járó etnikai tisztogatás európai viszonylatban is az egyik legdurvábbnak számított.

A hírhedt kékcédulás választásokat követően, amellyel a kommunisták minimális társadalmi támogatottságuk (csak a negyedik legnépszerűbb párt volt, alig 17 százalékos támogatottsággal) ellenére megszerezték a hatalmat, Nagy további pozíciókhoz jutott, erőteljes moszkvai támogatottságának köszönhetően Rákosiék ellenében is az Országgyűlés elnöke lett.

A kor ellentmondásosságát jól illusztrálja, hogy bár Nagy többször is kritizálta a gyorsított kollektivizálást, és ezzel közvetve Gerő és Rákosi tevékenységét,

még 1948 júniusában kinevezték a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem agrárpolitikai tanszékének vezetőjévé, mindössze nyolc általános és egy év gimnáziumi végzettséggel.

Ezt követően élelmezési, majd begyűjtési miniszterként a nevéhez köthetők a legbrutálisabb padlássőprő akciók, a parasztság teljes kizsákmányolásának végrehajtása. Minisztersége alatt több mint száz-húszezer ember ellen folytak perek, melyek több száz esetben halálos ítélettel végződtek. Ezzel szemben Nagy Imre a Központi Vezetőséghez 1955-ben írt beadványában így fogalmazott erről az időszakról: „Mint élelmezési és begyűjtési miniszter, majd miniszterelnök-helyettes, aki felelős irányítója voltam a begyűjtésnek, mintegy három éven át számtalan alkalommal írásban és szóban kifejtettem a begyűjtés jelentőségét és szerepét a szocializmus építésében.”

Ezekből látható, hogy a kommunizmus építésében sokszor élen járt, Rákosival és híveivel folytatott hatalmi harcai azonban már 1944 óta állandósultak. Adódik tehát a kérdés, Sztálin halála után, a keményvonalas szovjet kommunizmus „visszavonulásával” nem lett volna logikus lépés az elégedetlen tömegeket felhasználni régi riválisával szemben? Hiszen a Rákosi által képviselt irányvonalnak leáldozott, a miniszterelnöksége alatt bemutatott reformjavaslataival pedig Nagy inkább illeszkedhetett az új rendbe.

Logikus következtetés, hogy – korábbi politikai pályafutását ismerve – törekedhetett a hatalom megszerzésére, és erre a Kossuth téren összegyűlt „elvtársak” segítségével minden lehetősége meg is volt. A forradalom alatt betöltött szerepe mögötti személyes érdekek nem ismerhetők, azonban előéletének ismeretében következtethetünk akár egyéni hatalmi ambíciókra is, melyek jelentősen módosíthatják a mártír miniszterelnök imázsát. 🐦

osztása és az épület megóvása volt.

1956. NOVEMBER 4. –

A szovjet támadás golyózáporában két lövést is kapott az épület, egy hallgatót – aki éppen az épületből lépett ki – halálos lövés ért. A forradalom ideje alatt az akkori rektor, Fogarasi Béla elmenekült, így távollétéig – 1957 derekáig – egy háromtagú igazgatótanács vette át az irányítást.

1956. NOVEMBER 17. –

A Forradalmi Bizottság számot adott munkájáról a kibővített egyetemi tanácsülésen.

1957 – A Művelődésügyi Minisztérium 0019/3/1957. számú rendelete szerint a rektor „fegyelmi eljárás útján vonja felelősségre azokat az egyetemi oktatókat, dolgozókat és hallgatókat, akik az ellentorradalmi felkelés idején hangadó szerepet vittek”, vagy részt vettek a felkelésben, illetve annak lebonyolításában.

FORRADALOM EGY MARXISTA EGYETEMEN

– INTERJÚ SIMAI MIHÁLYAL

KOMÁR ANITA

Október 20-án egyetemünk 1956-os ünnepségén Simai Mihály akadémikus tart előadást visszaemlékezéseiből. Vele beszélgettünk arról, hogyan is zajlott az akkori Közgázon a forradalom.

1956. október 22-én a Közgázon nagygyűlést tartottak a diákok. Felmerült a kérdés, hogy az egyetemi szövetséget DISZ helyett MEFESZ-nek hívják ezután. Ön hogyan viszonyult ehhez a vitához?

Ebben a vitában én már csak azért sem vettem részt, mert nem voltam tagja a DISZ-nek, a MEFESZ-nek viszont egyik vezetője voltam az egyetemen. Az egyetemi ifjúság úgynevezett rétegszervezetei beleolvadtak a DISZ-be. A vita arról szólt, hogy kár volt-e megszüntetni a rétegszervezeteket, vagy tudnak-e továbbra is működni a DISZ-en belül. Azonban ez koránt sem volt annyira fontos vitatéma, inkább az országot érintő kérdések voltak napirenden. Egy közgazdasági egyetemről van szó, így a diákságot is a gazdasági kérdések érdekelték, valamint a szabadság, a demokratizálódás, a Szovjetuniótól való függetlenedés kérdése. Ezek lényegesen nagyobb súllyal szerepeltek.

Hogyan vett részt a forradalom eseményeiben?

1956 elején megválasztottak az egyetemi szakszervezeti bizottság elnökének. Ennek következtében minden olyan megmozdulásban eleve részt vettem, ami az október 23-i események egyetemi vonatkozásaival volt kapcsolatos. Hivatalból jelen voltam a forradalmi bizottság ülésein, valamint az olyan megbeszéléseken, ami azt vitatta, hogy részt vegyen-e az egyetem azon a felvonuláson, amelyet a Műszaki Egyetem diákjai szerveztek. Hosszú és kemény vita folyt ezzel kapcsolatban. Az egyetem hivatalos értesítést kapott arról, hogy a felvonulást nem engedélyezik. Majd később, amikor kiderült, hogy engedélyezik, nem volt kérdéses, hogy az egyetem részt fog-e venni. Egyedül az egyetem rektora, Fogarasi Béla intett óva mindenkit. Úgy gondolta, hogy

a felvonulásból valamilyen baj, konfrontáció származhat. Az ő szava nem érvényesült, így valamennyien részt vettünk a felvonuláson, rendezett sorokban, zászlóval. Ezen kívül november 1-jén az egyetem küldöttséget indított Nagy Imréhez, melynek én is tagja voltam. Úgy gondoltuk, hogy célszerű lenne egy olyan nemzetőri zászlóaljat kialakítani az egyetemen, ami Nagy Imre közvetlen irányítása alatt működhetne. Azonban ő ezt ellenezte. Azt mondta: „Látjátok ezt az íróasztalt, az én hatalmam eddig terjed”. Továbbá, miután létrejött a nemzetőrség, nem volt szükség arra, hogy az egyetemisták közvetlenül bekapcsolódjanak az eseményekbe.

Elmondása alapján úgy tűnik, hogy elég nagy volt az egység az egyetemen belül.

Igen, a huszonharmadikai események után az egyetemen még megvolt az egység. Igaz, hogy megkezdtek az egyetemen belül politikai pártok szervezését, de ami a forradalom alapvető célkitűzéseit illeti, nem voltak érdemi különbségek.

Csak 1957 márciusában kezdődött meg újra a tanítás. Hogyan élték meg a diákok és a tanárok az addig tartó átmeneti időszakot?

A vidéki hallgatók egy része október 23. után hazament. Maradtak a kollégisták és a pesti hallgatók, azonban ők sem nagyon jártak be az órákra. Tanítás gyakorlatilag már október 16-17-e után nem volt. Mindenki el volt foglalva azokkal a nagy kérdésekkel, amelyek előtérben voltak. Sok Petőfi Körhöz hasonló tanácskozás volt, ezekre elmentek a hallgatók. Annak ellenére, hogy az órák látogatása kötelező volt, körülbelül a hallgatók kétharmada hiányzott. Ami az oktatókat illeti, ők itt

FOTO: VINCZE TIMEA

voltak, beszélgettek, összeültek. A forradalmi bizottság a rektori hivatalban ülésezett, oda bejártak néha érdeklődni.

1957-ben védte meg a doktoriát. Volt valamilyen hatása a tanulmányaira annak, hogy részt vett ezekben az eseményekben? Volt esetleg valamilyen ebből fakadó konfliktusa?

Nagy Imrét mindenhol kizárták, kivéve a pedagógus szakszervezetből. Ő valamilyen oknál fogva ragaszkodott hozzá, hogy a szakszervezeti tagdíját rendszeresen fizesse. Hol én mentem el hozzá a szakszervezeti bélyeggel, hol pedig ő jött el énhozzám a tanszékre. Ezért engem többször is feljelentettek 1957-ben, mondván, hogy én Nagy Imre közvetlen munkatársai közé tartozom. Ezen kívül én foglalkoztam Jugoszláviával, amit akkoriban imperialista állam tekintettek. A forradalom alatt kapcsolatam

volt a jugoszláv nagykövetséggel, mert csak onnan tudtam anyagot, könyveket szerezni. Ez alatt az idő alatt meglátogattam egy jugoszláv diplomata az egyetemen. Később emiatt is feljelentettek, hogy esetleg a jugoszláv titkosszolgálatnak vagyok az ügynöke. Ezekből voltak 2-3 évig tartó problémáim, de szerencsére nem volt semmi komoly. Miután nem politizáltam, így nem tartoztam Nagy Imre politikai környezetéhez sem. Senki nem tudta bizonyítani, hogy bármiféle politikai aktusban részt vettem.

Az egyetemi ünnepség végén önt is hallhatjuk beszélni. Milyen érzésekkel várja az ünnepséget?

Bármikor nagyon szívesen beszélek erről a témáról és emlékszem vissza, hiszen egészen más módon tudja elmesélni a történeteket az, aki ezeket a dolgokat átélte és személyesen is ismerte azokat az embereket, akik az akkori politikában szerepet játszottak. ✍

**HORVÁTH MIKLÓS
MUNKÁBA INDULT
A MOTORJAVÍTÓ
ÜZEMBE,
MAJD INKÁBB
FORRADALMI RÁDIÓT
ALAPÍTOTT**

SÁNDOR KRISZTIÁN

1956 legnagyobb hősei hétköznapi emberek voltak. Ilyen például Horváth Miklós is, akinek történetét a Fehérvár hetilapban találtuk: hősünk éppen munkába tartott, amikor mellette egy magyar zászlóba burkolózott fiatal kezdte üvölni: ruszlik haza! Körbetelefonálta az összes repteret, így derítette ki, hogy kitört a

AMI A HUSZONKÉT PONTBÓL KIMARADT

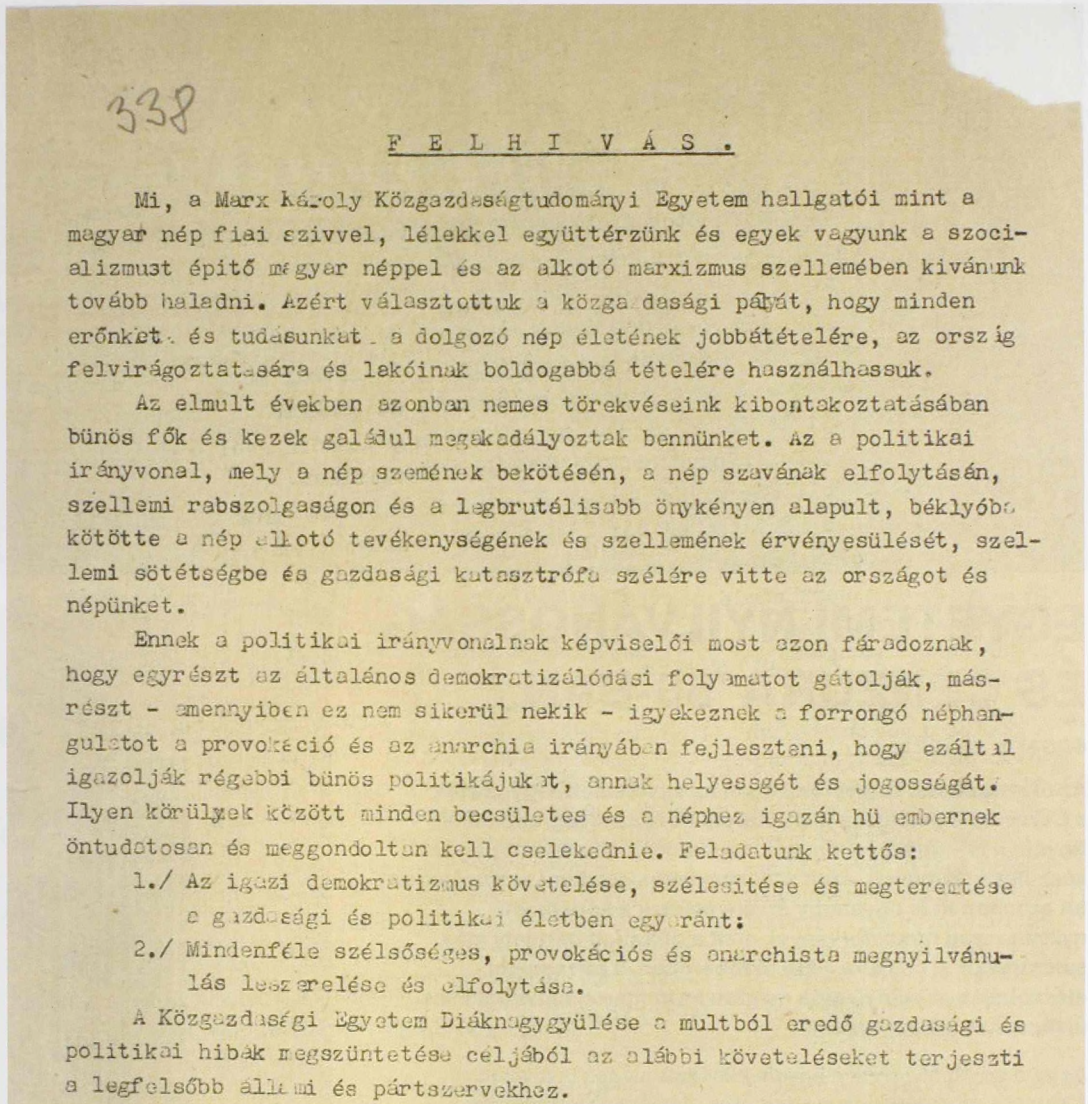
BOGATIN BENCE ▾

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói az ország más egyetem-eihez hasonlóan összeállították saját, huszont két pontból álló követeléslistájukat az 1956. október 23-ai tüntetés előtt.

A közzéadott hallgatók nagygyűlését rögzítő jegyzőkönyv ugyanakkor arról tanúskodik, hogy nem csupán a végleges, röplapra nyomtatott lajstrom egyezett számos helyen a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetségének (MEFESZ) forradalmi deklarációjával. Több olyan, érzékeny problémát feszegető felvetés is elhangzott az összejöveteleken, amely végül ugyan nem kapott támogatást az egyetemi polgárok részéről, a tüntető tömeg ennek ellenére zászlajára tűzte őket.

Az egyik ilyen kritikus pont a szovjet csapatok kivonulásának, valamint a magyar hadifoglyok hazabocsátásának kérdése volt a Szovjetunióból. Hogy ez a probléma milyen széles törésvonalat képezett a nagygyűlés résztvevői közt, azt jól példázza, hogy a felvetésre Fogarasi Béla rektor tiltakozása jeléül kivonult az előadóból. Visszahívásáról a résztvevők heves vitát folytattak melynek végén az intézmény vezetője végül visszatért, és felolvasta érvelését. „Nagyon szimpatikus dolog az, hogy egy független ország területén ne legyenek külföldi csapatok, de nem tekinthetünk el attól a körülménytől, hogy Nyugat-Európa csaknem valamennyi országában amerikai csapatok vannak” – fogalmazott Fogarasi. Noha a gyűlés a követelést végül visszavonta, másnap a Bem-szobornál az összegyűlt tüntetési menet legelső követelése

forradalom. Az akkori rádiókban viszont semmit nem mondtak erről. Ekkor eszébe jutott, hogy a szomszédban van rádiótelep, csak semmire nem használják. Tárgyalta a főnökével, majd a rádióteleppel, és a Munkásszövetségtől is szerzett engedélyt a műsorszórásra. A technikát úgy kellett összehalásznia, mikrofono-

éppen ez volt. Szintén vékony jégnek bizonyult az 1956. júniusi lengyel munkásfelkelés iránti szolidaritás kifejezése. Haász László, az Általános Közgazdaságtudományi Kar dékánja a következőképpen próbálta lehűteni a kedélyeket a téma kapcsán: „Lengyelországban bár »nagy« események történtek, de nincs a lengyel Kommunista Pártban egyetlen ember vezető helyen, aki arra gondolna, hogy a

varsói szerződést felmondja, és a szovjet csapatok kivonulását követelné.”

A Magyarországon államhátró szovjet haderő és a lengyelországi sztálinista hatalom megingásának értelmezése körüli bizonytalanság a közzéadott hallgatók körében kéz a kézben járt a MEFESZ-hez vagy a Dolgozó Ifjúság Szövetségéhez (DISZ) való tartozás problematikájával. A lényegi különbséget ez

esetben a tüntetés interpretálása jelentette: míg a MEFESZ nyíltan rendszer- és szovjetellenes demonstrációt hirdetett, a DISZ a meglévő pártállami keretek közt próbált volna érvényt szerezni az egyetemisták követeléseinek. Bár a nagygyűlés ebben a kérdésben végül nem foglalt állást, a Marx diákjai másnap a MEFESZ által vezetett tüntetéshez csatlakoztak, a DISZ pedig a forradalom alatt végleg felbomlott. ✎

kat a műhelyből, magnókat a pult alá, engedély nélkül, vezetőket pedig a postán dolgozó ismerős intézte. A riportokat a műhely munkásai készítették, a Vörösmartyról elnevezett rádiót a mostani városházán szerkesztették, egészen addig, míg el nem lepték a szovjet tankok a várost. A felszerelést

pillanatok alatt leszerelték, és a pincében egy szénrakás alá rejtették a katonák elől. Természetesen bíróság elé állították őket, de a felvételek hiányában nem tudták rájuk bizonyítani a műsort. A Vörösmarty Rádió pedig még ma is működik Székesfehérvár környékén.

FORRÁS: FEHÉRVÁR MAGAZIN

FOTÓK: SZALAI REKA

EGYETEMI NYILVÁNOSSÁG ÉS CENZÚRA '56-BAN

BOGATIN BENCE

Az ötvenes évek Magyarországon az egyetemek – így köztük a Corvinus jogelődje, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem is – ugyan felkínálták a tudatosan eltervezett pályára készülés kiváltságát, ezen a viszonylagos szellemi szabadságon túl azonban itt is ugyanúgy érvényesültek a korlátozott nyilvánosság farkastörvényei, mint a diktatura bármely más szférájában. A cenzúra 1956 októberében, a forradalom előszobájában sem hagyta magára az immáron hatvanöt éves újságunkat, a Közgazdászt.

Az egykori Marx egyetem ugyanakkor más módon biztosított fórumot a rendszerkritikus értelmiség számára. A forradalom kibontakozásában kulcsszerepet játszó csoportosulás, a Petőfi Kör ülései 1956-ban rendszeren az egykori Fővámpalota I. előadójában zajlottak. A március és október között rendezett közéleti viták nemcsak szenvedélyesen ostromozták a torz gazdaság- és kultúrpolitikát, hanem a rendszer érdemi szerkezeti és intézményi átalakításának követelményeit is megfogalmazták. A Petőfi Kör pártellenesnek minősítése, és júniusi betiltása csak még nagyobb lendületet adott az élesedő bírálatoknak, melyek szeptembertől az újra engedélyezett üléseken tovább erősödtek.

Habár ilyen közhangulat mellett egyértelmű volt, hogy mely témák tartják lázban az egyetem hallgatóit, mindennek természetesen nyoma sem volt a Közgazdász újság 1956. októberi számában. Az olvasó ugyanakkor a címlapról értesülhetett a marxista-leninista szellemű munkájával kapcsolatos aktualitásokról, de arról is, hogy mely hallgatók kaptak dicséretet a Mohács-szigeti árvízárkok helyreállításánál vasárnap is végzett áldozatos munkájukért. Nem csoda, hogy a diákság körében általános volt az elégedetlenség az újság tartalmával. Ezt a közgazdászhallgatók október 22-ei, a forradalom előestéjén tartott diák-nagygyűlésének jegyzőkönyve is dokumentálta. Csurgai Pál, a Közgazdász szerkesztőségének tagja tárta fel a megjelentek előtt az újságot sújtó cenzúra mechanizmusát: „Sokszor akartunk már komoly, nagy dolgot írni. Olyat, amit ti vártok, ami érdekelt, felrázott volna benneteket. Sajnos, mire hozzátok ért egy-egy írás, elvesztette életét, sok esetben mondanivalóját is.” A lap újságírója ezután elárulta, hogy a cikkek megjelenéséről a szabályzat szerint egy szerkesztőbizottság döntött volna. Mivel azonban a szerkesztőbizottsági ülés rendszerint elmaradt, az írások így közvetlenül a pártbizottság elé kerültek, akik vagy átszerkesztették, vagy egyszerűen a szemétkosba dobták a kéziratokat. Egy 1956. áprilisi IX. kerületi pártvégrehajtó bizottsági (PVB) vizsgálat szövegéből pedig azt is megtudhatjuk, hogy mi vitte rá a felsőbb köröket a poráz visszahúzására. A PVB ekkor megállapította, hogy mivel 1954 óta nem irányította kollektívan a Közgazdászt, „súlyos fogyatékoságok” alakultak ki a lapnál. Neveül: „A lap 1955. évfolyamának vizsgálata megállapította, hogy döntő részben nem az egyetem életével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozott.” Emellett „Marx Károlyról tavalycsupán egyetlen cikk jelent meg. Az újságnak a jövőben többet kell foglalkoznia a lapnak az egyetemen felvetődött ideológiai kérdésekkel.”

„IGAZÁN JÓ ÉRZÉS VOLT OTT LENNI, ÉS FORDULATOT KÖVETELNI”

– INTERJÚ A KÖZGÁZ VOLT REKTORÁVAL

BOGATIN BENCE

Az évtizedek múlásával mind különlegesebbek lesznek azok az alkalmak, amikor valaki elsőkézből tud mesélni nekünk egyetemünk szerepéről egy olyan történelmi fordulópont idején, mint amilyen 1956. október 23-a volt. Ezúttal Berend T. Iván, a Corvinus jogelődjének egykori rektora, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnöke vállalta, hogy válaszol kérdéseinkre. A rendszerváltáskor az '56-os eseményeket átértékelő történelemszaktanárság vezető professzor hatvan évvel ezelőtti egyetemünk ifjú tanársegédjeként élte meg a forradalom napjait.

Milyen mértékűnek írná le azt a szellemi szabadságot, tájékozódási lehetőséget, amely az ötvenes években az egyetemen kívülről nem volt adott?

Diákéveim a korszak legrosszabb sztálinista éveire estek 1949 és 1953 között. Tananyagaink zöme rettenetesen alacsony színvonalú volt, s a modern nemzetközi irodalmat teljesen kizárta. Ennek ellenére diákéveim kiválóak voltak, mégpedig három okból. Egyrészt megtanultam keményen dolgozni. Másrészt néhány professzor akkor is sokat nyújtott. Számomra Pach Zsigmond Pál gazdaságtörténeti, Nagy Tamás közgazdasági és Péter György statisztikai előadásai és tananyagai voltak igazán fontosak. Végül pedig elsőéves koromtól bekapcsolódhattam egy kutatócsoportba a modern magyar gazdaság történetének feltáráására. Mire az egyetemet elvégeztem, készen volt Ránki György barátommal közösen írott első könyvem kézírata, ami 1955-ben meg is jelent. 1953-at követő éveim mint az Egyetem tanára a nagy változás időszakára estek. A Nagy Imre-kormány bírálata a sztálinista politikáról és gazdaságpolitikáról elindítottak egy úton, stimuláltak kutatásaimat. Hozzá kell tenni azonban, hogy erre 1956 után, sőt leginkább csak az 1960-as évektől kerülhetett igazán sor.

A modern közgazdasági tudást célzó kutatások mennyi lehetőséget, illetve támogatást kaptak ebben az időszakban?

A Rákosi-éra nem igényelte ezeket az ismereteket, sőt elutasította őket. Azt gondolták, hogy a szovjet minta másolása mindent megold. Amikor mindez kezdett megnyílni, az már az 1960-as évekre esett. A folyamat akkor is fokozatos volt, és az 1980-as években kulminált.

Másik rector emeritusunk, Palánkai Tibor 1998-ban így

fogalmazott: „Ez az egyetem, az oktatói sohasem voltak kiszolgálói a rendszernek, azt igyekeztek jobbítani, meghaladni és bírálni”. Mekkora mozgástere volt mindennek a forradalom előtt, illetve utána?

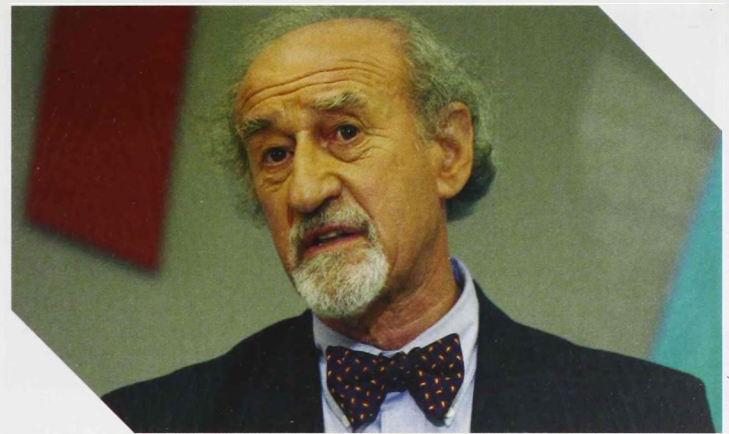
A forradalom előtt csak 1953-tól kezdtek kinyílni az ablakok, az egyetem nem volt izolált sziget. Még 1956 után is sok korlát maradt. Amit Palánkai Tibor barátom mondott, az leginkább az 1960-as, '70-es és '80-as évekre vonatkozik. Ebben a periódusban az egyetemen folyó kutatás és oktatás már valóban részt vállalt az ország átalakításából.

Ön mekkora súlyúnak értékeli a forradalmi események kibontakozásában az akkori felsőoktatási intézményekhez képest a közgazdaságtudományi egyetem szerepét?

Visszatekintve is úgy ítélem meg, hogy két egyetem szerepe emelkedett ki ebből a szempontból, a műszaki és a közgazdasági egyetemé. Ennek a két intézménynek a diákjai és tanárai – pontosabban egy nem jelentéktelen részük – részesei voltak a forradalmi erjedésnek. Nem mindenki ugyanazt a változást akarta ugyan, de akkor ezek a különböző utak egy darabig egybefutottak.

1956. október 22-én a tanári kar Önt bízta meg, hogy az egyetemi nagygyűlésen biztossítsa a diákokat szolidaritásáról. Hogyan élte meg mindezt tanársegédként?

Mindössze huszonöt éves voltam ekkor, s a diákok sokszor diáknak is hittek. Mint fiatal tanársegéd közel álltam a diákokhoz, s egyaránt az egyetem mindkét emberi közösségének részeként éreztem magam. Feltehetően ez vezette a tanári kart,

FORRÁS: HIRADO.HU

hogy engem kérjen fel szolidaritási döntésünk közlésére. A diákok és a tanári kar külön-külön előadókban tanácskozott október 22-e estéjén a másnapra tervezett nagy demonstráció részvételéről. Büszke voltam, hogy én közölhettem a diákgyűlés résztvevőivel, hogy együtt vonulunk velük. A demonstráció lehetősége még 23-án is óránként változott, hol betiltották, hol megengedték. Ez növelte lelkesedésünket, és ebben a hangulatban vonultunk együtt a Bem-szoborhoz, majd a Kossuth térre, ahol Nagy Imre beszédére vártunk késő estig. Nagy Imre is hozzánk tartozott, egyetemünk tanára volt. Igazán jó érzés volt ott együtt lenni, és fordulatot követelni.

Nagy Imre feltétlen hívének vallja saját magát, miközben az ő megítélése nem volt feltétlenül egységes a forradalmi körökben sem. A szakmai indíttatású bizalom az irányában mennyire tudta tartani magát Önben más csoportok véleményével szemben?

1953 után Nagy Imre neve számunkra a jövőt jelentette. A forradalom alatt az ő megítélése élesen megoszlott. Sokan elvetették és akadálynak tartották néhány nap után. Nem szabad elfelejteni, hogy a forradalom idején sokféle csoport sokféle elképzeléssel élt. Voltak szélsőséges nacionalista körök is. Én mindvégig közelállóan tartottam magam Nagy Imréhez. Nem hiszem, hogy szakmai különbségek osztották meg a társadalmat, mindegy, hogy valaki közgazdász vagy más volt ebben a véleménykülönbségben. Amikor később letartoztatták, majd a pere során igazi hőssé emelkedett, és nem volt hajlandó kompromisszumra, vállalta a halált. Nagy Imre

a hősi maradt 1989-es újratemetéséig, amikor koszorút tehettem koporsójára.

A tanárok 1956. október 23-án együtt vonultak tüntetni a diáksággal. A forradalom későbbi szakaszaiban mennyire maradt egységes ilyen értelemben az egyetemi polgárság?

Az egyetemi polgárság talán soha nem volt egységes ezekben a napokban, de egy jelentős kör, diákok és tanárok igen. Amikor megalakult a Forradalmi Egyetemi Zászlóalj, oktatók és fiatal hallgatók egyaránt azonnal csatlakoztunk. Együtt táboroztunk az egyetemen. Igaz, a fegyveres harcokban végül nem vettünk részt, és géppisztolyomból egyetlen lövést sem adtam le.

Későbbi pályafutása során a rendszerváltás előtt kiadott publikációiban mindig meg tudta kerülni, hogy '56-ot ellenforradalomnak kelljen titulálnia. Voltak ebből adódó konfliktusai, akár szakmai, akár tudományos körökben?

Valóban így volt. Számos tanulmányt és könyvet publikáltam a háború utáni magyar gazdaságról, beleértve az 1956 utáni időszakot is. Nem írtam le a kötelező „ellenforradalom” terminológiát, és a rezsim javára írtam, hogy ebből soha nem volt bajom. Ez a tény azután javamra vált, amikor 1988-89 fordulóján azt a bizottságot vezettem, amely elemezte és értékelte az előző évtizedek hazai történelmét, és rehabilitálta 1956-ot miná valódi népfelkelést és függetlenségi harcot. Ez az elemzés és ítélet hiteletlen visszhangot keltett az országban, hiszen elvette a rezsim legitimitását és részévé vált a rendszerváltás izgalmas és fontos folyamatainak. ✎

A teljes interjú a cmmuhely.blog.hu-n olvasható.

IVAN KRASZTEV: POLITIKÁTÓL A TŰNTETÉSIG

(FROM POLITICS TO PROTEST)

Eredetileg megjelent: Journal of Democracy, October 2014, Volume 25, Number 4: 5-19

SZENYÉRI VIKTÓRIA

Krasztev cikkében arra keresi a választ, hogy mi készteti az embereket a tiltakozásra, miért törnek ki a különböző tüntetések, hogyan alakul át a társadalom szemlélete a választásokról, s ezek eredményei milyen változásokat idézhetnek elő a közhangulat esetében.

A tanulmány a portugál szerző, José Saramago 2004-ben napvilágot látott „Látni” című művéből vett példával nyit. A regény egy képzeletbeli országot ír le, ahol szavazást tartanak, azonban a szavazóknak csak kis része megy el, s a választók nagy része a szavazati lapot üresen adja le. A mű felteszi a kérdést, hogy mi lehet az üzenete ezzel a választóknak? Vajon előre kitervelten szervezték-e meg a szavazás bojkottját? Kiderül, hogy az összeesküvésnek hitt szervezkedés gyanúja alaptalan volt, a választók egymástól függetlenül döntöttek így. Krasztev Thomas Friedman amerikai rovatvezető gondolatát idézi, aki megfogalmazza, hogy ez az eset, ezek a szavazók a való világban is előfordulhatnak. Szerinte ők az elégedetlenségüknek hangot adók új hulláma, akik több szabadságot és jobb életet álmodtak meg. Utcai megmozdulásaik általában különböző intézmények, az állam és a piackorlátozások ellen irányulnak. Krasztev kifejti, hogy a megmozdulások elsősorban nem kormányellenesek, hanem az ellen irányulnak, hogy az emberek kormányzás alatt állnak. A kormányok velük szemben az anarchia veszélyeire hívják fel a figyelmet, így akarván megállítani a tüntető tömegeket.

Az elmúlt öt évben közel hetven országban voltak tüntetések, politikai megmozdulások, s ezek között az államilakulatok között volt kicsi és nagy, demokratikusan és autokrata módon kormányzott is. Ebből kiindulva vetődik fel a tanulmány egyik fő kérdése, hogy ahol demokrácia van, ott mi készteti az embereket a tiltakozásra?

A cikk beemeli a „menedzsel

demokrácia” fogalmát, melynek kapcsán a Szerző megfogalmazza, hogy manapság az emberek a technika segítségével soha nem látott gyorsasággal képesek szervezkedni, ugyanakkor az információbőség a politikában lehetővé teszi a kormányok számára az abszolút manipulációt.

A tanulmány nagy hangsúlyt fektet a választások társadalom általi megítélésére. Krasztev azt szeretné nyomatékosítani, hogy senki sem értheti meg a demokráciát anélkül, hogy meg ne ragadná előtte a lényegét annak, hogy mit is jelent, vagy mit is szeretne jelenteni a választások megtartásának gyakorlata. Szerinte a választás egyfajta felhívás arra, hogy megítéljük a politikusokat, de nem az alapján, hogy mit tettek, hanem hogy mit ígérnek a későbbiekre vonatkozóan.

A Szerző más kutatók munkái után fogalmazza meg azt, hogy a demokrácia úgy működik, hogy keretbe szorítja a normalitást, katasztrofális tényezőkkel. Mindenközben pedig azt ígéri, hogy minden krízishelyzet legyőzhető. A demokratikus politika az író számára egy össznépi terápiához hasonlít, amelyben a szavazók konfrontálódnak a legrosszabb rémálmaikkal, legyen az a demokrácia összeomlása, gazdasági válság, környezeti katasztrófa vagy egy új háború, de ezek után meg lesznek győzve arról, hogy van elég erejük és hatalmuk ezeket elkerülni.

Emiatt a választások elveszítik mágiikus vonzásukat. Igaz, hogy sok helyütt a választások már sokkal szabadabbak és tisztességesebbek, mint a korábbi korokban, de egyre kevésbé nyugtatják meg a tömegeket és egyre kevésbé élenkítik a társadalom passzív részét. Ennek okán Európa sok országában a választások olyan kormányokat szülnék, amelyek

Ivan Krasztev jelenleg a Liberális Stratégiák Centrum elnöki posztját tölti be Szófiában, ezen kívül a Bécsi Egyetem Humán Intézetének állandó tagja is. Legújabb könyve „Az Összetört Demokrácia – azaz a Globális Tiltakozás Politikája”.

már rögtön hatalomra kerülésükkor erős bizalmatlanságnak örvendenek.

A választások eredménye ezért egyre kevésbé konzekvens, így a politika egyre inkább konfrontálódik minden fórumon, emiatt a választók már nem úgy tekintenek a szavazásokra, mint a képviselők leváltásának lehetőségére, s a különböző kormányok sem úgy állnak a választásokhoz, mintha ez a kormányzás első számú hatékony forrása lenne.

A cikk második felében a Szerző sokat foglalkozik a középosztálylyal, melynek szerepe a különböző országokban a választások esetében eléggé ambivalens. Krasztev beemeli olyan korábbi szerzőktől átvett gondolatokat, mint hogy a középosztály általában bizalmatlan a választásokkal kapcsolatban, mert elvesztette hitét a kormányokban, nem akar részese lenni ennek a rendszernek. A választások így elveszítik központi szerepüket a demokratikus politikában, mert a polgárok nem hiszik már el, hogy a kormányok tényleg képesek irányítani a különböző történéseket, továbbá nem tudják, hogy kit okoljanak az esetlegesen bekövetkezett szerencsétlenségeikért.

A tanulmány kifejti továbbá, hogy a választásokkal ellentétben a tiltakozások képesek hatékonyan képviselni a közvélemény érzelmeinek intenzitását. A különböző tiltakozások azt is megmutatják, hogy a dolgok megváltozhatnak. A tüntetni kivonuló emberek, akik elfoglalják a tereket, rendelkez-

nek olyan erővel, ami a szavazófülkékből hiányzik. A tiltakozások közösséget formálnak a résztvevők közt, s így ezek a megmozdulások széles körben is népszerűek lesznek.

Krasztev kritikusan szemléli az elit helyzetét ebben a kérdésben. Szerinte, az semmitől sem fél jobban, mint a feldühödött, vezető nélküli tömegektől vagy az ő követeléseiktől. A tömeges tiltakozások rögvest megosztják az elitet. Vannak akik bevonnák, vannak akik megtörik őket, vannak akik tárgyalnának velük és vannak, akik leginkább letartóztatnák őket. A tiltakozások, mint a választások alternatívái funkcionálhatnak.

Ahhoz azonban, hogy a tiltakozások szimbolikus szerepüket betöltsék, meg kell felelniük bizonyos kritériumoknak, miszerint nem csak nagy tömeget kell megmozgatniuk, de spontánnak is kell lenniük és semmilyen pártnak sem szabad irányítania őket.

A tiltakozások a legtöbb esetben szinte mindenütt sikerrel jártak a tekintetben, hogy a politikai status quo megingott, ugyanakkor legtöbbször hozzásegítette az elitet ahhoz, hogy újra legitimálja erejét és nyilvánvalóvá tegye, hogy nincs igazi alternatívája a tiltakozásoknak. A cikk végén a Szerző a tiltakozások megjósolhatatlanságát hangsúlyozza. A kormányok sohasem készülhetnek fel ezekre igazán, de az emberek sem lehetnek biztosak abban, milyen lépéseket kell tenniük ahhoz, hogy a társadalom az érdektelenségéből kilépve felszólaljon önmagáért. ✎

KÉSZÍTS TE IS RECENZIOKAT!

Közel tíz éve zajlik egy karokon átívelő, nemzetközi szakfolyóirat-szemlélő kutatómunka az egyetem falai között, ennek keretében készült a fenti recenzió is. A szemlélőcsoport tagjai Virág Attila egyetemi adjunktus vezetésével készítik magyar nyelvű összefoglalókat kurrens, referált, tudományos szaklapok tanulmányaiból. Munkáik az egyetem Köz-Gazdaság című tudományos folyóiratában jelennek meg, e hónaptól kezdve pedig a Közgazdász hasábjain is.

A recenziókat az egyetem Vállalkozásfejlesztési Intézete intézeti kutatómunkaként számolja el, ami különböző pályázatoknál (Erasmus, ösztöndíjak stb.) pluszpontokat jelenthet. A szemlélő csapat nagy hangsúlyt fektet a vitakultúra és a tárgyalási készség fejlesztésére is, amihez heti rendszerességű szimulációs alkalmak szolgálnak alapot.

Ha szeretnél csatlakozni a szemléléshez, keresd Virág Attilát az attila.virag@uni-corvinus.hu e-mail címen!

MÉG ÖT ÉV SZÜKSÉGES A BREXIT LECSENGÉSÉHEZ

OBERFRANK BALÁZS

Szeptember 29-én folytatódott az MNB Tanszék szervezésében megvalósuló előadásorozat, ahol ezúttal Lord Meghnad Desai indiai születésű brit közgazdász gondolatait hallgathatták meg az érdeklődők. Angol nyelvű előadásában a Brexit várható gazdasági hatásairól beszélt.

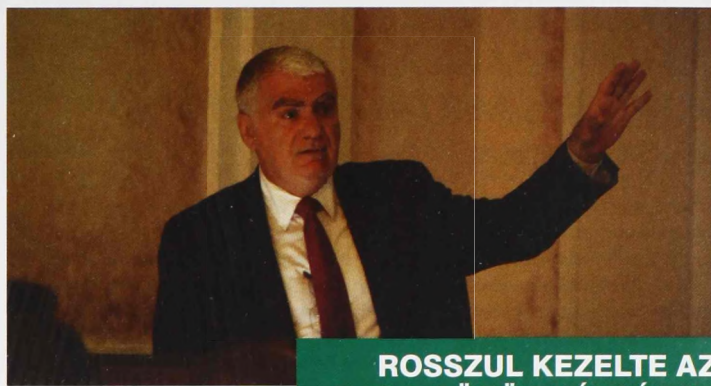
Lord Desai korábban a University of California, valamint a London School of Economics kötelékében tanított, jelenleg pedig az Official Monetary and Financial Institutions Forum (OMFIF) tanácsadó testületének elnöke. Az eseménynek a C épület adott helyet, a zsúfolásig megtelt nagyelőadásban pedig – a ciprusi jegybankelnök előadásához hasonlóan – Sebestyén Géza, az MNB Tanszék vezetője mutatta be a professzort a közönségnek.

Bevezetesként Lord Desai a Brexithöz vezető utat vázolta fel a hallgatóság előtt. Elmondása szerint Nagy-Britannia és az Európai Unió viszonya sosem volt konfliktusoktól mentes: tulajdonképpen a britek 1973-as csatlakozása előtti két évtizedben is folyamatos volt a vita az integrációban való részvételükéről. A belépést követően az Egyesült Királyság következetesen ellenezte a szorosabb uniót, nem csatlakozott sem a schengeni övezetbe, sem az eurózónához. A tagállamok széleskörű bővítését pedig csak azért támogatták, mert így még nehezebbé vált a politikai unió kiépítése. A munkaerő beáramlását a gazdasági fellendülés miatt eleinte nem bánták a szigetország lakói, a 2008-as válságot követő megszorítások után azonban egyre ellenségesebbé vált a társadalom a kontinensről érkező bevándorlókkal szemben – magyarázta Lord Desai.

A professzor ezt követően röviden ismertette a júniusi referendum fő tanulságait. Területileg, társadalmilag és életkori szempontból sem volt egységes a kérdés megítélése, amelyet az is jelzett, hogy a két oldal voksai között mindössze négy százalékpont volt a különbség. A közgazdász nem győzte hangsúlyozni az előadás folyamán, hogy

az eredmény hatalmas sokk volt az embereknek, mindenkit meglepett a kilépésre szavazók győzelme. Lord Desai szerint az EU és Nagy-Britannia kapcsolata mostantól egy válófélben lévő házaspárra fog hasonlítani: összeházasodni könnyű volt, elválni azonban annál nehezebb. A kilépési tárgyalások elkezdéséhez is hosszú út vezet. Előbb ugyanis mind az Európai Unió, mind a brit politikai élet berkein belül is közös álláspontra kell jutniuk a szereplőknek, hogy a két partner egyáltalán milyen elveket képviseljen a tárgyalásokon. A kilépés elsimítása után pedig azt kell meghatározni, hogy milyen legyen a Brexit utáni Egyesült Királyság kapcsolata a többi állammal. Lord Desai véleménye szerint ennek kikristályosodásához még összesen öt év szükséges. Addig azonban több terület is meg fogja sínyleni az átmenetet: a brit felsőoktatás, a határokon átváló kutatási együttműködések vagy éppen a világszintű terrorizmus elleni harc.

Az előadó a közönség kérdéseire válaszolva kifejtette azt is, hogy szerinte a legjobb Brexit-forgatókönyv az lenne, ha a szigetország továbbra is hozzáférne az uniós közös piacokhoz, miközben csak néhány engedményt tenne a bevándorlásügy terén. Lord Desai ugyanakkor szkeptikus volt azzal a felvetéssel kapcsolatban, hogy a Brexit következtében már nem a londoni City lesz a világ vezető pénzügyi központja. Szerinte a City nem az Európai Unió közelsége, hanem az itt elérhető egyedi lehetőségek miatt lett vonzó célpont. ✍

FOTÓ: RESSELY KINGA

ROSSZUL KEZELTE AZ IMF A GÖRÖG VÁLSÁGOT

OBERFRANK BALÁZS

Szeptember 13-án kedden Athanasios Orphanides korábbi ciprusi jegybankelnök tartott a Corvinus egyetemen előadást, amely a Magyar Nemzeti Bank és az MNB Tanszék szervezésében valósult meg. A professor 2007 és 2012 között irányította Ciprus központi bankját, jelenleg pedig a bostoni MIT-n tanít. Az angol nyelvű prezentáció témája az eurózóna 2010 utáni válsága és annak kezelése volt. Az eseményt Sebestyén Géza, az MNB Tanszék vezetője nyitotta meg a közel negyven fős publikum előtt.

Előadásának kezdetén Orphanides professor a 2008-as válságkezelés hatásait hasonlította össze az eurózónában és az Egyesült Államokban. Ennek kapcsán kiemelte, hogy 2012 után az USA egy főre eső GDP-je jóval nagyobb mértékben nőtt, mint az eurózónában. A különbség legfőbb oka az volt, hogy az unióban nem volt meg a megfelelő politikai intézményrendszer az együttműködésre, szemben a Fed hatásos fellépésével Amerikában – vélte a ciprusi közgazdász. Ehelyett az európai országok arra koncentráltak, hogy a keletkező költségeket más államokra terheljék. Példának hozta fel, hogy az eurózóna tagjai közül Németország és Franciaország GDP-je nőtt leginkább, miközben másoké jelentősen visszaesett, a válságkezelés legnagyobb vesztese pedig Görögország volt. A balkáni ország a Nemzetközi Valutaalap (IMF) segítségével szorult 2010-ben, ám a helyzetet bonyolította, hogy az eurózóna tagjaként a többi ország engedélyére is szükség volt a hitelfelvételhez. Az IMF, a német kormány, valamint az európai intézmények terve az volt, hogy megszorítási intézkedéseket vezetnek be Görögországban, amelyek majd 2012-re helyreállítják a stabilitást és a növekedést. Végül a munkanélküliség a tervezett 15 helyett 25 százaléki ugrott meg, a görög GDP pedig drámai esésnek indult. A legkritikusabb mutató,

a GDP-arányos államadósság a megszorítások miatt rövid ideig csökkent ugyan, ám a későbbi években még nagyobb értékre emelkedett. Ezek az intézkedések tehát még több kárt okoztak, ez pedig egy olyan eredmény, amelyre egyik szereplő sem lehet büszke – summázta gondolatmenetét a közgazdász. Az IMF utólagos kiértékelésében ezzel szemben elbagatelizálta a projekt sikertelenségét, sőt a döntéshozásba belevetítő szereplők nyilatkozatai szerint az európai intézmények programja valójában a görög adósságot finanszírozó német és francia pénzügyi veszteségeinek kivédésére irányult. Orphanides professor szerint az eredendő bűn az volt, hogy az európai intézetek tulajdonképpen feláldozták Görögországot a többi eurót használó ország pénzügyi stabilitása érdekében. A közgazdász szerint a helyzet mára inkább csak veszélyesebbé vált. 2015-ben reális esély volt arra, hogy Görögország elhagyja az eurózónát. Pozitív változás volt ugyanakkor, hogy idén júliusi jelentésében az IMF elismerte hibáit, ezzel együtt felhívta az európai kormányok figyelmét arra, hogy mindannyian felelősek a görög adósság újraütemezéséért. A döntéshozók ennek ellenére továbbra is folytatják a káros szakpolitikai eszközök alkalmazását. Így az euró jelenleg is hatalmas fenyegetést jelent a kontinens számára – zárta előadását Ciprus korábbi jegybankelnöke. ✍

AZ ARGENTIN GAZDASÁGPOLITIKA IRÁNYVÁLTÁSA AZ ELNÖKVÁLASZTÁST KÖVETŐEN

KOVÁCS-DOBÁK GÉZA

Az argentin gazdaság az előző évszázadban valódi hullámvölgyeken ment keresztül. Az első világháborúban passzív állam e tekintetben az 1930-as évekre Franciaországgal vetekedett. 1990 után sikerült a hiperinfláció okozta problémákat orvosolni az argentin valuta dollárhoz való hozzákötésével, de nem sokkal később, 2001-ben pont ez okozta a gazdaság és a teljes pénzügyi rendszer összeomlását. Az itt leszűrhető tapasztalatok ellenére az ezt követő válságok, az argentinhoz kísértetiesen hasonló görög krízis is azt mutatja, hogy a világ nem tanult sokat a dél-amerikai ország gazdaságtörténelméből. Ugyanakkor régóta köztudott, hogy rendkívül kockázatos gazdaságilag nagymértékben egyenlőtlen teljesítőképességű országok valutáinak egymás közti átváltási arányait rögzíteni, vagy átvenni egy másik ország fizetőeszközét, illetve létrehozni belőlük egy valutaközösséget.

A tavalyi elnökválasztás tétje a meglévő elnöksztyán által támogatott párt jelöltjének hatalmon maradása volt. A kormány nem mellesleg a külföldi, főleg amerikai hitelezőivel pereskedő korábbi Kirchner-féle vezetés hagyatéka miatt az elmúlt öt évben gyakorlatilag kiürítette az államkincstárát, a korrupció vádjá folyamatosan felmerült ellenük.

2015. november 23-án végül a változás mellett döntött az argentin nép, és a konzervatív elnökjelöltet választotta meg Mauricio Macri személyében.

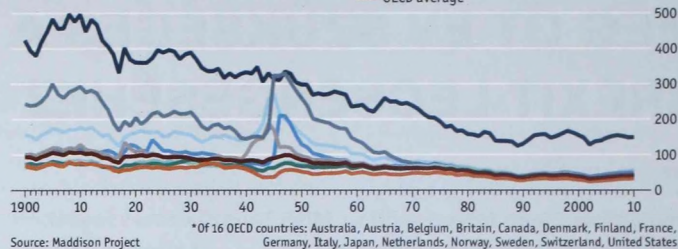
A hiteleket csak rövid távon, a tartalékok felélésével és olajvállalatok államosításával tudták törleszteni, de az új kormányt az erőforrások hiánya lehetetlen helyzetbe hozta. Macri változást ígért, az ország visszaállítását a piacgazdaság ösvényére – ezzel szakítva elődjei protekcionista szemléletével. Egy gazdaságpolitikáért felelős hatta-gú, miniszter nélküli szaktanács felállítását sürgette, azonban Alfonso de Prat-Gay pénzügyminiszter irányítása alá vonta az amerikai befektetési alapokról való tárgyalást. Ennek keretében áprilisban sikerült Argentínát újra bevonni a nemzetközi tőkepiacra, és a 68 milliárd dolláros államkötvény-vásárlási ajánlatból 16,5 milliárdot elfogadott a kormány. Ezen felül az államcsődöt is elkerülték, mert a hitelezők 93 százalékával meg tudtak állapodni az adósság csökkentéséről és átütemezéséről. Mindemellett a térség legnagyobb inflációs rátáját is igyekeztek megfékezni, ami egyben a világ egyik legmagasabbja, 30 százalékos. A címletek modernizálásával próbálták kezelni, hogy drágább értékpapírok kerüljenek a gazdaságba. Annak érdekében, hogy a felért tartalmakat pótolja és a hitelezőket kifizesse, Macrinak

szükséges volt az állami kiadásokat is csökkentenie. Ez sajnos azzal járt, hogy december óta már több ezer embert bocsátottak el a közszférából, ami miatt több tüntetést is szerveztek a különböző szakszervezetek. Ezalatt az új államfő kiemelten a nagypolgárság és a multinacionális vállalatok érdekeit kezdte el képviselni, és Washington-barát gazdaságpolitikát folytatott. Macri nyilvánított célja volt, hogy befektetőket vonzzon az országba: ennek érdekében április végén visszafizettek 9,4 milliárd dollárnyi államkötvényt. Ezzel csökkent az államadósság is – ez lehetővé tette, hogy az ország újra hozzáférjen az olcsóbb hitelekhez, ami segítséget nyújthatott a vállalkozóknak is. Decembertől számítva több liberalizációs gazdasági intézkedést bevezetett a Macri-kormány, mint például a valuta ellenőrzések feloldását.

Erre nagy szükség van, mivel az utóbbi időszakban a természeti katasztrófák egészen megtépázták az argentin gazdaságot, ami csak még inkább a fogyasztói termékek importjára szorítja az országot. Szeptemberben a kormány által ígért adóamnesztia fényében a helyi bankok és brókerek több alapot is felállítottak a tőke felszívásának reményében, ezzel is próbálják előmozdítani a jól bevált argentin viselkedés elhagyását: a szabad tőkéjüket biztonságos ingatlanokban tárolni. Ezzel remélik, hogy a pénz fluktuációja is beindul, ezáltal tovább ösztönözve a gazdasági szereplőket. A hétköznapi ember egyelőre csupán a drágulásokat érzi, az üzemanyagárak ebben az évben

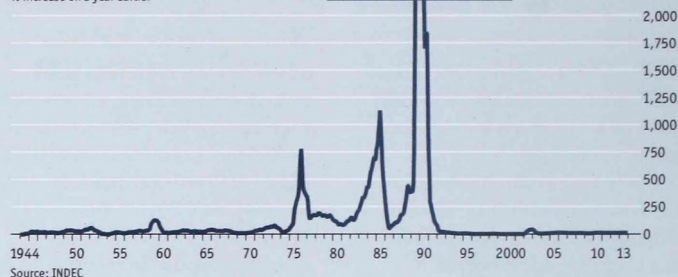
The wrong trajectory

Argentina's GDP per person as % of GDP per person in:

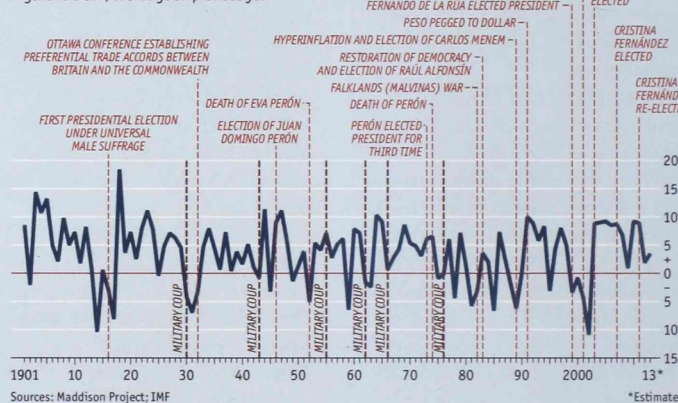
Hyper market

Consumer prices
% increase on a year earlier

Steady as she goes

Argentina's GDP, % change on previous year

már negyedszerre változtak az országban, ez összesen kb. 28 százalékos áremelkedést jelent az év első négy hónapjában. A kormány gazdaságpolitikájának érdekessége viszont, hogy az üzletorientált Macri nem kezdett el mindent privatizálni, sőt, ellenkezőleg történt, semmit nem adtak el ezidáig, és igyekeznek nyereségessé tenni a veszteséges felhalmozó vállalatokat. Ezt persze a már említett leépítések árán szeretnék elérni. A gazdaság szempontjából ezek a lépések hasznosnak bizonyultak, az állampolgárokból mégis ellenállást váltottak ki azok drasztikus erőfeszítések, amelyeket Macri a fenntarthatóság érdekében tett. Márpedig az előző kormány hozzászoktatta a választópolgárokat a populáris lépésekhez, politikai céljaik kiszolgálásának érdekében – ez persze elősegítette a tartalékok felélését. Egy korábban jóléti-

leg elkényeztetett társadalomban sosem fogják tárt karokkal fogadni azt, aki megszorításokkal igyekszik a gazdasági mélyzuhanás megállítani. Ezt a népszerűtlen megítélést tovább rontotta a Panama-botrány, amelybe az argentin elnök is belekeveredett. Ez tovább korbácsolta a kedélyeket Macri körül, így az infláció megoldatlan kérdése miatt a tüntetések is megszorodtak. Összességében mondatjuk, hogy javuló pályára tette az új gazdaságpolitika Argentínát, legalábbis gazdaságilag, még ha nagyon sok kérdés, mint például az infláció, megválaszolatlanul áll. Önmagában az már hatalmas eredmény, hogy a dél-amerikai ország el tudta kerülni az államcsődöt, amiről 2014-15-ben több alkalommal is szó volt a sajtóban. Macri legfőbb sikere talán az, hogy sikerült a külföldi hitelezőkkel megállapodni, és hogy az argentin piac újra becsatlakozott a nemzetközi gazdasági vérkeringésbe.

„A POLITIKUSOK SZÁMÁRA NAGYON KÖNNYŰ AZ EURÓPAI UNIÓT HASZNÁLNI BŰNBÁKÉNT”

SZALAI RÉKA

Világhírű közgazdász-dinasztia tagjai látogattak Magyarországra. A Budapesti Corvinus Egyetemen rendezett nemzetközi konferencia a harminc éve elhunyt magyar származású közgazdásznak, Káldor Miklósnak állít emléket, akinek nevét a Káldor-Hicks-hatékonyosság és a Káldor-díj is viseli. Lányával, Mary Kaldorral lehetőségünk volt beszélgetni családi háttéréről és aktuális kérdésekről egyaránt. Mary Kaldor neves akadémikus, írásai főként a nemzetközi kapcsolatokkal, a globalizációval és a biztonságpolitikával foglalkoznak.

Volt már korábban is Magyarországon?

Legelőször 1959-ben, de számtalan alkalommal jártam már itt, hiszen rendszeresen meglátogattuk az itteni rokonainkat. A nyolcvanas években pedig aktív részese voltam a magyarországi ellenzéki mozgalomnak.

Milyen érzés egy ilyen híres közgazdász-dinasztiához tartozni?

Örömmel tölt el, mivel mindig is nagyon büszke voltam az édesapámra; ráébredtem, kiváltságos helyzetűnek érezhetem magam. Négyen vagyunk lánytestvérek, a konferencián mind részt vettünk, továbbá gyerekeink – köztük a fiam is – és az unokák közül is eljöttek néhányan. Intellektuális légkörben nőttünk fel, és mi is így próbáltuk felnevelni gyermekeinket. Több kiváló közgazdász is van a családban, de ami igazán közös bennünk, az az, hogy nagy az elköteleződésünk a közszolgálat felé, valamilyen módon mindannyiunk szeretné jobbá tenni a világot, így folytatva szüleink tradícióját.

Mi motiválta arra, hogy ezt a területet válassza?

Nemcsak édesapám, édesanyám is inspirált, mivel ő határozottan kiállt a nukleáris fegyverek ellen, és több tüntetésre is elvitt bennünket, már gyerekként is. Engem nagyon érdekelt a téma, illetve az, hogy hogyan lehetne véget vetni a hidegháborúnak. Szerintem az, hogy Magyarországon volt családunk, azt is jelentette, hogy nagyon szerettem volna, ha valahogy véget lehetne vetni a hidegháborúnak. Ezért kezdtem

el érdeklődni e kérdések és a politikai gazdaságtan iránt, de emellett foglalkozom politikatudományal is.

Miután elvégeztem az egyetemet, a legelső állásom a Stockholmi Nemzetközi Békekutató Intézetnél volt, ahol kidolgoztam egy fegyverkereskedelmi statisztikát, amire nagyon büszke vagyok, mert a módszer ma is működik – ez pedig ki is köveztte a karrierutamát. A nyolcvanas években a nukleáris fegyverek elleni európai békemozgalmak némi változást hoztak: rádöbbentem, hogy csak akkor szabadulhatunk meg a nukleáris fegyvertől, ha véget ér a hidegháború, ezért felvettem a kapcsolatot a közép-kelet-európai ellenzéki mozgalmakkal, hogy ott is kampanyolhassunk.

Mi volt életének legmeghatározóbb tapasztalata?

FOTO: MARTINEK ADÁM

Kicsit furcsán hangozhat, de az 1956-os magyar forradalmat mondanám. Személyesen nem lehettem részese, de volt egy magyarországi nagybácsim, aki többször is meglátogatott minket Angliában. Egyszer feltette azt a kérdést, hogy a Nyugat miért nem jött Magyarországra és miért nem mentett meg minket az oroszoktól? Mire édesanyám azt felelte, hogy azért, mert az háborút jelenthetett volna, és mind meghalhattunk volna egy nukleáris háborúban. Számomra ez egy nagyon fontos pillanat volt, mivel azt gondoltam, valójában a nukleáris fegyverek akadályozzák a demokráciát.

Egyes vélemények szerint édesapja, Káldor Miklós kétségesnek találta az Egyesült Királyság szerepét az Európai Unióban. Ennek tükrében hogyan ítéli meg a Brexitet?

Ezt inkább úgy mondanám, hogy édesapám azt ellenezte, amit ma közös piacnak nevezünk, egyébként Európa-párti volt. A neoliberalizmus ellen emelt szót, ő inkább egy egyszerű szociáldemokratikus Európát képzelt el, és egész életében azt szerette volna, hogy ennek Magyarország is részese legyen. Habár ezt vitatják a testvéreim, úgy hiszem, édesapám leginkább a monetáris uniót ellenezte, mivel úgy gondolta, bevezetése katasztrófát jelentene, a politikai uniót viszont támogatta. Szerintem most nagyon meg lenne döbbenve a Brexithez köthető populista és rasszista közbeszéd miatt. A Brexitnek pedig valójában semmi köze nem volt az Európai Unióhoz, hanem inkább a bevándorlással szembeni egyre növekvő félelmekről szólt, így nem hinném, hogy édesapám támogatta volna a Brexitet.

Őn hogyan vélekedik a Brexitről?

Szerintem borzasztó ez az egész, és az Egyesült Királyság számára is rendkívül kedvezőtlen, hiszen akár az ország széthullásához vagy egy új észak-írországi háborúhoz is vezethet. A döntés nem fogja növelni a demokráciát, éppen az ellenkezője fog történni, hiszen a kormányzattal szembeni kétségek már hosszú idő óta erősödnek. Én személy szerint a Brexit határozott ellenzője vagyok, mivel ez az Európai Unió egésze számára káros, hiszen egy példát kínál a szétbomlásra, amely rendkívül veszélyes lehet.

Mit lát ma az Európai Unió legégetőbb gazdasági problémájának?

A monetáris uniót, illetve azt az ötletet, hogy a monetáris unió szigorú fiskális követelményei összetarthatják a közösséget. Ehelyett inkább egy európai

keynesianizmusra lenne szükség: nagyobb költsékre és az adózási rendszer átforgalmazására – ez az egyetlen út ahhoz, hogy megmentsük Európát. Ehhez kapcsolódóan természetesen felmerül a demokrácia kérdése is, mely rendkívül összetett, hiszen sok döntés továbbra is nemzeti szinten születik, ezért lenne szükség egy európai szintű demokratikus struktúrára. A politikusok számára pedig nagyon könnyű az Európai Uniót használni bűnbakként.

Szakértőként hogyan látja, mi ma a nemzetközi rendszer legfőbb kihívása?

A háborúk, az egyenlőtlenségek, illetve a fenntarthatóság és a klímaváltozás problémái. A háborúk, amelyeket manapság látunk, egy szélsőséges verziója, avagy valamiféle kombinációja a totalitarizmus örökségének és a neoliberalizmusnak. Amit Szíriában látunk, azt új típusú háborúként tudnám leírni. Akár erről, akár például Boszniáról beszélünk, ezek olyan új háborúk, melyek felfoghatóak egyfajta válaszként a demokráciára való igényre.

Őn tudna egy ilyen konfliktusra megoldást javasolni?

Igen, de azt hiszem, ehhez eltérő megközelítésre lenne szükség, mivel ezek nem a hagyományos értelemben vett konfliktusok. Másfajta társadalmi feltételek, ezeket kellene megváltoztatnunk legalulról kezdve, ezért sokat kellene dolgoznunk a civil társadalmi szektorral, hogy alternatív társadalomszervező módszereket építhessünk fel.

Az egyenlőtlenségek hatással lehetnek a biztonság(politiká)ra?

A tradicionális biztonságpolitika hadseregről, légierőről és tengerészetről beszél, míg ma a biztonság globális kérdés, nemcsak arról szól, hogy megvédem a saját nemzetemet, hanem az egész emberiségről van szó. A mai világban több olyan biztonságpolitikai feladatra lenne szükség, mint amit az ENSZ és az EU képvisel, sokkal inkább, mint a nemzeti típusúra. Az elmúlt két évtizedben a globalizáció egyre növekvő egyenlőtlenségeket eredményezett. Az egyenlőtlenségek leggyilkosabbabb eredménye pedig a migráció. Manapság egyre több ember láthatja a televízióban és az okostelefonokon keresztül, hogy milyen az élet Európában, és ők is ilyen szeretnének. ↗

MI AZ A TÉRINFORMATIKA ÉS MI AZ A GIS?

VARGA ÁGNES

Nem is gondolnánk, de a térinformatika átszövi, és életünk számos területén megkönnyíti mindennapjainkat. A térinformatikával legtöbbször a navigációs eszközeinkben, az internetes térképi keresőfelületeken, vagy a különböző okostelefonos (pl: szórakozóhely kereső, futással kapcsolatos, vagy közösségi) alkalmazásokban találkozunk.

A térinformatika a földrajztudomány és az informatika közös metszete, a térbeli adatok gyűjtésére, digitális előállítására, tárolására, adatbázisba szervezésére, elemzésére és térképi megjelenítésére szolgáló eljárásokkal foglalkozó tudomány.

A GIS mozaikszó a Geographic Information System, magyarul Térinformációs, vagy Földrajzi Információs Rendszerként (TIR/FIR) emlegetik. A GIS nem más mint a lokalizálható, térbeli és az azokhoz kötött jellemzők (leíró, vagy attribútum adatok) tárolására, elemzésére és az eredmények megjelenítésére szolgáló rendszer. A GIS egyik legnagyobb előnye a nagy mennyiségű és különböző típusú adatintegráció mellett, az eredmények vizuális, térképi megjelenítése. A vizualizációnak, azon belül is a térképi ábrázolásnak mindig is kiemelkedő szerepe volt (és lesz is!) a hatalom gyakorlásában, az államok, a szervezetek, a társadalom működésében, a döntéshozásban. A térkép ott van az életünkben, az okostelefonunkban, a kesztyűtartónkban. De térképeket használunk, amikor egy település lakosságának mentális térképeit készítjük el, vagy a mezőgazdasági földhasználatról szeretnénk többet megtudni egy területen.

Azonban a térinformatika több, mint pusztán vizualizációs eszköz, a döntéstámogatás, az térbeli adatokhoz köthető optimalizálás, a településüzemeltetés, területi és társadalmi elemzés és modellalkotás egyik hatékony XXI. századi eszköze.

Corvinus GIS Meetup 2016

2016. október 21.

Program

Helyszín:

Budapest, Fővám tér 8., IV. előadó

A meetupon történő részvétel ingyenes!

Regisztráció a bcegis@gmail.com email címen!

9.00 Regisztráció, kiállító helyek elfoglalása

I. panel: 10.00-11.30

Szekcióelnök: Dr. Tózsza István, Gazdaságföldrajz és Jövőkutatás Központ

Megnyitó: Dr. Lánczi András, Budapesti Corvinus Egyetem Rektora

Prof. Dr. Márkus Béla	NymE EMK	Térinformatika, amit tudni kell
Prajczer Tamás	GeoX Kft.	Bevezetés az üzleti térinformatikába
Dr. Nagy András - Vellai Viktória	Lechner Nonprofit Kft.	Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TelR)
Kajner Péter	Magyar Földtani és Geofizikai Intézet	A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR)

Szünet

II. panel: 12.30-14.30

Szekcióelnök: Dr. Sik András, térbeli szolgáltatások igazgatója, Lechner Nonprofit Kft.

Perge Kinga	Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	Operatív beavatkozások térinformatikai támogatása
Szentpáli Áron	Magyar Posta Zrt.	Üzleti térinformatika a postán
Ónodí Zsolt	Lechner Nonprofit Kft.	Önkormányzati térinformatika
Híri István (üzletági igazgató)	Gdi ESRI	Modern expanziós folyamatok a kereskedelemben
Csunderlik László	Gdi ESRI	Kampánytérképek

Vetélkedő

Szünet

III. panel: 15.00-17.00

Szekcióelnök: Dr. Jeney László, Gazdaságföldrajz és Jövőkutatás Központ

Kiss Levente	Bay Zoltán AKKN Kft.	Mezőgazdaságból származó biomaszra energiaforrásként történő becslése GIS támogatással
Pálóczi Gábor	DE TTK	Az utazási idő modellezése térinformatikai módszerek felhasználásával
Dr. Boros Lajos – Dr. Pál Viktor – Dr. Dudás Gábor	SzTE TTIK	Webes adatgyűjtés lehetőségei az Airbnb vizsgálatában
Samu Imre	OpenStreetMap közösség	OpenStreetMap - szabadon felhasználható és szerkeszthető tér adatok
Márkus Zsolt	MTA SzTAKI	Térinformatika a vidékfejlesztésben: a GUIDE@HAND okostelefonos alkalmazás család bemutatása

Vetélkedő eredményhirdetés

Zárás

Corvinus GIS Meetup 2016

CORVINUS
Egyetem

Tanultál már térinformatikát, de nem tudod mit kezdj a megszerzett tudással?

Kíváncsi vagy a kereskedelmi és piacszerzési döntéstámogatás egyik legkorszerűbb módszerére?

Kíváncsi vagy arra hogyan használhatók az üzleti életben, az államigazgatásban és a közszolgáltatásokban a térinformatikai rendszerek (GIS)?

Join our Meetup

Érdekel egy igazán piacképes tudás, amit már az egyetemi képzéseden belül is térítésmentesen megszerezhetsz?

Akkor biztosíthatlak róla, hogy 2016. október 21-én köztünk a helyed!

Szeretnél az elemzéseidhez egy XXI. századi technikát megismerni?

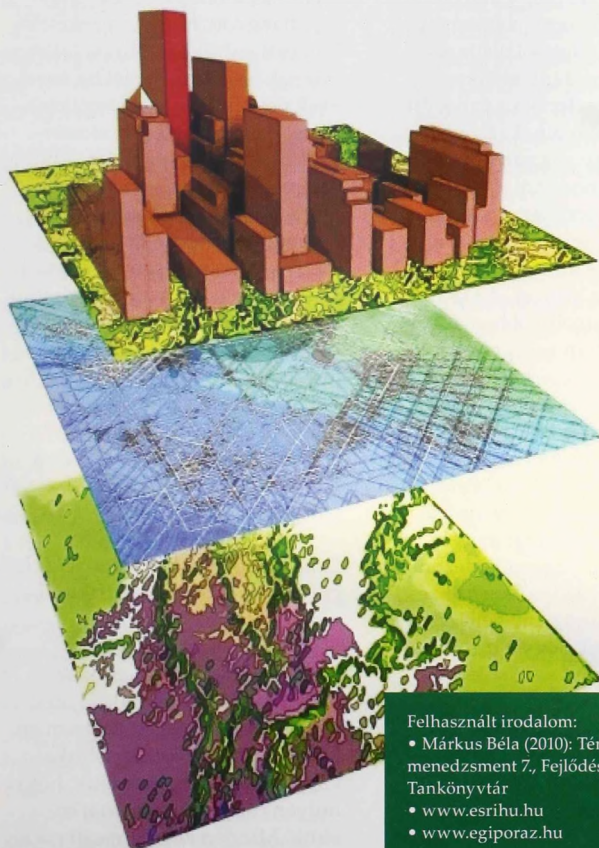
Térinformatika, Rád konfigurálva!

2016. október 21. 9 óra

Budapest, Fővám tér 8. IV. előadó

A részletes program és regisztráció a **Corvinus Hírekben**, vagy a bcegis@gmail.com email címen!

Minden érdeklődőt nagy szeretettel várnak a szervezők!
BCE GGFI Gazdaságföldrajz és Jövő kutatás Központ

Felhasznált irodalom:
• Márkus Béla (2010): Térinformatikai menedzsment 7., Fejlődési tendenciák, Tankönyvtár
• www.esri.hu
• www.egiporaz.hu

VERSENYELŐNYBEN A TÉRINFORMATIKÁVAL – A GIS GAZDASÁGI JELENTŐSÉGE

VARGA ÁGNES

A tudásalapú társadalomban az információ gazdaságban betöltött szerepe vitán felüli. A különböző jellegű információk integrált tárolásával, így annak gyors, célorientált felhasználásával a gazdaság egyes szereplői komoly versenyelőnyre tehetnek szert. A térinformatikai rendszerek (GIS) a térhez köthető különböző adatok integrációjával lényegesen meggyorsítják a komplex, sokváltozós döntéshozást, segítenek a piactervezésben, az erőforrás optimalizálásban, a logisztikában, a választási körzetek lehatárolásában, a hálózat elemzésben, vagy komoly ingatlanpiaci előnyöket biztosítanak használati számára. Emellett a térinformatika a közfeladat-ellátásban is számos előnyt biztosít a közműnyilvántartástól az önkormányzati feladatellátáson át egészen az e-közigazgatásig, valamint jól használható állami szintű gazdasági döntések támogatásában is, legyen szó a megújuló és nem megújuló természeti erőforrásokkal történő gazdálkodásról, a település-, közlekedés- és gazdaságfejlesztésről, vagy a jövőt érintő globális és lokális társadalmi és gazdasági kérdésekről. Az emberiséget érintő olyan globális kérdésekben, mint a klímaváltozás (elsivatagodás, légszennyezés, árvizek stb.), vagy a migrációs válság következményeinek nyomon követése és megválaszolása is komoly szerep jut a különböző térinformatikai rendszereknek. A térinformatika üzleti életben használt legismertebb megoldásai a pénzügyi szolgáltatások, a kereskedelem, az ingatlanpiac, a geomarketing, a különböző helyzetalapú szolgáltatások és a telekommunikáció terén jelentkeznek. A **pénzügyi szolgáltatásokat** elsősorban bankok és biztosítók veszik igénybe, amelyek a pontosabb kockázatelemzésben, az ügyfelek tényleges igényeinek felmérésében segítik őket. A **kereskedelemben** a multinacionális vállalatok esetén kiemelkedő gazdasági szerepe van a földrajzi lokalitásokhoz kötődő változó, sokszínű társadalom kulturális és gazdasági tőkéjének megismerésében, az áruházcsoport kínálatának az

adott földrajzi térhez történő konfigurálásában, ezáltal a kisebb kockázatú üzletstratégia kidolgozásában. A **geomarketing** segítségével könnyen térképezhetővé válnak az áruházcsoport vonzáskörzetei, illetve a még le nem fedett potenciális értékesítési területek például a háztartások száma és vásárlóereje alapján.

A **telekommunikációban** az üzletek és fogyasztók kiválasztott csoportjai és a meglévő infrastruktúra egy térbeli döntési folyamat meghatározó elemei. A GIS gyorsítja a hálózattervezési és hálózattelepítési folyamatokat, valamint a szolgáltatási csomagok felhasználói körhöz történő optimalizálását.

A **logisztika** több területe is mindennapi szinten használja a különböző térinformatikai rendszereket legyen szó flottamenedzsmentről (követés, motoradatok elemzése, járműhasználat engedélyezése), útvonal optimalizációról, a különböző közlekedési eszközök közötti anyagmozgatás összehangolásáról, vagy akár a tömegközlekedési rendszerek fejlesztéséről és optimalizálásáról, úthálózat kiépítéséről és fenntartásról (pl: terhelés, zaj-és ökológiai terhelés nyomon követése).

Bár a modern, globális piacgazdaság egyik legfőbb jellemzője, hogy szereplői a legtöbb esetben nem kötődnek lokalitáshoz, azonban a fogyasztói, illetve az általuk használt infrastruktúra, amelyek komoly hatással vannak jövedelmezőségükre számos a térinformatika eszközeivel megválaszolható kérdést vetnek fel stratégiai döntéseik meghozatalakor.

Azonban a térinformatika a piacgazdaságból kiszoruló társadalmi rétegekkel és terekkel kapcsolatban felmerülő problémák esetén is jól használható. Így a **különböző szociális kérdések** (házi segítségnyújtás, szegregációs és foglalkoztatási kérdések), valamint a **fogyatékkal élők és családtagjaik mindennapi életét segítő megoldások** terén. Ez utóbbira példa az „égi póráz”, a vakok és gyengénlátók számára kifejlesztett magyar találmány, amely egy gyufásdoboz méretű **GPS-es helyzetmeghatározó, és lehetővé teszi, hogy a távolból egy számítógép képernyőjén követhessék látássérült emberek útját, így a családtagok akár azonnali telefonos segítséget is tudnak nyújtani szükség esetén.** A térinformatikai megoldások, mint láthatjuk, **optimalizálják a döntéshozást, segítik a mindennapi életet így juttatva gazdasági előnyökhöz felhasználóikat.**

„A RENDSZERVÁLTÁS ÓTA NEM TETTÜK FEL MAGUNKNAK A KÉRDÉST, HOGY MIÉRT OKTATUNK”

– AÁRY-TAMÁS LAJOSSAL, AZ OKTATÁSI JOGOK BIZTOSÁVAL BESZÉLGETTÜNK

KEMÉNY GABRIELLA, POPOVICS LILI NÓRA

Évi 1500 panasz érkezik hozzá, elsősorban diákoktól és hallgatóktól. Ombudsmanként, bár nem folyik bele a politikába, mélyen átlátja az oktatás helyzetét és problémáit, pedagógusi, szülői és hallgatói oldalról egyaránt. Mit lehet tenni azért, hogy többet érjen a diplománk? Szükség van mind a 66 magyarországi egyetemre? Érdemes pénzt fektetni az oktatásba? Minderre egyetlen, hiányzó mondat a válasz...

Az elmúlt napokban nézegettem oktatással kapcsolatos cikkeket, és kijött egy összefoglaló a magyar oktatás helyzetéről. Ebben az OECD legfrissebb adatai szerint Magyarország munkanélküli lakosságának 2,3%-a rendelkezik BA, és 1,9%-a rendelkezik MA-diplomával. Mit lehet tenni azért, hogy a diploma valóban értékes legyen?

Ha önmagában nézzük az adatsort, akkor kétségtelenül ez a százalék nem tűnik kevésnek. Kevesebb is lehetne, lehetne nulla is a diplomás munkanélküliségi ráta Magyarországon. Valószínűleg érdemes lesz az adatok mögé nézni, pl. hogy milyen régóta munkanélküli valaki. Ekkor azt fogja látni, hogy ezek viszonylag rövid időintervallumok.

Ha folyamatában nézi, akkor azt látja, hogy a diplomás munkanélküliség sokkal rövidebb ideig tart, tehát a diplomások igen nagy valószínűséggel helyezkednek el. Ha ezeket az adatokat nézi, akkor érdemes lenne diplomásokba fektetni az országnak. Ők azok, akik éppen a tudásuk birtokában találnak állást, nem pedig munkanélküli státusban vannak hosszú ideig. Ők azok, akik dobbantóról tudnak odébb menni egy másik állásba. Úgy lehet valószínűleg lecsökkenteni a diplomás munkanélküliség rátáját, hogy sokkal több diplomást juttatunk tudáshoz, és megpróbáljuk azt elérni, hogy Magyarország egy ilyen „tudásbázis” legyen, és az a tudás olyan erős és egyben rugalmas legyen, hogy nagyon könnyen lehessen váltani. Csak egy kicsit kellene annak a diplomásnak továbbképeznie magát, és új, frissített tudás birtokában újra munkába tud állni.

Szintén az említett cikkben szerepelt ez a mondat: „a gazdasági fejlődéshez vezető legbiztosabb út, hogy az adott állam sokat költ az oktatásra”. Egyetért ezzel?

Először helyezzük kontextusba az oktatásra fordított pénzt, és nézzük meg, hogy az összes többi közszolgáltatáshoz képest az oktatás hol áll és miért. És akkor fogjuk érteni, hogy miért is igazán baj, hogy keveset költünk az oktatásra.

A rendszerváltás óta nem tettük fel magunknak a kérdést, hogy miért oktatunk. Nem azt, hogy mit és hogyan oktassunk, mert arról nagyon sokat vitatkoznak. De hogy ezt az egészet miért csináljuk? Miért működtetünk egy olyan társadalmi alrendszert, amely a második legnagyobb az országban – csak a társadalombiztosításban vannak többen, mint az oktatásban –, több mint 1300 milliárd forintba kerül évente az oktatás. És nem gondolkozunk el azon, hogy ezt miért csináljuk. A szülők miért küldik el a gyerekeket minden reggel, az ágyból kirángatva, be egy épületbe, hogy nyolc órát ott töltsenek. Mi a célunk a tudással? Hogy visszakanyarodjunk a kérdésben a pénzre, az oktatás egy közszolgáltatás, ami azt jelenti, hogy azt közpénzekből működteti az állam, méghozzá kötelező módon.

Úgy, hogy minden tanuló számára ez kötelező, és a szülőt is kötelezik, hogy küldje be oda a gyereket. Nem menekülhet sem az állam, sem az állampolgár attól, hogy az oktatást együtt működtessék. Közpénzek-

FOTÓ: BEKKER BALÁZS

ből, adóforintokból működik, ugyanúgy, mint az egészségügy, a közlekedés, vagy a közigazgatás.

Na most képzeljük el, hogy a Közgazdász olvasóit elküldenénk Budapest utcáira, és arra kérnénk őket, hogy készítsenek interjút a járókelőkkel. Csak egy mondatban próbáljanak válaszolni a kérdésekre, igazán izgalmas válaszokat kapnánk. A kérdések pedig így hangoznának: Miért kell nekünk egészségügy? Miért kell rendőrség vagy közigazgatás? Az igazi tragédia az az, hogy amikor az állam közös pénzt, amely különböző adókból bejön, és el akarják osztani, akkor a különböző szférák ugyanazért a pénzért harcolnak. És az egészségügy nagyon könnyen meg tudja mondani, hogy mit csinál, és miért kér egy kicsivel több pénzt, mint tavaly. A rendőrséggel és a közigazgatással is hasonló a helyzet. Az oktatás nem tud harcolni ebben a vitában, mert nem tudja megmondani, hogy ő miért csinálja azt, amit csinál. Az oktatás minden évben kevesebbet kapott, mint az azt megelőző évben. Tehát, többet kellene költeni? Persze. De én attól félek, hogy önmagában többet költeni az nem nagyon lesz elegendő. Mert mit is akarunk? Mit is akarunk, és ahhoz mennyi pénz kell? Mert elképzelhető, hogy a duplája is kevés. Vagy a fele is sok. Nem tudunk jó választ adni, amíg nem tudjuk, hogy mit akarunk, és mit akarunk vele elérni. Hány tanár kell? Attól függ, hogy mit akarunk csinálni. Ha semmit, akkor most is sok tanár

van. Ha nagyon komoly dolgot akarunk csinálni, akkor valószínűleg kevés tanár van. Hány épület kell, annak milyen felszereltnek kell lennie? Ezek mind-mind csak azután következzenek, hogy tudjuk, hogy mit akarunk vele csinálni.

Mondok egy példát. A finnek találtak jó megoldást. 37-38 évvel ezelőtt elkezdtek egy vitát arról, hogy „milyenek legyünk mi finnek 50 év múlva”. Az egész országban vita folyt erről, majd a tapasztalatokat összegyűjtötték, és az oktatásra kitaláltak két izgalmas mondatot. Az egyik úgy hangzott, hogy „a garázsokban és a szufnikban bútyműveket hozzuk be a szakiskolákba, mert ezek nem hülyék, csak örültek”. Micsoda mondat, ezt biztosan nem akadémikus mondta. Ahogy az emberek beszélgettek, érezték, hogy ebben van lehetőség. De az a mondat, amelyen ma a világ legjobb oktatási rendszere nyugszik, az úgy hangzik: „nem hagyhatjuk a szüleinket és a nagyszüleinket meghalni anélkül, hogy megtanulnánk tőlük, amit tudnak”. Ebben a mondatban nincs szó pénzről, GDP-ről, „keves vagy sok”-ról, tanárokról, azoknak a fizetéséről, az egésznek a kötelező jellegeről.

Ez is beleillik a kormány jelenlegi családközpontú politikájába, nem?

Igen, beleilleszkedik, csak az oktatáspolitikai nem találja meg ezt a mondatot. És ettől érzem én hiányosnak az oktatáspolitikai vitáinkat, mert nem tudjuk, hogy milyen cél érdekében vitatkoznak. Minden kormányzati ciklus

meghirdette a maga kormányzati reformját, ebben nincs semmi újdonság. Csak hát, ha nem tudjuk, hogy merre megyünk, akkor mindegy, hogy merre szaladunk és mindegy, hogy milyen gyorsan. Mert nagy valószínűséggel, ha rossz irányba megyünk, akkor csak rosszat teszünk magunknak. Tehát én ebben látom a pénzről szóló diskurzus ördögöcskéjét elásva.

És akkor kinek a feladata lenne, hogy kijelölje, mi is az oktatás célja?

Mindenkinek. Bármilyen furcsa, bárki idetartozhat. Ön, az Önök családjában vitakozhatnak erről; a településen, ahonnan érkezik, a kultúrházban; a Tudományos Akadémián; a művészvilág; az egyházak; a civil szektor; a politika egyik és másik oldala. Ebből a vitából szerintem senki nem hagyható ki. Nincs olyan, hogy csak valaki kijelölheti ezt az utat, ember, tanács, bárki. Honnan lenne ő bölcsebb, mint mi mindannyian? Én azt gondolom, hogy egy különleges társadalmi vita során lehetne megtalálni egy ilyen mondatot. Még akkor is megérné lefolytatni ezt a vitát, ha nem találjuk ezt meg, mert a vita maga vagy a folyamat olyan sok-sok energiát áramoltatna az iskola világa fele, amit ma pénzzel sem tudnánk megvenni.

Ma Magyarországon 66 állami-lag elismert felsőoktatási intézmény van. Szükség van ennyire?

Valószínűleg ha mérnök vagy közgazdász lennék, akkor könnyebben tudnék erre válaszolni, de attól függ, hogy mit akarunk. Ha elitisták vagyunk, azt mondjuk, hogy szűkítjük az egyetemre jutás pályáit, hogy csak nagyon kevesen jussanak be, mint amire azért látunk is példát – 2020-tól már csak emelt szintű érettségivel és felsőfokú nyelvvizsgával lehet bejutni egyáltalán egyetemre. Tehát ha szűkül ez a pálya, akkor sok. Ha az a cél, amit az első kérdésében feltett, hogy sokkal több diplomás legyen Magyarországon – hiszen nincsen túl sok nyersanyagunk –, akkor azt mondom, hogy az emberi agyra kellene fókuszálni, vagy abba kellene fektetni sok pénzt, és akkor meg kevés. Szóval, ha nem tudjuk, hogy miért oktatunk, ha nem tudjuk, hogy mi a célunk, akkor nagyon nehéz megválaszolni ezt a kérdést. De hogy ne kerüljem

meg a magvát a kérdésnek: azt látni kétségtelenül, hogy sok felsőoktatási intézmény úgy versenyez egymással, hogy hasonló képzéseket próbálnak nyújtani a fiataloknak. Vannak olyan képzések, amelyek miatt az ember inkább elmozdul otthonról, és elmegy a fővárosba, vagy a megyeszékhelyre, mert ott az egyetemi képzés jobb, és nem marad meg a főiskolán esetleg, mert „ugyanannyiba kerül, akkor megszerezheti a jobbat is”.

Azt látom, hogy elindult egy különleges folyamat, de ezek mindig hosszú folyamatok: a főiskolák megpróbálják megkezesni a saját arculatukat, akár az egyetemek is. Egy olyan képzést nyújtani, amiért érdemes odamenni, akár az ország másik feléről is, mert az a legjobb képzés, például Sopronban van erdészképzés. A békéscsabaiak Sopronba fognak menni erdészképzésre, mert ott van, és mert egy kifejezetten tradicionális, jó képzés. A főiskolák és az egyetemek is keresik a helyüket, hogy ne oltsák ki egymást. Az igazi baj a 66-tal, hogy ezek az egyetemek ádáz csatát vívnak egymással a hallgatókért, akiknek a száma egyre kevesebb, mint ahogy a gyerekek száma is egyre. Ezeknek a hallgatóknak a csökkenő létszámuk mellett egy másik ismertetőjegye, hogy ők az a generáció, amelyiknek nincs pénze. Diákhitel kényszerülnek felvenni, hiszen nem minden szülő engedheti meg magának a gyereke támogatását. Ott van viszont egy réteg, 45-60 év között, akiknek semmit nem kínál az egyetem, maximum részképzéseket. Az Önök szüleinek a generációja még szeretne tanulni, de ehhez meg kellene alapoznia a tudását. Nekik van pénzük, ki tudná fizetni a képzést. Egy olyan rétegről van szó, aki megszólítható, akire lehet építeni, akikre az egyetem kapacitásai meglennének. A 66 inntól válik izgalmassá. Hogy oda kik járnak, hányan, és milyen képzéseket vesznek igénybe. Lehet, hogy a nappalis hallgatók száma nem túl nagy, de lehet, hogy az esti vagy levelező szakos hallgatók száma nagy, és akkor megéri ennyi egyetemet működtetni.

A tudás értékes, és minél idősebb az ember, annál nagyobb a tudása. De akkor mi alapján

várják el egy huszonévestől, hogy ugyanannyi tapasztalata legyen, mint amennyi egy negyvenévesnek van?

Úgy gondolom, hogy ha az egyetemistáinkról többet beszélnének, akkor kiderülne, hogy értékesek, érdemes figyelni rájuk, és akkor nem jönnének lehetetlen elvárások velük szemben. Valószínűleg ez fordítva is igaz, mivel az idősebb emberek szeretnének tanulni és hasznosak lenni, őket nem szabad eldobni 50 éves koruk után. Őket nem kirekeszteni kell a társadalomból, tőlük kell tanulni. Ha sikerülne ilyen generációk közötti párbeszédet létrehozni, akkor a válaszaink és a megoldásaink olyanok lennének, amelyeket egyre többen fognak követni. Azt gondolom, hogy ezeket a tabukat kell feltörögetni. Egyre nehezebbé válik majd a jövőben felvételt nyerni a felsőoktatásba.

Ezek szerint a kormány inkább az elitista koncepció hívének mondható?

Kétségtelenül. Amiről most beszélök, az a politikai diskurzus vitája. Nincs még egy olyan szféra Magyarországon, ami annyira pulzálna magából a negatív üzeneteket, mint az oktatás. Ahogy a professzorok szoktak a hallgatókról beszélni, ahogy a hallgatók szoktak a professzorokról beszélni, ahogy a szülők a tanárokról és a tanárok a szülőkről, ahogy

a politikusok a tanárokról, a tanárok a politikusokról. Ha hozzátesszük azt is, hogy ennek a szférának nincs megfogalmazott célja... A kormány kitalálja, hogy kinek mennyi pénzt oszt. Hát miért adjanak pénzt egy szférának, ami magáról is rosszat állít? Hogy bízam bennük, amikor ők sem bíznak magukban? Ezen kellene változtatni. Ezért kellene beszélgetni a „miért?”-ről, mert elképzelhető, hogy akkor nem szűkítenénk ezt a szférát, hanem tágítanánk.

Ma Magyarországon egy olyan kapun lehet bemenni az egyetemre, amin mindenkinek át kell haladnia. Az érettségi rendszerét így hoztuk létre. Az európai egyetemek és államok egész más utat választanak. Azt mondják, hogy az érettségivel csak egy vonalat húzunk. Az érettségi nem mondja meg egy gyerekről, hogy miért akar mondjuk orvos vagy mérnök lenni. A nyugat-európai egyetemeken az érettségi minimum feltétel ahhoz, hogy valaki egyetemre menjen, de utána motivációs levelet kell írni a vágyairól. Amikor behívják felvételi beszélgetésre a diákot, megkérdezik tőle, hogy szerinte miért az adott egyetem a legjobb? Miért gondolja, hogy az ő egyetemük adja majd meg neki azt a tudást, amitől sikeres ember lesz? És ez alapján a beszélgetés alapján dől majd el, hogy a gyereket felveszik-e. Amikor kérdezem az oktatás-politikusoktól, hogy miért ezt a rendszert választottuk, már nem tudnak válaszolni rá. 🐦

FOTÓ: BEKKER BALÁZS

MESE PONG

„A TÖRTÉNETEK SEGÍTHETNEK JOBBAN ÉLNI”

– INTERJÚ CSILLIK KRISTÓFFAL,
A MESE PONG ÖTLETGAZDÁJÁVAL

Honnan jött a Mesepong ötlete?

Minden vállalkozás úgy indul, hogy egy antropológus szemével jársz a világban, és megkérdezed magadtól, hogy mi az a probléma, amit szeretnél megoldani. Mi a Benedekkel két problémát láttunk. Az egyik az volt, hogy az emberek nem igazán tudnak személyes ajándékot adni. A legtöbb, amit tehettél, nagyjából az volt, hogy nyomtattál egy pólót, hogy boldog születésnapot, szerető barátaid, legjobb anyu, az év péke, stb. Arra jutottunk, hogy akkor lehet valóban személyes egy ajándék, ha az ajándékozottból táplálkozik. A másik probléma pedig, amit láttunk, hogy az olvasók ritkán tudnak úgy olvasni szöveget, hogy az valóban adjon nekik valamit, vagy esetleg segíteni is tudjon nekik valahogy. És erre a két problémára

ELKÉPZELJÜK, HOGY NEKED MI TETSZENE, HOGY MIK LEHETNEK A PROBLÉMÁID, ÉS EZEKET A PROBLÉMÁKAT PRÓBÁLJUK FELDOLGOZNI EGY TÖRTÉNETBEN, AMI A TE ÍZLÉSEDNÉK EGYÉBKÉNT MEGFELEL.

”

találtunk egy választ: személyes történetet. És ez egy olyan történet, ami neked szól.

Hogyan készül egy mese?

A mese úgy készül, hogy valaki hall a szolgáltatásunkról, és rájön, hogy vagy adna valakinek egy ilyen ajándékot, vagy, hogy ő maga szeretne egy olyan önzestű közeget, amiben megláthatja azt, hogy milyen embernek tűnik mások számára. Ha megtalálja a Facebook-oldalunkat vagy a honlapunkat, ott egy link el tudja vezetni őt a kérdőívhez. Ez a kérdőív olyan dolgokra kérdez rá, amik segítenek nekünk abban, hogy olyan történetet írjunk, ami tényleg ad valamit a felhasználójának. Ilyen kérdések vannak, hogy: hány éves vagy, milyen iskolába jártál, mivel foglalkozol, milyen meséket szerettél, kik azok az alkotók, akik neked fontosak, milyen zenekarokat szeretsz, milyen festményeket szoktál nézegetni, stb. Van olyan rubrikánk, hogy egyéb, amit fontosnak tartasz magadról, illetve, és amit még szoktunk kérni, hogy mondd el, hogy most hol tartasz

KEMÉNY GABRIELLA

Csillik Kristóf, aki az ELTE kommunikáció – és médiatudomány szakának hallgatója, 21 éves, és a saját vállalkozását vezeti. Egy egészen különleges vállalkozást: rendelésre ír meséket, személyre szóló történeteket, amelyek nem csak szórakoztatóak, de a személyiségfejlődést is segítik. Vele beszélgettem.

az életemben, hogy házas vagy, meghalt valakid, nyitottál egy új boltot, ilyesmi. Ez alapján mi elgondolkodunk arról, hogy te milyen ember vagy, vagy az, akiről te meséltél (a gyereked, a csajod, a pasid, az anyukád, az apukád, akárki akinek kérted a mesét). Elképzeljük, hogy neked mi tetszene, hogy mik lehetnek a problémáid, és ezeket a problémákat próbáljuk feldolgozni egy történetben, ami a te ízlésednek egyébként megfelel.

Mondok egy példát: egy általános iskolásokat tanító tanárnéni kért tőlünk egy mesét. Neki az volt a problémája, hogy nagyon szeretett volna segíteni, jót tenni a gyerekekkel, de nem nagyon tudta, hogy ezt hogyan tudná megtenni, mert hogy a gyerekek féltek tőle egy picit, meg túl szigorúnak érezték, pedig ő csak jót akart. Mi pedig olyan mesét írtunk neki, ahol egy múzsa volt, aki folyamatosan próbálta megihletni a művészeket. Csak hogy ezek a próbálkozásai rendre balul sülték el: egy izlandi költőt belevetett a vulkánba, meg egy indiai szobrászónak elárverez-

te a házát (mert a szobrászónak csak akkor tudott alkotni, hogyha nem volt pénze, mert a szegénységtől ihletődött meg). A történetnek az volt a vége, hogy Raszputyin be volt zárva egy barlangba és nagyon szeretett volna meghalni, és a tanárnő segített neki ebben, így Raszputyin végre szabad lehetett. Ez a mese igazából arról szólt, hogy a jó segítség nem mindig az egyértelmű út. Lehet, hogy neked kell perspektívát váltanod ahhoz, hogy jól tudj segíteni. Ez a tanárnő később írt nekünk, hogy újra és újra elolvasta ezt

A népmesék is tele vannak szimbólumokkal, és arra utaló jelekkel, hogy ezek a mesék belső utazásra invitálnak minket. Nem véletlen, hogy a képi világuk az az álmainkhoz áll a legközelebb. „Hol volt, hol nem volt...” ez a bizonytalan időmeghatározás eleve misztikus megközelítés. Arra utalhat, hogy nem fontos, mikor játszódik a történetünk, mert a mesékben megjelenő belső és külső konfliktusok folyamatosan jelenlévő problémák, olyan élethelyzetek, amelyekben nekünk is részünk lehet.

a mesét, és most már egy kicsit máshogy áll a gyerekekhez. Ennél a levélnél úgy éreztem, hogy van értelme csinálni, hiszen valakinek segítettünk egy picit.

Akkor ez egyfajta terápia is egyben?

Így van. Nem gondolom, hogy a Mesepong elsődleges feladata a szórakoztatás lenne. Nagyon jó, hogy ha izgalmas egy történet, de én úgy gondolom, hogy ennél fontosabb küldetése kell, hogy legyen egy mesének, amit mi megírtunk. Az a feladata, hogy tisztábban lásd magadat egy kicsit, vagy tisztában lásd azt, hogy milyen embernek tűnsz mások szemében.

Van kedvenc meséd, ami a te alkotásod?

Van egy, amit nagyon szeretek. Volt egy lány, akiről annyira információ volt, hogy szépen mosolyog. Ebből kellett valamit csinálni. Végül egy olyan mesét írtam, amiben egy szláv mágusnak folyton kirabolják a házáat, ezért össze akarja rakni a legfélelmetesebb gölemet, házörzőnek. Járja a

világot és mindenkinek elrakja a legfélelmetesebb tulajdonságát, gyűjti a rettenetes lábakat, meg vállakat, és abból épít egy nagyonfélelmetes gölemet. Egyszer Magyarországon járt ez a szláv mágus, és már csak szája nem volt a gölemnek. A mágus tartott maga mellett egy tolmácsot, aki egy „afáziás hülyegyerek” volt. A szláv megkérdezte az emberektől, hogy kinek van a legfélelmetesebb vicsora ezen a környéken. Csakhogy a tolmács beszédhibája miatt az emberek félreértették a mágust, és azt hitték, arra kíváncsi, hogy kinek van a legjobb vigyora? Mondták is, hogy hát az Esztinek. És akkor a szláv elvette az Eszti száját, és rátette a Gölemre, akinek bár minden tagja rettenetes volt, a mosolya olyan megkapó volt, és olyan jól beszélt, hogy hírolvasó lett az RTL-ben.

ENNÉL A LEVÉLNÉL ÚGY ÉREZTEM, HOGY VAN ÉRTELME CSINÁLNI, HISZEN VALAKINEK SEGÍTETTÜNK EGY PICIT.

NAGYON JÓ, HOGY HA IZGALMAS EGY TÖRTÉNET, DE ÉN ÚGY GONDOLOM, HOGY ENNÉL FONTOSABB KÜLDETÉSE KELL, HOGY LEGYEN EGY MÉSÉNEK, AMIT MI MEGÍRTUNK.

Mik a terveitek a jövőre nézve?

Van Magyarországon egy magánóvodákat tömörítő szervezet, akikkel most úgy néz ki, hogy együtt fogunk működni. Hosszútávon azt szeretném, hogy ha egy nagy írógárda lennénk és több országban is megvethetnénk a lábunkat. Én hiszek abban, hogy a történetek segíthetnek jobban élni, és szeretném, hogy akár ebben a vállalkozásban, akár egy másikban, ez az üzenet átütne. Nagyon sokan szeretnének írni ebben az országban, és úgy gondolom, hogy rengeteg írónak vagy otthonülő anyukának és apukának tudnánk munkát és célt adni.

„A választott mese hőse ugyanazért indul el, mint az, aki elé akadályokat gördített az élet. Csakhogy míg a meshős képes végigjárni a számára jelölt utat, a racionális ember képtelen a továbbhaladásra. A mesékben rejlt ősi tudásanyag azonban mindenki számára hozzáférhető” – írják megjegyzésként a kritikások Boldizsár Ildikó „Meseterápia a gyakorlatban” c. könyvéhez. Ugyanis, bár a meseterápia eredete ebben a (tudományos) formájában nem régre nyúlik vissza, mára bevett pszichológiai módszer, és számos könyv áll a rendelkezésünkre, ha mélyebben szeretnénk beleásni magunkat.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

[FACEBOOK.COM/MESE PONG](https://www.facebook.com/mesepong)

[MESE PONG.WORDPRESS.COM/](https://www.mesepong.wordpress.com/)

FILM KONCERT KIÁLLÍTÁS RANDOM

A KÚT (2016)

Gigor Attila, „A nyomozó” c. film rendezője hét év elteltével leforgatta második filmjét. A köztes időben a Terápia című sorozaton dolgozott, de a mozi az ő igazi terepe: A kút pedig egyértelműen az egyik legígéretesebb magyar film az elmúlt években.

Van egy benzinkút az osztrák határ szélén, a semmi kellős közepén, aminek az érintésével indulnak útnak egy gengszter által futtatott prostituáltak, nyugati álmaikkal. Csak hogy az egyik lányokkal megakadt busz lerobban, és mind a kúton ragadnak a kutassal és a fiával, és kezdődnek a bonyodalmak... Egy újabb látványos film a rendezőtől, akit gyakran hasonlítanak Tarantinohoz a kritikusok.

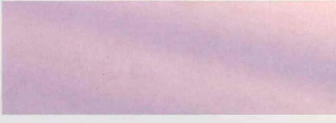
SZABÓ BENEDEK ÉS A GALAXISOK, OKTÓBER 28., A38 HAJÓ

„A Galaxisok utolsó budapesti koncertje 2016-ban, ami azt jelenti, hogy a zenekar eljuttassa az összes olyan számot, ami rajta lesz a jövő tavasszal megjelenő harmadik lemezen és kész van.” Ezúttal a koncert nem a tetőteraszon lesz, hanem (jól megérdemelten) a koncertteremben, úgyhogy mindannyian be fogunk férni. Pesti éjszakák, házibulik, másnaposság, nosztalgia: a Galaxisokkal nem lesz nehéz túlélni az őszi melankóliát!

VADNYUGAT. AZ AVANTGÁRD WROCLAW (LUDWIG MÚZEUM - NOVEMBER 27.-IG)

„Itt, a kommunista Lengyelország peremén elterülő végtelen, vad mezőkön, különböző kultúrák találkozási pontján rendkívül élénk, kísérletező és a vasfüggöny két oldalát összekötő együttműködésen alapuló művészeti élet zajlott. A művészek saját mikrovilágot építettek fel, amely a szabadság és függetlenség eszméit hirdette.” A 60-as évektől napjainkig ívelő kiállítás képzőművészeti alkotásokat, filmeket, és hangfelvételeket mutat be a wroclawi vizuális művészet, építészet, színház, film, dizájn és a mindennapi élet területéről.

5. ORSZÁGOS SLAM POETRY BAJNOKSÁG - DÖNTŐ (OKTÓBER 30. TRAFÓ)

A hazai slam mozgalmat a budapesti Múcsarnok indította el 2006 februárjában Budapest Slam nevű rendezvényével, amit költők és raperek párbajaként tartanak számon. Azóta eltelt tíz év, megalakult a Slam Poetry Budapest, Süveg Márk (Saiid) nyert két bajnokságot, és országsszerte egyre nagyobb az érdeklődés a slam iránt. Többszörösen neveztek az idei Slam OB-ra, 27-en maradtak a döntőben; a slammereknek három percük lesz, hogy meggyőzzenek, érveljenek, szórakoztassanak és elgondolkodtassanak. Az utolsó forduló október 30.-án lesz a Trafóban, Amoeba zenekarral megvendéglélőpökökkel, meg mindennel, ami kell.

A SOKSZÍNŰSÉG AZ, AMELY SOK LEHETŐSÉGET TEREMT

KASZÁS ALBERT

Eredetileg a BME-re szeretett volna járni, de végül a Közgáztt választotta. Itt töltött éveit alatt nemzetközi kapcsolatokat hallgatott és mellette a Közgazdászba publikált. Húsz évig dolgozott a Magyar Nemzetnél, ma pedig ő a Figyelő főszerkesztője. Lambert Gáborral a harminc évvel ezelőtti egyetemi életről, ambíciókról és egy tudatosan felépített újságírói karrieréről beszélgettünk.

Milyen szakon végzett a Corvinuson és miért ezt a szakot választotta?

Nemzetközi kapcsolatokból szereztem diplomát, amely akkor négy és fél éves képzést jelentett. Azért esett a választásom erre a szakra, mert tetszett benne, hogy nem voltak kimondottan közgazdasági tárgyaink. Sokkal inkább történelem- és nyelvorientált képzést kaptunk. A Közgázon akkoriban a nemzetközi kapcsolatokat elég jó szaknak számított, éppen ezért elég keresett is volt. Az egyetem elvégzése után a hallgatók a diplomáciában helyezkedtek el, és engem ez vonzott igazán.

Milyen emlékek fűzik az egyetemhez és milyen volt corvinusosnak lenni akkoriban?

Akkoriban más volt a diploma rangja, mint ma, mivel elég kevés egyetem volt mind Budapesten, mind pedig az egész országban. Ha őszinte akarok lenni, a Corvinus nem tartozott az élvonalhoz, éppen ezért sokáig a Műszaki Egyetemre szerettem volna járni, mivel építész mérnök szerettem volna lenni, de a fizikával mindig is hadilábon álltam. Végül ezért felvételiztem a Közgázra, aminek kezdetben nem éreztem az igazi rangját, csak miután lediplomáztam. Akkoriban a Corvinus egy elég laza egyetemnek számított. Voltak úgynevezett „zsibongószakok”, ahol sokszor az oktatás helyett is inkább társasági élet folyt. Az én szakomnál az első év az nagyon nehéz volt, de a többi már lazábbnak mondhatnám. A nemzetközi kapcsolatokon húsz főből állt a csoportunk és ezáltal egy elég erős közösségi érzet

alakult ki bennünk, amely a mai napig megmaradt. Néha szervezünk találkozót a volt csoporttársaimmal, és egy idő után előjön belőlünk a corvinusos identitás, hogy milyen jó is volt oda járni. Mind nagyon jó helyeken kaptunk állást, magas pozíciókban. Jó ezt látni, hogy mindannyian alapvetően sikeres emberek lettünk.

Hogyan került kapcsolatba a Közgazdászal?

A közgazdászos éveimre mindig szívesen gondolok vissza. Ha jól emlékszem, egy napon csak úgy besétáltam az akkori irodájukba és megkérdeztem tőlük, hogy írhatnak-e az újságba én is. Nem voltak határozott elképzeléseim, csak írni szerettem volna valahova. Már gimnáziumban is érdekelt az újságírás, és az egyetemi éveim alatt is szerettem volna publikálni. Szerencsére a Közgazdászal párhuzamosan a Magyar Nemzetnél is lehetőségem volt erre, ahol először csak nyári munkát vállaltam, ám a gyakornoki munkám a szünidő végeztével is folytatódott. Itt a külpolitikai rovatnál számítottak rám.

Milyen volt, illetve hogyan működött akkoriban a Közgazdász szerkesztősége?

Igazából csak egy főszerkesztő volt és 10-15 újságíró. A főszerkesztő akkoriban Farkasinszky Edit volt, akit mindig meg kell említenem, ha a Közgazdász szóba kerül. Nagyon profin vitte a lapot, emellett pedig nagyon embercentrikus is volt. Mindig volt hozzánk egy jó szava, mindig dicsért és lelkesített minket. Hozzá bármikor fordulhattunk bármilyen kérdésünkkel. Egy laza közösség voltunk, nem voltak szigorú szabályaink. Erre jó példa az, hogy előfordult olyan, hogy hónapokig nem írtam semmit, nem mentem be az irodába, aztán amikor egy idő után ismét betoppantam, mindenki úgy fogadott mintha mi sem történt volna. Nagyon jó csapatszellem volt ránk jellemző. Motivált minket az, hogy nyomtatásban láthatjuk a saját nevünket a saját cikkünk alatt. Úgy gondolom, hogy az itt és a Magyar Nemzetnél eltöltött idő szeretettette meg velem igazán és végleg az újságírást.

Már akkor is voltak újságírói ambíciói, vagy csak jó időtöltésnek tartotta?

Az igazat megvallva, úgy mentem az egyetemre, hogy nem tudtam, hogy pontosan mi is akarok lenni. Az első évemben jelentkeztem a Közgazdászhoz, majd egyre erősödött bennem az ambíció az újságírás iránt. Nagy szerencsémnek tartom azt, hogy éltem a lehetőséggel, amit a Magyar Nemzet jelentett. Év közben mind a két helyre írtam időtöltés gyanánt, de a harmadik évemben már elég tudatosra vált bennem, hogy újságíró szeretnék lenni. Ebben az évben felajánlották a Magyar Nemzetnél, hogy maradhatok náluk, így pedig már egyenes útnak volt az újságíráshoz.

Hogyan folytatódott tovább újságírói pályája a Közgazdász után?

A diploma után már a Magyar Nemzetnél dolgoztam a külpolitikai rovatnál. Erre a mai napig büszke vagyok, mert nagy presztízs volt oda írni. Mivel akkor még csak gyakornok voltam, ezért elvégeztem a MÚOSZ (Magyar Újságírók Országos Szövetsége) egy éves újságírói képzését, amivel már hivatalosan is újságírónak mondhattam magam. Húsz évig dolgoztam a Magyar Nemzetnél, majd 2000-ben kerültem a Világgazdasághoz, mint rovatvezető. A mostani munkahelyem a Figyelő 2003-ban keresett meg főszerkesztő-helyettes pozícióba. Itt nagyon megszerettem a hetilapos munkát. Négy évvel ezelőtt lettem főszerkesztő, ami egy egész másfajta kihívást jelentett. A Figyelő és én mondhatni, hogy egymásra találtunk. Ez egy olyan közeg és szemléletmód, amely megfelel annak, amit a világról gondolok

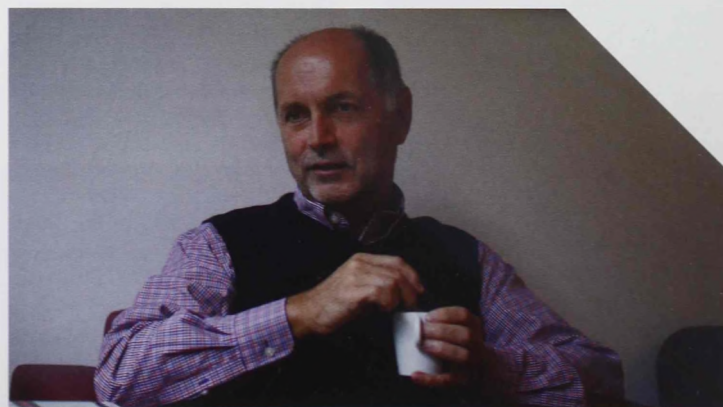
Mit gondol, mi tesz valakit jó újságíróvá?

Ez egy összetett dolog, mivel sok lehetőség van ezen a pályán.

Más képességek kellene például egy nyomtatott lap újságírójának, mint egy tévésnek vagy rádiósnak, de megint más képességeknek kell, hogy birtokában legyen egy külpolitikai elemző, mint egy belpolitikai újságíró. A sokszínűség az, amely sok lehetőséget teremt ezen a pályán. Úgy mondanám, hogy különböző erényekkel lehet valaki jó újságíró. Először is kell egyfajta kíváncsiság a világ iránt, valamint egy nagyfokú nyitottság az információk befogadására és értelmezésére, de legfontosabb között tudnám kiemelni a szakmai alázatot is. Nem elég csak a kezdeti lelkesedés és a sikerek, folyamatosan kitarottnak és alázatosnak kell lennie annak, aki jó és hiteles újságíró szeretne lenni.

Van-e esetleg valami jótanácsa a Közgazdász jelenlegi újságíróinak?

Magyarországon az évtizedek alatt sajnos nem igazán alakult ki megfelelő újságíróképzés. Ha valaki újságíró akar lenni, akkor sokkal jobb az, ha áll mögötte valamilyen szakmai tudás, egy olyan terület, amelyben az egyén magabiztosan mozog. Legfőbb ilyen területnek a gazdaság ismeretét mondanám, mivel ennek az ismerete egy megfelelő szemléletmódot ad ahhoz, hogy értelmezzük a körülöttünk lévő dolgokat. Szerintem ez megbízhatóbb kiindulópont, mintha valaki egy ideológiai szemléletmód alapján értelmezi a körülötte lévő világot. Szerencsésnek tartom magam amiatt, amiért végig olyan pályán tudtam mozogni, ahol ez kialakítható. Ha valaki az egyetem után is újságírással akar foglalkozni, akkor legyen nyitott és befogadó. Próbálja kialakítani azt a képességet magában, hogy ha valamiről van egy előzetes feltevése, és az anyaggyűjtés során azzal ellenkező tényekkel találkozik, akkor a tények győzzenek, és ne a prekoncepció. ✎

FOTÓ: VINCZE TÍMEA

OSZTOTTUNK-SZOROZTUNK: ADJUK ÖSSZE, AMI MARADT!

MENYHÉRT DORKA

Fejcsóválva hallgatjuk a bevásárlóközpont árúinak maradékáról szóló elkeserítő beszámolókat, de valójában saját bevásárlásaink során sem tudunk zöld ágra vergődni a pazarlás kérdésével: mindig kerül olyan termék a kosarunkba, ami utána a szemétkébe vándorol. Ilyenkor bosszúsan gondolunk arra, hogy ugyan miért nem létezik valami megoldás. Felejtésük el a felpaprikázódást: létezik!

Április elején olvashattunk az indiai Minu Pauline-ről, aki egy hűtőszekrényt helyezett el étterem elé, hogy segítse a rászorulókat. A Nanma Maramnak keresztelt hűtő – annyit tesz: a jószág fája – egyszerre két célt is szolgál: az éhezők segítését és a pazarlás megoldását. A fridsider bárki számára hozzáférhető a hét bármely órájában, akár éhségét szeretné csillapítani, akár ő is adakozna. A tulajdonos napi hetvenöt-nyolcvan adaggal ajándékozza meg az éhezőket.

Magyarországon az adományozás időszaka általában adventkor köszönt be. Nem kell azonban megvárunk a téli cipősdoboz-projekteteket, elég csak egy kicsit figyelmesebben körültekintően, hiszen rengeteg hasonló közösségi kezdeményezés létezik. A Magyar Ételládák Mozgalom a Pécsi Irgalmasrendi Kórház házfőnökéhez, Morvay Imre, Pio atyához fűződik. Pio atya több helyen is látta, hogy zacskóban akasztják ki a kerítésre a megmaradt ételt, melyet a rászorulóknak szánnak. Ő egy olyan eső- és hóálló megoldást eszelt ki, mely több ember számára hozzáférhető és nem csak azok juthatnak hozzá, akik épp észrevesznek egy ilyen kerítést: „Enni adok – enni kapok” felirattal állított egy fémszekrényt a kórház elé az éhezők számára. A szekrényben található dobozokba bárki tehet élelmiszert. Az ötlet több városban is megvalósult, önkéntes adakozók egymás közt megbeszélnek, ki mikor tölti fel a dobozokat, a reggelit sokszor pékségek állják.

Nemcsak élelmiszerral tehetjük teljesebbé egy rászoruló napját; feleslegessé vált holmink is lehet másnak ajándék. A Berlinből indult givebox mozgalom Budapesten is megvetette a lábát: a Lövház utca 29. szám alatt található egy szekrény, ami sosem üres, hála a lakóknak és a környékbelieknek. Ruhanemű, könyv, élelmiszer, játék – mindenki megtalálhatja azt, amiben hiányt szenved. Az ötlet a társasház közös képviselőjétől származik, akinek kezdeményezése az adakozáson kívül a fenntarthatóság szempontjából is szimpatikus, emellett pedig mesterien összekovácsolta a ház lakóit. A polc felett egy táblán olvashatjuk a felhívást, hogy csak működőképes tárgyakkal,

tiszta ruhákkal segítsük a rászorulókat. Országszerte találunk konténerreket, melyekbe megunt, kinőtt ruháinkat helyezhetjük el, kávézóban pedig úgynevezett felüglesztett kávé vehetünk, melyek a legjobb helyre kerülnek – olyan emberekhez, akiknek tényleg szükségük van rá, de nem feltétlenül engedhetik meg maguknak ezt a luxust. Ha hirtelen nem jut eszünkbe semmi, amit másnak adhatnánk, de elkaptott a jótékonyági láz, akkor érdemes ellátogatni az „Adjukössze” weboldalára. Itt civilszervezetek indítják el jótékony kezdeményezéseiket, melyeket a pénztárcánk által megengedett összeggel támogathatunk. ✎

FORRÁS: AWESOME INDIA

BŐVÜLŐ SZÁLLODAKÍNÁLAT BUDAPESTEN

HORVÁTH MÁTÉ

2016 a fővárosi szállodaipar évének is tekinthető, hiszen régóta nem látott mennyiségben épülnek és nyílnak meg újabb újabb hotelek. Ezek egyrészt a válság után lassan életre kelő ingatlanfejlesztés és a befektetések újraindulásának termékei, másrészt az évről évre rekordokat döntő budapesti turizmus fejlődésének következményei.

A megindult és tervezett fejlesztések sajátosságai, hogy már legtöbbször nem új épületben (bár vannak kivételek), hanem meglévő bérpaloták vagy palotabérházak átalakításában gondolkoznak a beruházók. Ez egyrészt a szűkebb belvárosban lassan elfogyó üres építési telkek következménye, másrészt a 'genius loci', a hely szelleme is egyre fontosabbá válik.

A száz-százötven éves házak átalakítása azonban sokszor ütközik problémákba, ilyenkor kerül elő-

térbe a „véletlen” bontás – mint néhány éve a Hercegprímás utcában –, vagy a hasonlóan brutális faszádista eljárás, hétköznapi nevén „kibelezés”, melynek során csak az épület homlokzatát tartják meg. Ez utóbbinak vitathatatlan előnye a történeti utcakép tisztelgésben tartása, azonban a házat tulajdonképpen mégiscsak lebontják.

Szerencsére az utóbbi időszakban inkább a színvonalas felújításokra találunk példát, mint az Andrássy út 8. szám alatti Hotel Moments Budapest esetében. Remélhetőleg a Ferenciek terén megkezdett, a Párizsi udvar nevet viselő neogótikus-mór stílusú palota átépítése is hasonló érzékenységgel fog lezajlani, akárcsak az utóbbihoz hasonlóan közel-keleti befektetésből megvalósuló déli Klotild-palota szállodává fejlesztése. Ez a kettő egyébként abban a tekintetben kilóg a többi beruházás közül, hogy több száz ágygal rendelkező hoteleket hoznak létre, az új szállodák többsége úgynevezett butikhotel

lesz. Jó példája ezeknek a szintén hamarosan nyíló Small Grand Hotel a Károly körúthoz közeli Asbóth utcában.

Ez utóbbi koncepciója a grand hotelek mesés világát ötvözi a kisebb szállodák szívéllyességével, családias kiszolgálásával. Hanglejtésben a 20. század aranykorát idézi majd, ám felszereltségét tekintve nagyon is 21. századi, a zöld- és energiatakarékos építéssel, valamint az NFC-alapú kommunikációs megoldások mellett – ami révén a szobák akár mobiltelefonnal is nyithatók – mind ezt szolgálják. Ebből is látható, hogy a rengeteg szálláslehetőség közül minden újonnan nyíló hotel igyekszik kitűnni, ezt pedig egyedi megoldásokkal, különleges belsőépítészeti kialakítással vagy unikális ajánlatokkal igyekszik elérni.

Az ilyen átalakítással induló fejlesztések egy része valamely nagyobb vagy kisebb, de szinte minden esetben külföldi lánc beruházásban valósul meg, azonban találhatunk szép számmal

hazai projekteket is. Az új épületben helyet kapó szállodák közül a legellentmondásosabb az Egyetemünk közvetlen közelében, a Csarnok téren megvalósuló befektetés, mely két magyar tervező igencsak bírálható munkája. Túlságosan megmozgatott homlokzata révén konkurál a tér sokkal értékebb épületállományával, a Petz Samu tervezte Nagyvásárcsarnokkal és az Ybl Miklós keze munkáját dicséret Fővámpalotával. Mindezeneken túl pedig eltakarja Lestyán Ernő Ybl-díjas építész zseniális, későmodern trafóházát, mely elegáns arányaival és visszafogott, a tér épületeihez passzoló téglaburkolatával a korszak magyar építészetének nemzetközi szinten is színvonalas alkotása. A fentiekből látható, hogy a budapesti turizmus fellendülése számos elhanyagolt, vagy egyenesen lepusztult történeti épület számára hozta el a megújulás lehetőségét, azonban néhány esetben inkább negatív következményekkel jár. ✎

IMPRESSZUM közgazdász

- ▲ a Budapesti Corvinus Egyetem hivatalos lapja
- ▲ megjelenik szorgalmi időszakban havonta 2500 példányban

Főszerkesztő Papp Gergő | Felelős szerkesztő Sándor Krisztián | Tördelőszerkesztés Bakos Zsuzsanna | Olvasószerkesztés Csejtei Dóra | Horváth Zsófia | Fotó Bekker Balázs | Bauer Emese | Martinek Ádám | Metzler Viktória | Ressely Kinga | Vincze Timea | Munkatársaink Bogatin Bence | Bujdosó Beáta Zita | Gelencsér Ferenc | Horváth Máté | Kaszás Albert | Kelemen Fanni | Kemény Gabriella | Komár Anita | Kovács-Dobák Géza | Márton Levente | Menyhért Dorka | Mikus Áron | Oberfrank Balázs | Popovics Lili Nóra | Szalai Réka | Szenyéri Viktória | Toma Franciska | Varga Virág | Zsila Hajnalka | Corvinus Hallgatói Médiaközpont & Corvinus Médiaműhely | Közgazdász szerkesztőség 1093 Budapest, Fővám tér 8., E227 | E-mail: info@corvinusmedia.hu | Kiadja a Budapesti Corvinus Egyetem rektora és a BCE HÖK elnöke | Tervezőszerkesztés AndYou Media Hungary Kft., Hajas Ádám | Nyomtatja a Topbalaton Kft. | ISSN: 0230-7529

CORVINUS ŐSZI ÁLLÁSBÖRZE

2016. október 26.

roadshow
előadása

Állásinterjúra
felkészítés

a *P* PROFESSION jóvoltából

Nagyvállalati
kiállítók

CV tanácsadás
frissdiplomás
szakembereitől

Főépület – Aula

 karrierexpo.hu

 facebook.com/KarrierExpo